

แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ทั่วประเทศ

โดย

กรมควบคุมมลพิษ และ

หน่วยตรวจสอบและฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ

คำนำ

แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ ได้จัดทำขึ้นตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้วยความร่วมมือดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การการจัดการน้ำเสีย และกรมควบคุมมลพิษ ในการหารือระดมความคิดเห็นและการสำรวจตรวจสอบในพื้นที่ เพื่อกำหนดแผนดำเนินงานฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ที่สามารถใช้ปฏิบัติให้เกิดผลได้ อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้สามารถจัดทำแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ ดังกล่าวสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2546 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2546 และในคราวประชุมครั้งที่ 6/2546 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2546

แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ถือเป็นแผนปฏิบัติที่จัดทำขึ้นตามแนวทางดำเนินงานภายใต้กรอบแผนแม่บทของแผนการจัดการน้ำเสียชุมชน ซึ่งนอกจากจะมุ่งให้มีการดำเนินการฟื้นฟูสภาพระบบฯ อย่างเป็นรูปธรรม แล้วยังได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการ รวมทั้งเงื่อนไขปฏิบัติที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับทราบและถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการ การดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียและดูแลบำรุงรักษา และให้เกิดความมั่นใจว่าเมื่อได้รับการฟื้นฟูสภาพแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานระบบฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ด้วยการพึ่งพาตนเองต่อไปในอนาคตทั้งนี้โดยชุมชนและประชาชนจะต้องได้รับประโยชน์สูงสุดและชุมชนเมืองมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

สรุปสาระสำคัญ ก - ฅ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมา	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-2
1.3 เป้าหมาย	1-2
1.4 พื้นที่ดำเนินการ	1-2

บทที่ 2 การดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

2.1 สถานภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	2-1
2.2 ผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	2-2
2.3 ปัญหาของการดำเนินงานระบบ	2-7
2.4 การประเมินผลการดำเนินงานระบบ	2-7

บทที่ 3 การวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

3.1 สภาพการดำเนินงานของระบบและปัญหา	3-1
3.2 การจัดกลุ่มระดับการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย	3-1
3.3 การดำเนินงานเดินระบบและดูแลบำรุงรักษา	3-11
3.4 การบริหารจัดการ	3-13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	
4.1 บททั่วไป	4-1
4.2 องค์ประกอบของแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	4-2
4.3 การดำเนินงานภายใต้แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	4-3
4.3.1 การดำเนินงานและงบประมาณภายใต้แผนฟื้นฟูและปรับปรุง ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	4-3
(1) การปรับปรุงซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียรวม	4-4
(2) การสนับสนุนการเดินระบบ ดูแลและบำรุงรักษา	4-4
(3) การดำเนินการภายหลังการฟื้นฟูระบบ	4-5
4.3.2 เงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณ	4-6
4.3.3 ข้อเสนอแนะ	4-11

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1-1	พื้นที่ดำเนินการสำรวจเพื่อฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	1-3
ตารางที่ 2-1	สรุปผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 77 แห่ง	2-3
ตารางที่ 2-2	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุการใช้งานระบบกับร้อยละของปริมาณน้ำเสียเข้าระบบ ต่อความสามารถในการรองรับน้ำเสียของระบบ	2-6
ตารางที่ 2-3	การคำนวณเพื่อประเมินผลการดำเนินงานระบบ	2-9
ตารางที่ 2-4	สถานภาพการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่อยู่ในเกณฑ์ต่าง ๆ	2-11
ตารางที่ 3-1	การวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะฟื้นฟูสภาพสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่มี การดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดี	3-2
ตารางที่ 3-2	การวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะฟื้นฟูสภาพสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่มี การดำเนินการอยู่ในเกณฑ์พอใช้	3-5
ตารางที่ 3-3	การวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะฟื้นฟูสภาพสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่มี การดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ต่ำ	3-10
ตารางที่ 3-4	ข้อเสนอแนวทางสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานระบบและดูแลบำรุงรักษาใน ลักษณะถดถอยเป็นเวลา 4 ปี ภายใต้อแผนฟื้นฟูระบบฯ	3-12
ตารางที่ 4-1	แผนงานการดำเนินการฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวม ของชุมชน	4-12
ตารางที่ 4-2	แผนงานการดำเนินการหลังการฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวม ของชุมชน	4-13
ตารางที่ 4-3	งบประมาณปรับปรุงซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียรวม ในปี 2547 จำนวน 36 แห่ง	4-16
ตารางที่ 4-4	งบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบ (ปี 2547-2550)	4-18
ตารางที่ 4-5	งบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบ ภายหลังจาก การฟื้นฟูระบบ (ปี 2548-2551)	4-20
ตารางที่ 4-6	ประมาณการงบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบที่มี การดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ต่ำ	4-22
ตารางที่ 4-7	ค่าบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียในช่วงเวลา 20 ปี	4-23

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1-1 ที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ	1-4
รูปที่ 2-1 สัดส่วนงบประมาณก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจากแหล่งเงินต่าง ๆ	2-1
รูปที่ 2-2 สถานะภาพระบบที่ทำการสำรวจ 77 แห่ง	2-2
รูปที่ 2-3 จำนวนประเภทของระบบที่ทำการสำรวจ	2-5
รูปที่ 2-4 อายุการใช้งานระบบบำบัดน้ำเสียเทียบกับจำนวนระบบทั้งหมด	2-5
รูปที่ 2-5 การจัดแบ่งกลุ่มการดำเนินการระบบ	2-10
รูปที่ 2-6 ระบบบำบัดน้ำเสียตามเกณฑ์การดำเนินการ	2-15
รูปที่ 4-1 สรุปภาพรวมการดำเนินงานภายใต้แผนฟื้นฟูระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวม ของชุมชนทั่วประเทศ	4-14
รูปที่ 4-2 สรุปงบประมาณดำเนินการภายใต้แผนฟื้นฟูระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวม ของชุมชนทั่วประเทศ	4-15

สรุปสาระสำคัญ

1. บทนำ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ แล้วเสร็จเมื่อเดือนพฤษภาคม 2546 โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเร่งดำเนินการฟื้นฟูสภาพของระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่มีปัญหาไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพให้กลับมาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเดิมโดยเร็ว รวมทั้งเร่งเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านการบริหารจัดการ และการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียและดูแลบำรุงรักษา เพื่อให้สามารถบริหารงานระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง รวมทั้งต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินงานและค่าใช้จ่ายในการเดินระบบด้วย

ในการดำเนินงานเพื่อจัดทำแผนฟื้นฟู นั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้คำนึงถึงการดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้กระทรวงทรัพยากรฯ จึงได้จัดตั้งหน่วยตรวจสอบและฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ ขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม 2546 เพื่อสำรวจ ตรวจสอบสภาพระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศและประเมินผล พร้อมวิเคราะห์แนวทางการฟื้นฟูสภาพและประมาณการค่าใช้จ่าย โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การจัดการน้ำเสียและกรมควบคุมมลพิษ โดยที่กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนฟื้นฟู ซึ่งเป็นแผนงานส่วนหนึ่งที่กำหนดให้มีการดำเนินงานภายใต้แผนการจัดการน้ำเสียชุมชนแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนฟื้นฟูฯ ดังนี้

วัตถุประสงค์

- เพื่อฟื้นฟู ปรับปรุง ระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อเสริมสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นให้สามารถบริหารงานและรับผิดชอบการเดินระบบฯ ได้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง

เป้าหมาย

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนจำนวน 77 แห่ง สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินการและมีความพร้อมในการบริหารงานและดูแลบำรุงรักษาระบบฯ ได้อย่างต่อเนื่องภายในปี พ.ศ. 2549

2. สถานภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

ในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับก่อสร้างระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วทั้งสิ้น 67,290 ล้านบาท โดยการจัดสรรงบประมาณผ่านกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม) โดยผ่านสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (เดิม) และกระทรวงมหาดไทยโดยผ่านกรมโยธาธิการ (เดิม) จนกระทั่งปัจจุบันประเทศไทยมีระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ทั้งสิ้น 87 แห่ง สามารถรองรับน้ำเสียชุมชนได้รวม 2.8 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งเป็นการดำเนินการก่อสร้างโดยกรมโยธาธิการ จำนวน 50 แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก่อสร้างเองโดยใช้งบประมาณกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม) 22 แห่ง กรุงเทพมหานครดำเนินการเอง 7 แห่ง และหน่วยงานอื่นๆ อีก 8 แห่ง อย่างไรก็ตามมีโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามแผนฯ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองสระบุรี ยังก่อสร้างไม่ได้สาเหตุจากเกิดข้อขัดแย้งและท้องถิ่นไม่ส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้ผู้รับเหมา ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลตำบลปากแพрок จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2546 ให้ยกเลิกโครงการ และระบบบำบัดน้ำเสียรวมจังหวัดสมุทรปราการซึ่งกรมควบคุมมลพิษสั่งให้ชะลอโครงการ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 77 แห่ง โดยหน่วยตรวจสอบฯ ที่กระทรวงทรัพยากรฯ ตั้งขึ้น และประเมินผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสีย โดยใช้เกณฑ์การประเมินด้านการเดินระบบ ด้านความพร้อมในการดำเนินงาน ด้านความพร้อมของบุคลากร และด้านความพร้อมของงบประมาณ ไม่ปรากฏว่ามีระบบบำบัดน้ำเสียที่สามารถดำเนินงานได้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก แต่พบว่ามีระบบบำบัดน้ำเสียที่จัดอยู่ในเกณฑ์ดี 13 แห่ง เกณฑ์พอใช้ 39 แห่ง และเกณฑ์ต่ำ 11 แห่ง ส่วนที่เหลืออีก 14 แห่ง อยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 และรูปที่ 1

ตารางที่ 1 สถานภาพการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่อยู่ในเกณฑ์ต่าง ๆ

เกณฑ์	พื้นที่	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ
เกณฑ์ดี	1 ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา	SP	69,000	1,784.38	วว.+ ท้องถิ่น	ทน.หาดใหญ่	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	2 ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1	AS	36,000	912	ยธ.	ยธ.	
	3-4 แสนสุขเหนือ / แสนสุขใต้	AS	14,000	800.00	ยธ.	ยธ.+ อจน.	
	5 เมืองพัทยา (นาเกลือ)	AS	65,000	1,786.88	วว.	เมืองพัทยา	
	6 ทน.สงขลา	AL	24,000	298.70	ยธ.	ยธ.	
	7 ทม.ชลบุรี	AS	22,500	565.00	ยธ.	ยธ.	
	8 ทน.ขอนแก่น	AL	50,000	533.00	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทน.ขอนแก่น	
	9 ทน.นครราชสีมา	SP	32,000	655.00	ยธ.	ยธ.	
	10 ทม.ชลบุรี จ.จันทบุรี	SP	5,400	128.24	ยธ.	ยธ.	
	11 ทน.นนทบุรี (ประชานิเวศน์)	AS	38,500	616.50	ยธ.	ยธ.	
	12 ทม.กำแพงเพชร	SP	13,500	230.00	วว.	วว.	
	13 ทม.เพชรบุรี	SP	10,000	117.60	กรมการปกครอง	ทม.เพชรบุรี	
	เกณฑ์พอใช้	1 ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)	AL	55,000	760.09	ยธ.+ วว.	
2 ทม.พะเยา		SP	9,700	200.00	ยธ.	ยธ.	
3 ทม.พิจิตร		AL	12,000	180.00	ยธ.	ยธ.	
4 ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์		SP	1,650	52.42	วว.	ทม.ชุมแสง	
5 ทม.ตาก		SP	5,400	66.49	วว.	ทม.ตาก	
6 ทน.นครปฐม		SP	60,000	219.16	ยธ.	ยธ.	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เกณฑ์	พื้นที่	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ	
เกณฑ์พอใช้ (ต่อ)	7	ทม.ชัยนาท	SP	3,469	203.80	ยธ.	ยธ.	
	8	ทต.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี	SP	5,500	135.51	ยธ.	ยธ.	
	9	ทม.สุพรรณบุรี	SP	11,400	363.21	ยธ.	ยธ.	
	10	ทม.อ่างทอง	AL	8,200	179.00	ยธ.	ยธ.	
	11	ทน.พระนครศรีอยุธยา	AS	25,000	496.92	ยธ.+ ทส.	ยธ.+ ทน.พระนครศรีอยุธยา	
	12	ทต.พระอินทราชา จ.อยุธยา	AS	4,500	148.30	วว.	ทต.พระอินทราชา	
	13	ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี	SP	1,000	4.68	ยธ.	ทม.บ้านหมี่	
	14	ทม.ราชบุรี	SP	20,000	359.00	ยธ.	ยธ.	
	15	ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	SP	5,000	82.74	ยธ.	ยธ.	
	16	ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	AS	5,000	55.92	ยธ.	ยธ.	
	17	ทม.กาญจนบุรี	AS	24,000	574.25	ยธ.+ วว.	ยธ. + ทม.กาญจนบุรี	
	18	ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	AL	17,000	359.50	ยธ.	ยธ.	
	19	ทม.ประจวบคีรีขันธ์	AL	8,000	200.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	20	ทต.หัวหิน ระยะที่ 1 จ.ประจวบฯ	RBC	8,000	53.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
21	ทต.หัวหิน ระยะที่ 2 จ.ประจวบฯ	AS	8,500	310.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เกณฑ์	พื้นที่	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ	
เกณฑ์พอใช้ (ต่อ)	22-23	คู่มากเสีย / หนองสนม	SP	16,000	630.00	ยธ.+ ประมง กรมชลประทาน	ยธ.+ ประมง กรมชลประทาน	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	24	ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร	SP	2,054	60.76	วว.	ทต.ท่าแร่	
	25	ทต.หัวขวาง จ.มหาสารคาม	SP	1,500	21.39	วว.	ทต.หัวขวาง	
	26	ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	SP	12,000	255.66	วว.	ทต.ปากช่อง	
	27	ทม.บุรีรัมย์	AL	13,000	249.30	ยธ.	ยธ.	
	28	ทน.อุบลราชธานี	AL	22,000	370.00	ยธ.	ยธ.	
	29	ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	SP	22,200	309.00	วว.	ทม.วารินชำราบ	
	30	ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	SP	5,000	30.00	ยธ.	ยธ.	
	31	ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี	AS	18,000	115.52	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	32	ซอยวัดบุญยัถยจนาราม พัทยา	AS	20,000	359.11	ยธ.	ยธ.	
	33	ทต.บ้านเพ จ.ระยอง	AS	8,000	230.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	34	ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง	AL	15,000	286.70	ยธ.	ยธ.	
	35	ทม.จันทบุรี	SP	17,000	300.00	ยธ.	ยธ.	
	36	ทม.ฉะเชิงเทรา	AS	24,000	240.00	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทม.ฉะเชิงเทรา	
	37	อบต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	Biofilter	200	10.00	ททท.	ททท.	
	38	ทม.ป่าตอง จ.ภูเก็ต	AS	14,250	360.19	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทม.ป่าตอง	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	39	ทน.ตรัง	AL	17,700	480.80	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทน.ตรัง	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เกณฑ์	พื้นที่	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ
เกณฑ์ต่ำ	1 ทม. สิงห์บุรี	SP	4,500	249.50	ยธ.	ยธ.	
	2 ทม.ปทุมธานี	AS	11,000	340.00	ยธ.	ยธ.	
	3 ทม.แม่สอด จ.ตาก	SP	40,000	305.00	วว.	ทม.แม่สอด	
	4 ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี	AS	25,000	179.60	ยธ.	ยธ.	
	5 ทม.น่าน	SP	8,259	475.00	วว.	ทม.น่าน	
	6 ทน.ระยอง	AL	41,000	318.00	ยธ.	ยธ.	
	7 ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	SP	1,500	1.54	กรมการปกครอง		
	8 ทม.ชัยภูมิ	SP	2,000	0.10	ท้องถิ่น	ทม.ชัยภูมิ	
	9 หมู่เกาะพีพี จ.กระบี่	SP	400	15.95	วว.		
	10 ทม.อุทัยธานี	SP	2,590	15.90	ภูมิภาค+ ท้องถิ่น	ทม.อุทัยธานี	
	11 ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร	SP	500	230.00	ยธ.	ยธ.	

หมายเหตุ

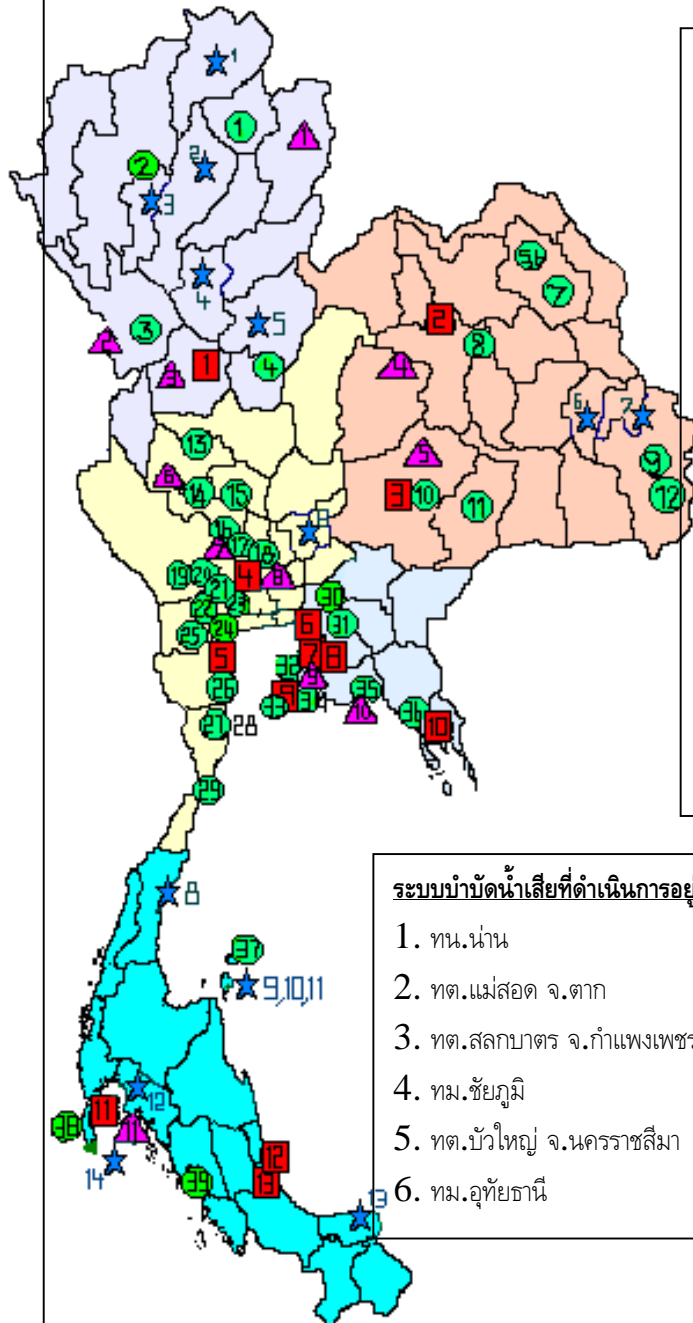
- ยธ. หมายถึง กรมโยธาธิการ
- วว. หมายถึง กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม)
- ททท. หมายถึง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ยธ. + วว. หมายถึง การก่อสร้างระยะที่ 1 ใช้งบประมาณของ ยธ. และ การก่อสร้างระยะที่ 2 เพื่อขยายระบบฯ ใช้งบประมาณของ วว.

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ดำเนินการ

อยู่ในเกณฑ์พอใช้

1. ทม.พะเยา
2. ทน.เชียงใหม่
3. ทม.ตาก
4. ทม.พิจิตร
5. ทม.สกลนคร (คูหมากลิ้น)
6. ทม.สกลนคร (หนองสนม)
7. ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร
8. ทต.หัวขวง จ.มหาสารคาม
9. ทน.นครอุบลราชธานี
10. ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
11. ทม.บุรีรัมย์
12. ทม.วารินชำราบ จ.อุบลฯ
13. ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์
14. ทม.ชัยนาท
15. ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี
16. ทม.อ่างทอง
17. ทน.นครศรีอยุธยา
18. ทต.พระอินทราชา, พระนครศรีอยุธยา
19. ทม.กาญจนบุรี
20. ทต.อู่ทอง ,สุพรรณบุรี
21. ทม.สุพรรณบุรี
22. ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
23. ทน.นครปฐม
24. ทม.ราชบุรี
25. ทม.โพธาราม, ราชบุรี
26. ทต.ชะอำ, เพชรบุรี
27. ทต.หัวหิน(ระยะที่ 1)
28. ทต.หัวหิน(ระยะที่ 2)
29. ทม.ประจวบคีรีขันธ์
30. ทม.จะเข็งเทรา
31. ทม.พนัสนิคม
32. ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี
33. เมืองพัทยา (ช.วัดบุญญ์)
34. ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง
35. ทต.บ้านเพ จ.ระยอง
36. ทม.จันทบุรี
37. ทาดรีน เกาะพัง

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ดำเนินการ

อยู่ในเกณฑ์ดี

1. ทม.กำแพงเพชร
2. ทน.ขอนแก่น
3. ทน.นครราชสีมา
4. ทน.นนทบุรี
5. ทม.เพชรบุรี
6. ทต.แสนสุข (เหนือ) จ.ชลบุรี
7. ทต.แสนสุข (ใต้) จ.ชลบุรี
8. อบจ.ชลบุรี
9. เมืองพัทยา (ระบบใหม่)
10. ทม.ชลบุรี จ.จันทบุรี
11. ทม.ภูเก็ต
12. ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

1. ทน.น่าน	7. ทม.สิงห์บุรี
2. ทต.แม่สอด จ.ตาก	8. ทม.ปทุมธานี
3. ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร	9. ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี
4. ทม.ชัยภูมิ	10. ทน.ระยอง
5. ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	11. เกาะพีพี จ.กระบี่
6. ทม.อุทัยธานี	

ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังก่อสร้าง

1. ทม. เชียงราย	8. ทม.ชุมพร
2. ทม.ลำปาง	9, 10, 11 ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี
3. ทม.ลำพูน	12. ทม.กระบี่
4. ทม.สุโขทัย	13. ทม.ปัตตานี
5. ทม.พิษณุโลก	14. ทต.กะรน
6. ทม.ยโสธร	
7. ทม.อำนาจเจริญ	

ทั้งนี้ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนเหล่านี้ ส่วนใหญ่ที่มีปัญหาทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดจากสาเหตุ 4 ประการ คือ

- (1) ขาดบุคลากรที่ชำนาญด้านการเดินระบบและควบคุมดูแลรักษา องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีปัญหาขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงในการดูแลและควบคุมระบบ นอกจากนี้บุคลากรที่มารับหน้าที่มักจะมีปัญหาไม่มีความรู้และทักษะด้านการจัดการน้ำเสียและควบคุมดำเนินงานระบบฯ
- (2) ขาดความชัดเจนในด้านการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายหรือข้อบังคับด้านการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่ควรเป็นนโยบายที่ชัดเจนจากภาครัฐเพื่อให้องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
- (3) ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และข้อเท็จจริงแก่ชุมชนและประชาชน รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและร่วมตัดสินใจดำเนินการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน
- (4) ขาดงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากไม่มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ ทำให้ท้องถิ่นละเลยไม่ดำเนินงานระบบอย่างจริงจัง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้วิเคราะห์และประมวลผล เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยคำนึงถึงการนำแนวทางการบริหารจัดการมาใช้เป็นอย่างดี โดยกำหนดแนวทางให้องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติ ซึ่งได้วิเคราะห์ในภาพรวมทั้งด้านสถานภาพการดำเนินงานของระบบและปัญหาด้านการจัดกลุ่มระดับการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย แนวทางการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานระบบและการดูแลรักษา และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องคำนึงถึงการสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นด้วย ทำให้สามารถสรุปแนวทางการดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูสภาพระบบบำบัดน้ำเสียได้เป็น 3 แนวทาง คือ

- (1) การเร่งรัดฟื้นฟูปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่ก่อสร้างเสร็จแล้วและมีปัญหาไม่สามารถดำเนินงานระบบฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
- (2) การสนับสนุนด้านงบประมาณการเดินระบบฯ ให้ท้องถิ่นในระยะแรก เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ท้องถิ่นในระหว่างเตรียมความพร้อม
- (3) การสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นในการบริหารจัดการ

3. สรุปแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ ซึ่งจัดเป็นแผนงานส่วนหนึ่งที่จะต้องดำเนินการภายใต้แผนการจัดการน้ำเสียชุมชนแห่งชาติได้พิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันของ

แต่ละแผนงาน โดยมีหน่วยงานทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่สนับสนุนและช่วยเหลือท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงานและเป็นการบูรณาการการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล และกระทรวงทรัพยากรฯ ในแง่การป้องกัน รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ และการกำกับดูแลฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและลดมลพิษ

การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ จำเป็นต้องใช้งบประมาณสำหรับดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดเป็นจำนวนเงินงบประมาณ 1,138.00 ล้านบาท (งบประมาณสมทบจากท้องถิ่น 342.6 ล้านบาท และงบกลาง 795.4 ล้านบาท) ดังนี้

(1) ฟื้นฟู ปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งรวมถึงเครื่องจักรอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสียด้วย วงเงินทั้งสิ้น 185.00 ล้านบาท

(2) สนับสนุนงบประมาณสำหรับการเดินระบบและดูแลบำรุงรักษา ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน 46 แห่ง (ไม่รวมระบบบำบัดน้ำเสียที่ถูกยกเลิกหรือชะลอโครงการ ระบบบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง ระบบบำบัดน้ำเสียที่เก็บค่าบริการแล้ว พื้นที่ที่องค์การจัดการน้ำเสีย หรือพื้นที่ที่จ้างเอกชนเข้าดำเนินการ) ซึ่งคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการเดินระบบฯ ในช่วงระหว่างปี 2547-2552 ทั้งสิ้นประมาณ 914.00 ล้านบาท แต่หากมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินระบบฯ แบบถดถอยให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งเป็นเวลาแห่งละ 4 ปี (ลดลงร้อยละ 25 ต่อปี) เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานเดินระบบฯ ภายหลังจากฟื้นฟู และเป็นการเตรียมการให้ท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการด้วยตนเองต่อไปในระยะยาว จะเป็นงบประมาณที่ท้องถิ่นจะต้องจ่าย 342.60 ล้านบาท และเป็นงบประมาณสนับสนุน 571.40 ล้านบาท โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหาค่าใช้จ่ายได้จากการจัดเก็บค่าบริการโดยตรง หรืองบประมาณของท้องถิ่น หรือเงินอุดหนุนภายใต้แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากแหล่งงบประมาณอื่นๆ โดยงบประมาณในส่วนของ การเดินระบบนี้คิดเฉพาะค่าไฟฟ้า ค่าบุคลากร ค่าสารเคมีในการฆ่าเชื้อโรค และค่าสารเคมีสำหรับวิเคราะห์ผลในห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้ งบประมาณในการเดินระบบ 4 ปีนี้ ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม และบำรุงรักษาเครื่องจักรอุปกรณ์ต่างๆ ในระบบตามสภาพการใช้งาน ซึ่งท้องถิ่นจะต้องจัดสรรเงินงบประมาณในส่วนนี้เป็นการเฉพาะ

(3) การดำเนินงานหลังฟื้นฟูปรับปรุงระบบฯ และสร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบทั้ง 77 แห่ง ในปี 2547-2549 ทั้งที่ก่อสร้างแล้วเสร็จและกำลังดำเนินการก่อสร้าง โดยหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการฟื้นฟูระบบฯ ของท้องถิ่น การสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นในการบริหารจัดการและการประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการจัดการน้ำเสีย จะใช้งบประมาณทั้งสิ้น 39 ล้านบาท

โดยมีรายละเอียด การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู ดังนี้

1. การปรับปรุง ซ่อมแซมระบบฯ จำนวน 36 แห่ง วงเงิน 185.00 ล้านบาท โดยมีท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก (ตารางที่ 2 และตารางที่ 5) ประกอบด้วย

1.1 ปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบฯ จำนวน 25 แห่ง วงเงิน 170.00 ล้านบาท ดำเนินงานในปี 2547

1.2 สสำรวจรายละเอียดและวางแผนปรับปรุง ซ่อมแซมระบบฯ จำนวน 11 แห่ง วงเงิน 15.00 ล้านบาท ในปี 2547 ก่อนที่จะดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมในปีถัดไป

2. การสนับสนุนการเดินระบบ วงเงิน 571.40 ล้านบาท โดยมีท้องถิ่นและ/หรือองค์การจัดการน้ำเสีย เป็นหน่วยงานหลัก (ตารางที่ 3 และตารางที่ 5) ประกอบด้วย

2.1 สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี เริ่มปี 2547 ถึงปี 2550 สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 17 แห่ง วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 259.00 ล้านบาท แบ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดี 3 แห่ง และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 14 แห่ง ซึ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่มีรายการขอปรับปรุงซ่อมแซม จึงสามารถดำเนินการได้ทันทีในปี 2547

2.2 สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี เริ่มปี 2548 ถึงปี 2551 สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 18 แห่ง วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 180.40 ล้านบาท แบ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่อยู่ในเกณฑ์ดี 2 แห่ง และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 16 แห่ง เป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่เสนอรายการขอปรับปรุง ซ่อมแซมเพื่อฟื้นฟูสภาพ จึงต้องกำหนดแผนดำเนินงานสนับสนุนการเดินระบบภายหลังการฟื้นฟู โดยเริ่มในปี 2548

2.3 สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี เริ่มปี 2549 ถึงปี 2552 สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำทั้งหมด จำนวน 11 แห่ง วงเงินรวมทั้งสิ้น 132.00 ล้านบาท

(ดังรายละเอียดแสดงในรูปที่ 2 และรูปที่ 3)

3. การดำเนินการหลังฟื้นฟูระบบฯ วงเงิน 39.00 ล้านบาท ประกอบด้วย (ตารางที่ 4 และตารางที่ 5)

3.1 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานฟื้นฟู วงเงิน 9.0 ล้านบาท โดยมี สสภ. สผ. คพ. และอจน. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

3.2 สร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการได้ต่อไป อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ วงเงิน 10.0 ล้านบาท โดยมี สสภ. สส. และอจน. เป็นหน่วยงานหลัก ทั้งนี้ในการดำเนินการจะครอบคลุมทั้งการเตรียมการกำหนดอัตราค่าบริการและการจัดเก็บ รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ชุมชน การบริหารจัดการด้านน้ำเสีย การเดินระบบ และดูแลบำรุงรักษา เป็นต้น

3.3 การประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนการให้ความร่วมมือดำเนินการ และจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย วงเงิน 20.0 ล้านบาท โดยมี สสภ. ทสจ. สส. เป็นหน่วยงานหลัก

ทั้งนี้ได้สรุปพื้นที่ดำเนินการในแต่ละแผนงานย่อยและงบประมาณดำเนินการของแต่ละพื้นที่
ในตารางที่ 5

ตารางที่ 2 สรุปแผนปรับปรุง พื้นฟู ซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 36 แห่ง

แผนพื้นฟูและปรับปรุงซ่อมแซมระบบฯ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปีที่ ดำเนินการ (พ.ศ.)	แหล่งเงิน	หน่วยงานรับผิดชอบ
งบประมาณดำเนินการ รวมทั้งสิ้น สำหรับระบบฯ 36 แห่ง	185.00			<u>หน่วยงานหลัก</u> ท้องถิ่น
(1) ปรับปรุง ซ่อมแซมระบบฯ จำนวน 25 แห่ง	170.00	2547	งบประมาณ	<u>หน่วยงานสนับสนุน</u> คพ. สผ. สส. สสภ.
(2) สำรวจรายละเอียดและวางแผนปรับปรุง ซ่อมแซม จำนวน 11 แห่ง	15.00	2547	งบประมาณ	ทสจ.

ตารางที่ 3 สรุปแผนสนับสนุนการเดินระบบดูแลบำรุงรักษา จำนวน 46 แห่ง

แผนสนับสนุนการเดินระบบดูแล บำรุงรักษา	งบประมาณ (ล้านบาท)	สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี						แหล่งเงิน	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		47	48	49	50	51	52		
งบประมาณดำเนินการ รวมทั้งสิ้น สำหรับระบบบำบัดน้ำเสีย 46 แห่ง โดยการสนับสนุนงบประมาณแบบ ถดถอย	571.4							งบประมาณ ผ่านแผน ปฏิบัติการ กำหนดขึ้น ตอนการ กระจาย อำนาจให้แก่ องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น	<u>หน่วยงานหลัก</u> ท้องถิ่นและ/หรือ อจน. <u>หน่วยงาน</u> <u>สนับสนุน</u> คพ. สผ. สส. สสภ. ทสจ.
(1) ดำเนินงานระบบฯ 17 แห่ง	259.0	←————→							
(2) ดำเนินงานระบบฯ 18 แห่ง	180.4		←————→						
(3) ดำเนินงานระบบฯ 11 แห่ง	132.0			←————→					

ตารางที่ 4 สรุปแผนดำเนินการภายหลังการฟื้นฟูจำนวน 77 แห่ง

แผนดำเนินการหลังการฟื้นฟู	งบประมาณ (ล้านบาท)	ปีที่ดำเนินการ (พ.ศ.)	แหล่งเงิน	หน่วยงานรับผิดชอบ
งบประมาณดำเนินการรวมทั้งสิ้น	39.0			
(1) การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การดำเนินการฟื้นฟูระบบ	9.0	2547-2549	งบประมาณ	<u>หน่วยงานหลัก</u> สสภ. สผ. อจน. คพ. <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> ทสจ.
(2) สร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นในการ บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย	10.0	2547-2549	งบประมาณ	<u>หน่วยงานหลัก</u> สสภ. สส. อจน. <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> คพ. สผ. ทสจ.
(3) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ สร้างจิต สำนึก และการมีส่วนร่วมของประชาชน	20.0	2547-2549	งบประมาณ	<u>หน่วยงานหลัก</u> สสภ. ทสจ. สส. <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> คพ. และ อจน.

ตารางที่ 5 สรุปพื้นที่ดำเนินการในแต่ละแผนงานย่อยและประมาณการค่าใช้จ่ายดำเนินการ

การปรับปรุงซ่อมแซม		การเดินระบบดูแลบำรุงรักษา สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี						ดำเนินการหลังฟื้นฟู และสร้างความพร้อม		หมายเหตุ	
พื้นที่	ล้านบาท	พื้นที่	ล้านบาท/ปี						พื้นที่		ล้านบาท
			ปี 47	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 51	ปี 52			
1. เมืองพัทยา (ระบบใหม่)	15.49	1. เมืองพัทยา (ระบบใหม่)		32.3	24.2	16.1	8.1		1. เมืองพัทยา (ระบบใหม่)	ลำดับที่ 1-25 ปรับปรุงซ่อมแซมในปี 2547	
2. อบจ. ชลบุรี	8.77	2. อบจ. ชลบุรี		11.5	8.6	5.8	2.9	2. อบจ. ชลบุรี			
3. ทม.กำแพงเพชร	0.20	3. ทม.กำแพงเพชร		3.2	2.4	1.6	0.8	3. ทม.กำแพงเพชร	ลำดับที่ 26-36 ปรับปรุงซ่อมแซมในปี 2548		
4. ทม.เพชรบุรี	9.28	4. ทม.เพชรบุรี		3.4	2.5	1.7	0.8	4. ทม.เพชรบุรี			
5. ทม.พะเยา	3.28	5. ทม.พะเยา		3.4	2.5	1.7	0.8	5. ทม.พะเยา	ลำดับที่ 1-25,37		
6. ทม.พิจิตร	0.49	6. ทม.พิจิตร		3.4	2.6	1.7	0.9	6. ทม.พิจิตร			
7. ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	1.12	7. ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์		2.8	2.1	1.4	0.7	7. ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	สนับสนุนการเดินระบบปี 2548-2551 (อบต.บ้านใต้ ได้รับบซ่อมแซม จาก วท.)		
8. ทน.นครปฐม	66.00	8. ทน.นครปฐม		6.4	4.8	3.2	1.6	8. ทน.นครปฐม			
9. ทม.ชัยนาท	0.65	9. ทม.ชัยนาท		3.2	2.4	1.6	0.8	9. ทม.ชัยนาท	ลำดับที่ 26-36		
10. ทต.คู่มือทอง จ.สุพรรณบุรี	2.06	10. ทต.คู่มือทอง จ.สุพรรณบุรี		3.4	2.5	1.7	0.8	10. ทต.คู่มือทอง จ.สุพรรณบุรี			
11. ทม.อ่างทอง	3.53	11. ทม.อ่างทอง		2.9	2.2	1.4	0.7	11. ทม.อ่างทอง	สนับสนุนการเดินระบบปี 2549-2552		
12. ทน.นครศรีอยุธยา	10.82	12. ทน.นครศรีอยุธยา		4.3	3.2	2.1	1.1	12. ทน.นครศรีอยุธยา			
13. ทต.พระอินทราชา จ.พระนครศรีอยุธยา	2.05	13. ทต.พระอินทราชา จ.พระนครศรีอยุธยา		4.1	3.1	2.1	1.0	13. ทต.พระอินทราชา จ.พระนครศรีอยุธยา	ลำดับที่ 38-63		
14. ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี	0.96	14. ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี		2.7	2.0	1.4	0.7	14. ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี			
15. ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	0.56	15. ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี		3.1	2.3	1.5	0.8	15. ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	สนับสนุนการเดินระบบปี 2547-2550		
16. ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	2.66	16. ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี		4.5	3.4	2.2	1.1	16. ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี			
17. ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	1.30	17. ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี		3.4	2.6	1.7	0.9	17. ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	ลำดับที่ 1-77		
18. ทม.ประจวบคีรีขันธ์	1.36	18. ทม.ประจวบคีรีขันธ์		3.2	2.4	1.6	0.8	18. ทม.ประจวบคีรีขันธ์			
19. ทต.หัวหิน จ.ประจวบฯ (ระยะที่ 1)	3.28	19. ทต.หัวหิน จ.ประจวบฯ (ระยะที่ 1)		5.8	4.4	2.9	1.5	19. ทต.หัวหิน จ.ประจวบฯ (ระยะที่ 1)			
20. ทม.สกลนคร	2.02	20. ทม.สกลนคร		4.2	3.2	2.1	1.1	20. ทม.สกลนคร			
21. ทน.อุบลราชธานี	2.69	21. ทน.อุบลราชธานี		4.3	3.2	2.1	1.1	21. ทน.อุบลราชธานี			

ตารางที่ 5 สรุปพื้นที่ดำเนินการในแต่ละแผนงานย่อยและประมาณการค่าใช้จ่ายดำเนินการ

การปรับปรุงซ่อมแซม		การเดินระบบดูแลบำรุงรักษา สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี						ดำเนินการหลังฟื้นฟู และสร้างความพร้อม		หมายเหตุ	
พื้นที่	ล้านบาท	พื้นที่	ล้านบาท/ปี						พื้นที่		ล้านบาท
			ปี 47	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 51	ปี 52			
22. ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	0.15	22. ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี		2.8	2.1	1.4	0.7		22. ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	สร้างความพร้อมในการบริหารจัดการ ลำดับที่ 64-77 อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ	
23. ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี	10.81	23. ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี		4.0	3.0	2.0	1.0		23. ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี		
24. เมืองพัทยา (วัดบุญญ์กัญจนาราม)	16.67	24. เมืองพัทยา (วัดบุญญ์กัญจนาราม)		7.2	5.4	3.6	1.8		24. เมืองพัทยา (วัดบุญญ์กัญจนาราม)		
25. ทต.บ้านแพ จ.ระยอง	3.80	25. ทต.บ้านแพ จ.ระยอง		3.4	2.5	1.7	0.8		25. ทต.บ้านแพ จ.ระยอง		
26. ทม.สิงห์บุรี	สำรวจวางแผน	26. ทม.สิงห์บุรี			3.1	2.3	1.5	0.8	26. ทม.สิงห์บุรี		
27. ทม.ปทุมธานี		27. ทม.ปทุมธานี			6.3	4.7	3.1	1.6	27. ทม.ปทุมธานี		
28. ทต.แม่สอด จ.ตาก		28. ทต.แม่สอด จ.ตาก			6.9	5.2	3.4	1.7	28. ทต.แม่สอด จ.ตาก		
29. ทต.แหลมฉบัง จ.ระยอง		29. ทต.แหลมฉบัง จ.ระยอง			11.9	8.9	5.9	3.0	29. ทต.แหลมฉบัง จ.ระยอง		
30. ทม.น่าน		30. ทม.น่าน			3.0	2.2	1.5	0.7	30. ทม.น่าน		
31. ทม.ระยอง		31. ทม.ระยอง			8.2	6.2	4.1	2.1	31. ทม.ระยอง		
32. ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา		15.00	32. ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา		2.7	2.1	1.4	0.7	32. ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา		
33. ทม.ชัยภูมิ		33. ทม.ชัยภูมิ			2.5	1.9	1.3	0.6	33. ทม.ชัยภูมิ		
34. เกาะพีพี จ.กระบี่		34. เกาะพีพี จ.กระบี่			2.7	2.0	1.4	0.7	34. เกาะพีพี จ.กระบี่		
35. ทม.อุทัยธานี		35. ทม.อุทัยธานี			2.9	2.1	1.4	0.7	35. ทม.อุทัยธานี		
36. ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร		36. ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร			2.6	2.0	1.3	0.7	36. ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร		
			37. อบต.บ้านไต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี		2.4	1.8	1.2	0.6	37. อบต.บ้านไต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี		
			38. ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา	15.2	11.4	7.6	3.8		38. ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา		
			39. ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1	18.0	13.5	9.0	4.5		39. ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1		
			40-41. ทต.แสนสุข จ.ชลบุรี (เหนือ/ใต้)	15.8	11.9	7.9	4.0		40-41. ทต.แสนสุข จ.ชลบุรี (เหนือ/ใต้)		
			42. ทน.สงขลา	4.0	3.0	2.0	1.0		42. ทน.สงขลา		

ตารางที่ 5 สรุปพื้นที่ดำเนินการในแต่ละแผนงานย่อยและประมาณการค่าใช้จ่ายดำเนินการ

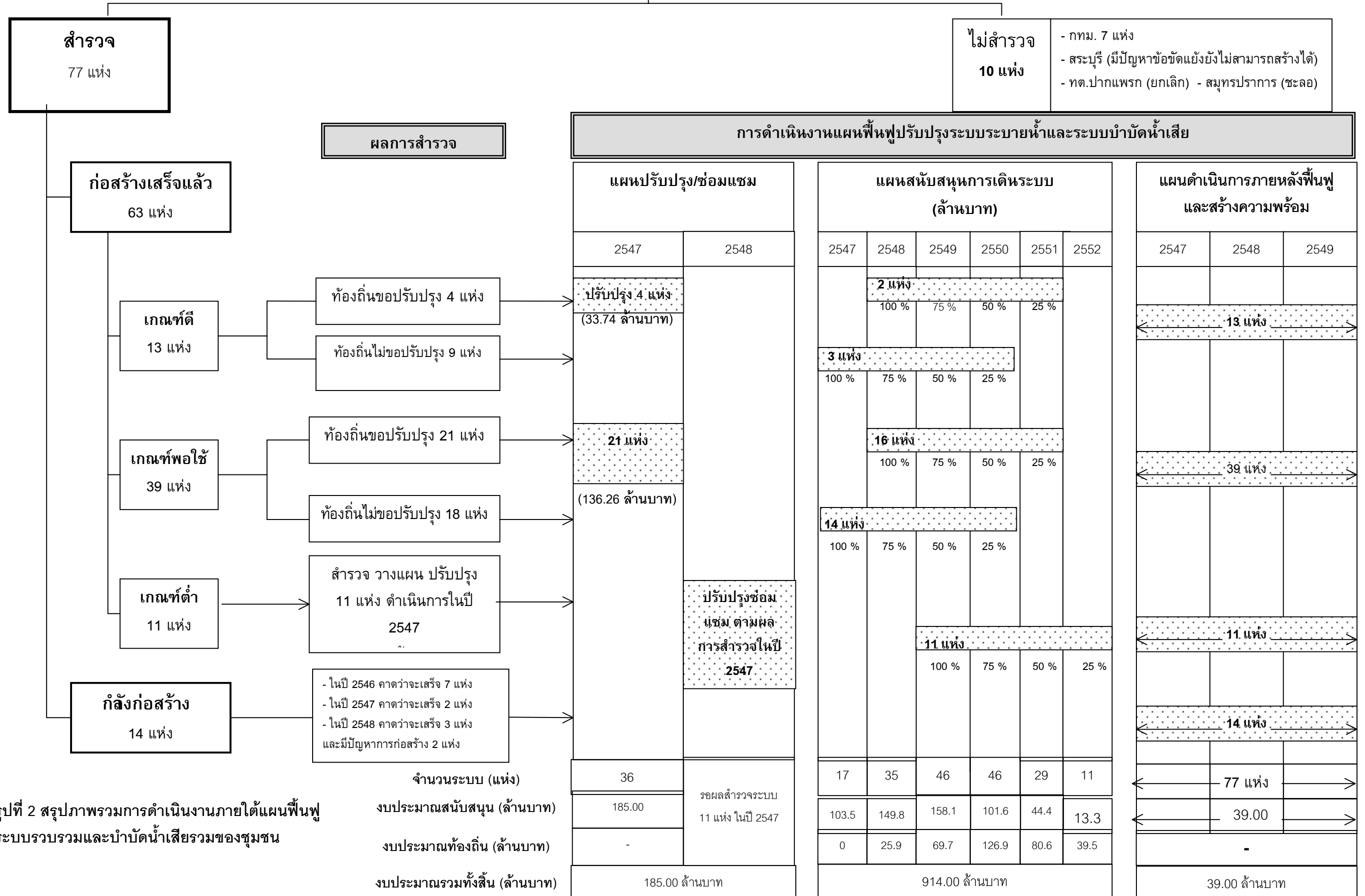
การปรับปรุงซ่อมแซม		การเดินระบบดูแลบำรุงรักษา สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี							ดำเนินการหลังฟื้นฟู และสร้างความพร้อม		หมายเหตุ	
พื้นที่	ล้านบาท	พื้นที่	ล้านบาท/ปี						พื้นที่	ล้านบาท		
			ปี 47	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 51	ปี 52				
		43. ทน.ขอนแก่น	16.6	12.5	8.3	4.2			43. ทน.ขอนแก่น			
		44. ทน.นครราชสีมา	13.1	9.8	6.6	3.3			44. ทน.นครราชสีมา			
		45. ทม.ขลุง จ.จันทบุรี	3.7	2.8	1.9	0.9			45. ทม.ขลุง จ.จันทบุรี			
		46. ทน.นนทบุรี (ประชานิเวศน์)	18.0	13.5	9.0	4.5			46. ทน.นนทบุรี (ประชานิเวศน์)			
		47. ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)	10.9	8.1	5.4	2.7			47. ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)			
		48. ทม.ตาก	3.2	2.4	1.6	0.8			48. ทม.ตาก			
		49. ทม.สุพรรณบุรี	3.8	2.9	1.9	1.0			49. ทม.สุพรรณบุรี			
		50. ทม.ราชบุรี	6.0	4.5	3.0	1.5			50. ทม.ราชบุรี			
		51. ทม.กาญจนบุรี	11.5	8.6	5.8	2.9			51. ทม.กาญจนบุรี			
		52. ทต.หัวหิน จ.ประจวบฯ (ระยะที่ 2)	5.2	3.9	2.6	1.3			52. ทต.หัวหิน จ.ประจวบฯ (ระยะที่ 2)			
		53. ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร	2.8	2.1	1.4	0.7			53. ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร			
		54. ทต.หัวขวง จ.มหาสารคาม	2.4	1.8	1.2	0.6			54. ทต.หัวขวง จ.มหาสารคาม			
		55. ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	3.0	2.2	1.5	0.7			55. ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา			
		56. ทม.บุรีรัมย์	4.1	3.1	2.1	1.0			56. ทม.บุรีรัมย์			
		57. ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	3.5	2.6	1.7	0.9			57. ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี			
		58. ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง	4.0	3.0	2.0	1.0			58. ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง			
		59. ทม.จันทบุรี	3.2	2.4	1.6	0.8			59. ทม.จันทบุรี			
		60. ทม.ฉะเชิงเทรา	6.6	5.0	3.3	1.7			60. ทม.ฉะเชิงเทรา			
		61. ทต.ป่าตอง จ.ภูเก็ต	9.5	7.1	4.8	2.4			61. ทต.ป่าตอง จ.ภูเก็ต			
		62. ทม.สกลนคร (หนองสนม)	ใช้ค่าเดินระบบร่วมกับลำดับที่ 20							62. ทม.สกลนคร (หนองสนม)		
		63. ทน.ตรัง	5.1	3.8	2.6	1.3			63. ทน.ตรัง			

ตารางที่ 5 สรุปพื้นที่ดำเนินการในแต่ละแผนงานย่อยและประมาณการค่าใช้จ่ายดำเนินการ

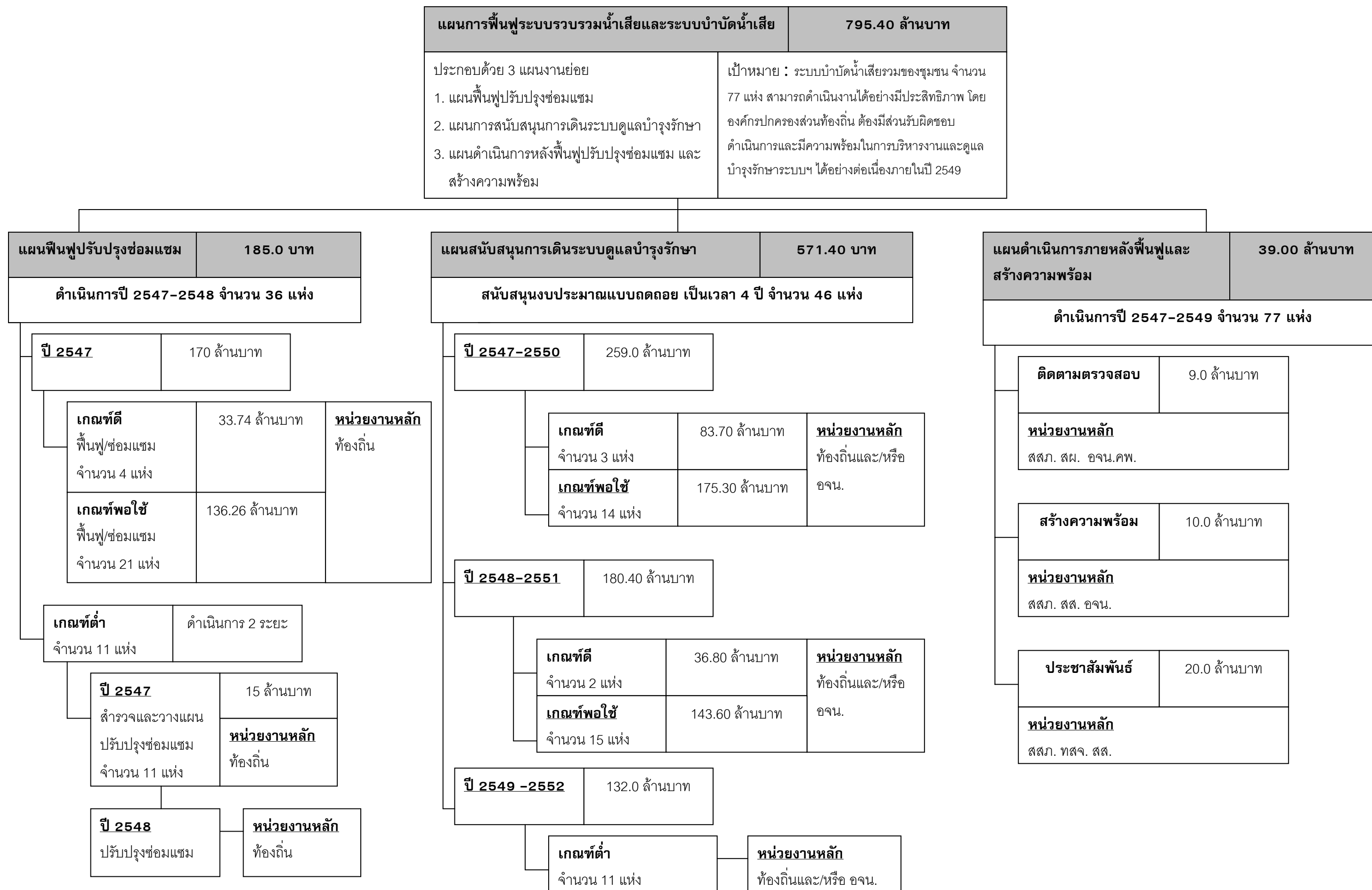
การปรับปรุงซ่อมแซม		การเดินระบบดูแลบำรุงรักษา สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี						ดำเนินการหลังฟื้นฟู และสร้างความพร้อม		หมายเหตุ	
พื้นที่	ล้านบาท	พื้นที่	ล้านบาท/ปี						พื้นที่		ล้านบาท
			ปี 47	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 51	ปี 52			
									64. ทม.เชียงราย 65. ทม.ลำพูน 66. ทม.สุโขทัย 67. ทน.ลำปาง 68. ทน.พิษณุโลก 69. ทม.ยโสธร 70. ทม.อำนาจเจริญ 71. ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี (หน้าทอน) 72. ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี (หาดฉวง) 73. ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี (หาดละไม) 74. ทม.ชุมพร 75. ทต.กะรน จ.ภูเก็ต 76. ทม.กระบี่ 77. ทม.ปัตตานี		
36 แห่ง	185.00	46 แห่ง	571.40						77 แห่ง	39.00	

หมายเหตุ เส้นขีดคาดไม่สนับสนุนงบประมาณเนื่องจาก 1) พื้นที่ที่จอน.เข้าดำเนินการแล้ว 2) พื้นที่ที่มีศักยภาพเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้ว 3) พื้นที่ที่มีศักยภาพว่าจ้างเอกชนดำเนินการ

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ
87 แห่ง

รูปที่ 2 สรุปภาพรวมการดำเนินงานภายใต้แผนฟื้นฟูระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

รูปที่ 3 สรุปงบประมาณดำเนินการภายใต้แผนฟื้นฟูระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ

4. เงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณ

การดำเนินการฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจะต้องมั่นใจว่าหลังจากที่ระบบบำบัดน้ำเสียได้รับการฟื้นฟูสภาพและเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบประเมินผลได้ ดังนั้นจึงควรสร้างหลักประกันว่า ระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้รับงบประมาณตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ จะสามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มกับงบประมาณที่ลงทุน โดยกรมควบคุมมลพิษเสนอมีเงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การจัดระบบงบประมาณ

1.1 สนับสนุนงบประมาณสำหรับการเดินระบบ (Operation Cost) ไม่รวมค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาและค่าทดแทนเครื่องจักรอุปกรณ์ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบเอง โดยจัดสรรงบประมาณในการเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี (ลดลงร้อยละ 25 ต่อปี) ให้แก่พื้นที่ขาดความพร้อมด้านการเงิน ทั้งนี้ไม่รวมพื้นที่ที่เก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้ว พื้นที่ที่ อจน. เข้าดำเนินการ หรือ พื้นที่ที่ว่างเอกชนดำเนินการแล้ว ทั้งนี้ในการสนับสนุนงบประมาณค่าเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี จะต้องดำเนินการจัดหาแหล่งงบประมาณเพื่อการดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรืองบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ประสานงานสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและเกิดการดำเนินงานจัดการน้ำเสียแบบบูรณาการ

1.2 สนับสนุนงบประมาณสำหรับการสร้างความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการระบบฯได้ด้วยตนเอง โดยการติดตาม ประเมินผล สร้างความพร้อมด้านการจัดการ และการประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน มีกำหนดเวลา 3 ปี (2547-2549) โดยจัดสรรจากงบประมาณจากส่วนกลาง ทั้งนี้มีเป้าหมายว่าตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของระบบฯ ทั้ง 77 แห่ง จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและสามารถเดินระบบและดูแลบำรุงรักษาระบบทั้งหมดได้ด้วยตนเอง โดยใช้เงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจนำมาจากการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย หรือรายได้จากส่วนอื่น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล หรือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ สภาเมือง) จะต้องถือปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

2.1 จัดเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณให้เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษา โดยจัดสรรจากงบประมาณท้องถิ่น เงินอุดหนุนทั่วไปภายใต้แผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ/หรือ เงินรายได้จากการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย เพื่อใช้ในการสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบตามแผนสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี และใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบของตนเองภายหลังการสนับสนุนงบประมาณตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ

2.2 ดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียภายใน 1 ปี ภายหลังจากฟื้นฟูสภาพระบบแล้วเสร็จ หรือภายหลังจากได้รับการสนับสนุนงบประมาณการเดินระบบ 1 ปี โดยกำหนดอัตราค่าบริการให้อยู่ในช่วงค่าต่ำสุด-สูงสุดที่ได้เสนอแนะไว้ในเบื้องต้น โดยท้องถิ่นต้องจัดเก็บค่าใช้จ่ายให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง เมื่อรวมกับค่าใช้จ่ายที่ส่วนกลางสนับสนุนแบบถดถอยในแต่ละปี

2.3 รับผิดชอบในการบริหารงานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบประเมินผลได้ รวมทั้งแผนการเงิน เสนอต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกรมควบคุมมลพิษ

2.4 รายงานผลการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกรมควบคุมมลพิษทุก 4 เดือน

2.5 จัดเตรียมด้านองค์กร บุคลากร หรือว่าจ้างเอกชนหรือองค์การจัดการ น้ำเสีย เพื่อดำเนินการฟื้นฟู ปรับปรุงระบบฯ และ/หรือ ควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ดูแลบำรุงรักษาระบบ และ/หรือดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนการสนับสนุนงบประมาณการเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี อันได้แก่ ไม่สามารถเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้ น้ำเสียเข้าระบบน้อยกว่าปริมาณที่ควรจะเป็น และน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดไม่ได้มาตรฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยินยอมให้องค์การจัดการน้ำเสียเข้าดำเนินการแทน และส่งคืนงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้องค์การจัดการน้ำเสียเข้าดำเนินการบริหารจัดการแทน

4. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพภายหลังสิ้นสุดเวลาตามแผนการสนับสนุนงบประมาณการเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี อันได้แก่ ไม่สามารถเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้ น้ำเสียเข้าระบบน้อยกว่าปริมาณที่ควรจะเป็น และน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดไม่ได้มาตรฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยินยอมให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การจัดการน้ำเสีย บริษัทเอกชนที่ได้รับมอบหมาย เข้าดำเนินการบริหารจัดการแทน โดยเรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเดินระบบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ หากไม่สามารถเดินระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตลอดอายุของระบบ จะไม่สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างระบบเพื่อขยายขีดความสามารถของระบบในระยะต่อไปได้

6. กรมควบคุมมลพิษเสนอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำแนวทางการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (polluter pays principle) ที่กำลังดำเนินการและนำเสนอโดยคณะกรรมการพิจารณากรอบแนวทางการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย มาดำเนินการกำหนดอัตราค่าบริการและวิธีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียอย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ก่อนสิ้นสุดการสนับสนุนงบประมาณการเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี เพื่อเป็น

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ควรนำผลการเดินระบบที่ได้รับในช่วงสนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี มาใช้ประกอบในการคิดอัตราค่าบริการด้วย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำแนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักผู้ก่อมลพิษ เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2546 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2547 และที่ประชุมคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบในหลักการกับแนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสีย : เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ในการลงทุนก่อสร้างและขยายระบบในอนาคต

2. เป้าหมาย : ให้มีการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียในอัตราที่คุ้มทุน

3. หลักการคิดอัตราค่าจัดการน้ำเสียและกลยุทธ์ในการกำหนดอัตราค่าจัดการน้ำเสีย

3.1 ค่าจัดการน้ำเสียจัดเก็บในรูปของ “ค่าบำบัดน้ำเสีย” สำหรับผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้บริการระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการดังกล่าวจะต้องมีส่วนรับผิดชอบ

3.2 อัตราการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นให้คิดเฉพาะค่าเดินระบบและบำรุงรักษาของระบบแต่ละประเภท ดังนี้

1) ระบบบ่อฝัง 2-4 บาทต่อลูกบาศก์เมตร

2) ระบบบ่อเติมอากาศ 3-5 บาทต่อลูกบาศก์เมตร

3) ระบบเอเอส 3-8 บาทต่อลูกบาศก์เมตร

4) ระบบแผ่นหมุนชีวภาพ (Rotating Biological Contactor, RBC) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบกรองชีวภาพ (Biofilter) และระบบแบบบึงประดิษฐ์ (Constructed wetland) อัตราการจัดเก็บพิจารณาจากค่าเดินระบบและค่าบำรุงรักษาของแต่ละแห่ง

4. อัตราในการจัดเก็บ : กำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียเป็นช่วงจากต่ำสุด-สูงสุด เริ่มจัดเก็บ โดยใช้อัตราต่ำสุดก่อนและค่อยทยอยปรับขึ้นตามความเหมาะสมจนถึงอัตราสูงสุด และให้ทบทุนหลักการวิธีการและอัตราในการจัดเก็บเป็นระยะ

5. การจัดเก็บและการบริหารรายได้

5.1 การจัดเก็บ ; จัดเก็บในรูปค่าบำบัดน้ำเสียเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการบริการประปราก่อนในระยะแรก โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บ เนื่องจากมีกฎหมายรองรับ และสามารถดำเนินการได้ทันที

5.2 การบริหารรายได้ : เงินค่าจัดการน้ำเสียที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บได้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งใช้ลงทุนก่อสร้างหรือขยายระบบ

6. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการและพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

6.1 อาศัยอำนาจตามมาตรา 16 (18) และ 17(10) ประกอบกับมาตรา 23(19) และ 24(12) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวม และระบบกำจัดของเสียรวมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองโดยมีอำนาจจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมได้

6.2 กำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นที่เหมาะสมตามอัตราที่กำหนด หรือตามค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาที่เกิดขึ้นจริง โดยอาจพิจารณาอัตราจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นตามลักษณะกิจกรรมประเภท ผู้ใช้น้ำ หรือวิธีการจัดเก็บอื่นที่ท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสม และให้มีการทบทวนอัตราที่จัดเก็บเป็นระยะ

6.3 พิจารณาการยกเว้นการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียกับบ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้น้ำรายย่อย

6.4 พิจารณาการขอคืนเงินค่าบำบัดน้ำเสียหรือยกเว้นค่าบำบัดน้ำเสียสำหรับแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่มีระบบบำบัดน้ำเสียของตนเองและสามารถพิสูจน์ได้ว่าน้ำทิ้งเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

6.5 พิจารณาจัดเก็บค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น ค่าบริการน้ำทิ้งหรือค่าใบอนุญาตให้ต่อเชื่อมน้ำเสีย

7. ในกรณีที่ท้องถิ่นได้มีการกำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียและจัดเก็บอยู่ให้พิจารณาดำเนินการต่อไปหรือจะพิจารณาทบทวนให้สอดคล้องกับแนวทางที่เสนอไว้ก็ได้

นอกจากนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย รวมถึงการให้หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมาย ให้สามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งในการแก้ไขปัญหากรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถหรือไม่รับผิดชอบเดินระบบให้มีประสิทธิภาพ โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องพิจารณา อาทิ พระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจําดการน้ำเสีย พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เป็นต้น ทั้งนี้รวมถึงกฎหมายในการให้อำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เช่น การประปา การไฟฟ้า หรืออื่นๆ

5. ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

2. ในการจัดสรรงบประมาณสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพิจารณากำหนดภาระหน้าที่ที่ท้องถิ่นจะต้องดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและน้ำเสีย พร้อมงบประมาณที่จัดสรรสำหรับการดำเนินการไว้ให้ชัดเจน

ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า เมื่อท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีไปแล้วท้องถิ่นจะต้องดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและด้านน้ำเสียด้วย

3. นำหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายมาใช้ปฏิบัติอย่างจริงจังและผลักดันให้มีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดความเป็นธรรมแก่ชุมชนและประชาชนด้วย ทั้งนี้โดยอาจจะเก็บรวมกับค่าน้ำประปา ซึ่งจะต้องมีการกำหนดกฎหมายขึ้นมารองรับด้วย รวมทั้งอาจพิจารณารวมหน่วยงานที่ผลิตน้ำใช้และหน่วยงานที่ดูแลด้านการบำบัดน้ำเสียเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากไม่ประสงค์จะดำเนินงานและดูแลบำรุงรักษาระบบเอง อาจจะใช้เหตุผลข้อจำกัดบางประการก็สามารถว่าจ้างเอกชนหรือบริษัทที่ปรึกษาที่มีความชำนาญการควบคุมระบบฯ หรือมอบหมายให้องค์กรจัดการน้ำเสียมาดำเนินการแทนได้

5. เสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการ มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียและดูแลบำรุงรักษา

6. ผลที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับ

1. ชุมชนเมืองและประชาชนมีคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและได้รับข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงด้านการจัดการน้ำเสียและมลพิษด้านน้ำเสีย มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมตัดสินใจและร่วมมือดำเนินการด้านการจัดการน้ำเสีย

3. ชุมชนเมืองและประชาชนมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพและความสามารถในด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการน้ำเสียชุมชนเป็นจำนวนมาก ทั้งด้านการศึกษาสำรวจความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม และการออกแบบรายละเอียดเพื่อก่อสร้าง และงบประมาณสำหรับดำเนินการก่อสร้างระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย โดยเฉพาะด้านการก่อสร้างนี้ภาครัฐได้จัดสรรให้ไปแล้วกว่า 67,290 ล้านบาท เพื่อก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้แก่เทศบาลต่าง ๆ เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และอบต.บางแห่ง มีระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างเสร็จแล้วและที่อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้าง รวมทั้งสิ้น 87 แห่ง (รูปที่ 1-1) ระบบบำบัดน้ำเสียเหล่านี้ใช้ในการดูแลรับผิดชอบในการเดินระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินการเดินระบบโดยใช้บุคลากรของท้องถิ่นเองและบางแห่งว่าจ้างเอกชนที่มีความชำนาญการเดินระบบ หรือมอบหมายให้องค์การการน้ำเสียดำเนินการแทน ภายใต้บันทึกข้อตกลงระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การการน้ำเสีย แต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเดินระบบและดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ระบบบำบัดน้ำเสียหลายแห่งไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาการเดินระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่มีประสิทธิภาพส่วนใหญ่มักเกิดกับพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการเดินระบบฯ เอง แต่ขาดความรู้ ความชำนาญ ขาดบุคลากร และงบประมาณ ทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียขาดการดูแลและบำรุงรักษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และระบบบำบัดน้ำเสียหลายแห่งเปิดเดินระบบไม่ต่อเนื่องเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย หรือไม่บำรุงรักษาเครื่องจักรอุปกรณ์ตามกำหนดเวลา จนเกิดการชำรุดเสียหาย และใช้งานไม่ได้ในที่สุด รัฐบาลจึงมีนโยบายในการฟื้นฟูสภาพระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถบริหารงานระบบฯ ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดทำแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยจัดตั้งหน่วยตรวจสอบและฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม 2546 ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกันของ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การการน้ำเสีย และกรมควบคุมมลพิษ ในการตรวจสอบในพื้นที่ ประเมินผล ประมาณการค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูปรับปรุงระบบ และมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษรับผิดชอบดำเนินการจัดทำแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบ

รวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนพฤษภาคม 2546 ทั้งนี้แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียจะเป็นแผนงานหรือกิจกรรมดำเนินงานส่วนหนึ่งที่บรรจุอยู่ในแผนการจัดการน้ำเสียชุมชนแห่งชาติด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.) เพื่อฟื้นฟู ปรับปรุง ระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.) เพื่อเสริมสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นให้สามารถบริหารงานและรับผิดชอบการเดินระบบฯ ได้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง

1.3 เป้าหมาย

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนจำนวน 77 แห่ง สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินการและมีความพร้อมในการบริหารงานและดูแลบำรุงรักษาระบบฯ ได้อย่างต่อเนื่องภายในปี พ.ศ. 2549

1.4 พื้นที่ดำเนินการ

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ดำเนินการสำรวจ 77 แห่ง ดังตารางที่ 1-1 (ไม่รวมระบบบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง และโครงการที่ไม่สามารถดำเนินการ/ชะลอโครงการ อีก 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองสระบุรี เทศบาลตำบลปากแพรง จ.นครศรีธรรมราช และโครงการระบบบำบัดน้ำเสียจังหวัดสมุทรปราการ)

ตารางที่ 1-1 พื้นที่ดำเนินการสำรวจเพื่อฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

สสภ.	ระบบบำบัดน้ำเสีย	แหล่งงบประมาณ	สสภ.	ระบบบำบัดน้ำเสีย	แหล่งงบประมาณ
1	1 ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)	ยธ.	10	1 ทน.ขอนแก่น	ยธ. + วว.
	2 ทม.เชียงใหม่ *	ยธ.		2 ทต.หัวขวาง จ.มหาสารคาม	วว.
	3 ทม.ลำพูน *	วว.		3 ทม.ชัยภูมิ	ท้องถิ่น
2	1 ทม.พะเยา	ยธ.	11	1 ทน.นครราชสีมา	ยธ. + วว.
	2 ทม.สุโขทัย *	วว.		2 ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	วว.
	3 ทน.ลำปาง *	วว.		3 ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	ท้องถิ่น
3	1 ทม.พิจิตร	ยธ.		4 ทม.บุรีรัมย์	ยธ.
	2 ทม.น่าน	วว.	12	1 ทน.อุบลราชธานี	ยธ.
	3 ทน.พิษณุโลก *	ยธ.		2 ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	วว.
4	1 ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ (พื้นที่ อจน.)	วว.		3 ทม.ยโสธร *	วว.
	2 ทม.ตาก	วว.		4 ทม.อำนาจเจริญ *	วว.
	3 ทม.แม่สอด จ.ตาก	วว.	13	1 ทม.ชลบุรี	ยธ.
	4 ทม.กำแพงเพชร	วว.		2 ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	ยธ.
	5 ทม.อุทัยธานี	กรมการปกครอง + วว.		3 ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี (พื้นที่ อจน.)	ยธ.
	6 ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร	ยธ.		4 ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี	ยธ.
5	1 ทน.นครปฐม	ยธ.		5 เมืองพัทยา (ช.วัดบุญย์ฯ) (พื้นที่ อจน.)	ยธ.
	2 ทม.ชัยนาท	ยธ.		6 เมืองพัทยา (ระบบใหม่) (พื้นที่ อจน.)	วว.
	3 ทต.คูทอง จ.สุพรรณบุรี	ยธ.		7 ทต.แสนสุข (ใต้) (พื้นที่ อจน.)	ยธ.
	4 ทม.สุพรรณบุรี	ยธ.		8 ทต.แสนสุข (เหนือ) (พื้นที่ อจน.)	ยธ.
6	1 ทน.นนทบุรี (ประชาชนเวศน์)	ยธ.		9 ทน.ระยอง	ยธ.
	2 ทม.สิงห์บุรี	ยธ.		10 ทต.บ้านแพ จ.ระยอง (พื้นที่ อจน.)	ยธ.
	3 ทม.อ่างทอง	ยธ.		11 ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง	ยธ.
	4 ทน.พระนครศรีอยุธยา	ยธ.		12 ทม.จันทบุรี	ยธ.
	5 ทต.พระอินทราชา จ.อยุธยา	วว.		13 ทม.ขลุง จ.จันทบุรี	วว.
	6 ทม.ปทุมธานี	ยธ.		14 ทม.ฉะเชิงเทรา	วว.
7	1 ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี	กรมการปกครอง	14	1 อบต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	ททท.
	2 ทม.ราชบุรี	ยธ.		2 - 4 ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี *	ยธ.
	3 ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	ยธ.		5 ทม.ชุมพร *	ยธ.
	4 ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	ยธ.	15	1 ทต.ป่าตอง จ.ภูเก็ต (พื้นที่ อจน.)	ยธ. + วว.
	5 ทศบาลเมืองกาญจนบุรี	ยธ.		2 ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1	ยธ.
	6 ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	กปร.		3 ทต.กะรน จ.ภูเก็ต *	วว.
	7 ทม.ประจวบคีรีขันธ์	ยธ.		4 ทน.ตรัง	ยธ.
	8 ทต.หัวหิน ระยะที่ 1 (พื้นที่ อจน.)	ยธ.		5 หมู่เกาะพีพี จ.กระบี่	วว.
	9 ทต.หัวหิน ระยะที่ 2 (พื้นที่ อจน.)	ยธ.	16	1 ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา	วว.
9	1 ทม.สกลนคร (คูหมากเสือ) (พื้นที่ อจน.)	กรมประมง + ยธ.		2 ทน.สงขลา	ยธ.
	2 ทม.สกลนคร (หนองสนม) (พื้นที่ อจน.)	กรมชลประทาน		3 ทม.ปัตตานี *	ยธ.
	3 ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร	วว.			

หมายเหตุ : * ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังก่อสร้าง 14 ระบบ

สสภ.= สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ดูแลรับผิดชอบในพื้นที่

ภาคเหนือ

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ (8 พื้นที่ 8 ระบบ)

1. ทม.พะเยา, พะเยา (ยธ.)(SP) 9,700 ลบ.ม./วัน
2. ทน.เชียงใหม่, เชียงใหม่ (ยธ.)(AL) 55,000 ลบ.ม./วัน
3. ทม.ตาก, ตาก (วว.)(SP) 5,400 ลบ.ม./วัน
4. ทม.พิจิตร, พิจิตร (ยธ.)(AL) 6,000 ลบ.ม./วัน
5. ทม.กำแพงเพชร, กำแพงเพชร (วว.)(SP) 13,500 ลบ.ม./วัน
6. ทต.สกลนคร, กำแพงเพชร (ยธ.) ลบ.ม./วัน
7. ทม.น่าน, น่าน (วว.)(SP) 7,400 ลบ.ม./วัน
8. ทม.แม่สอด, ตาก (วว.)(SP) 11,000 ลบ.ม./วัน

ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังก่อสร้าง (5 พื้นที่ 5 ระบบ)

1. ทม.เชียงราย, เชียงราย (ยธ.)(AL) 15,000 ลบ.ม./วัน
2. ทม.ลำพูน (วว.)(SBR) 10,000 ลบ.ม./วัน
3. ทม.สุโขทัย (วว.)(SP) 8,400 ลบ.ม./วัน
4. ทน.พิษณุโลก (ยธ.)(SP) 15,000 ลบ.ม./วัน
5. ทน.ลำปาง (วว.)(SP) 12,300 ลบ.ม./วัน

ภาคกลาง

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ (22 พื้นที่ 27 ระบบ)

1. ทม.ชุมแสง, นครสวรรค์ (วว.)(SP) 1,650 ลบ.ม./วัน
2. ทม.อุทัยธานี, (กรมการปกครอง+วว.)(SP) 5,700 ลบ.ม./วัน
3. ทม.ชัยนาท, ชัยนาท (ยธ.)(SP) 3,500 ลบ.ม./วัน
4. ทม.บ้านหมี่, ลพบุรี (กรมการปกครอง)(SP) 1,000 ลบ.ม./วัน
5. ทม.อ่างทอง, อ่างทอง (ยธ.)(AL) 8,200 ลบ.ม./วัน
6. ทน.พระนครศรีอยุธยา, (ยธ.)(OD) 25,000 ลบ.ม./วัน
7. กรุงเทพมหานคร
 - สีพระยา (AS) 30,000 ลบ.ม./วัน
 - ยานนาวา (CASS)TM 200,000 ลบ.ม./วัน
 - รัตนโกสินทร์ (AS) 40,000 ลบ.ม./วัน
 - ราชบุรีบูรณะ (AS) 65,000 ลบ.ม./วัน
 - ทน.แวม-ภาชีเจริญ (AS) 157,000 ลบ.ม./วัน
8. ทน.นครปฐม, นครปฐม (ยธ.)(SP) 60,000 ลบ.ม./วัน
9. ทม.บ้านโป่ง, ราชบุรี (ยธ.)(SP) 5,000 ลบ.ม./วัน
10. ทม.โพธาราม, ราชบุรี (ยธ.)(OD) 5,000 ลบ.ม./วัน
11. ทม.เพชรบุรี, เพชรบุรี (กปร.)(SP) 10,000 ลบ.ม./วัน
12. ทต.หัวหิน, ประจวบคีรีขันธ์ (ยธ.)(RBC) 8,000 ลบ.ม./วัน (ระยะที่ 2), (ยธ.)(OD) ทั้งโครงการ 33,000 ลบ.ม./วัน
13. ทม.ประจวบคีรีขันธ์ (ยธ.)(AL) 8,500 ลบ.ม./วัน
14. ทต.อู่ทอง, สุพรรณบุรี (ยธ.)(SP) 6,000 ลบ.ม./วัน
- *15. ทม.สุพรรณบุรี, สุพรรณบุรี (ยธ.)(SP) 12,500 ลบ.ม./วัน
16. ทม.ปทุมธานี, ปทุมธานี (ยธ.)(OD) 9,800 ลบ.ม./วัน
17. ทน.นนทบุรี, นนทบุรี (ยธ.)(AS) 38,500 ลบ.ม./วัน
18. ทต.พระอินทราชา, พระนครศรีอยุธยา (วว.)(AS) 3,000 ลบ.ม./วัน
19. ทต.ชะอำ, เพชรบุรี (ยธ.)(AL) 17,000 ลบ.ม./วัน
- * 20. ทม.ราชบุรี, ราชบุรี (ยธ.)(SP) 20,000 ลบ.ม./วัน
21. ทม.สิงห์บุรี (ยธ.)(SP) 4,500 ลบ.ม./วัน
22. ทม.กาญจนบุรี (ยธ.)(OD) 24,000 ลบ.ม./วัน

ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังก่อสร้าง (3 พื้นที่ 4 ระบบ)

ระยะที่ 2/ ขยายระบบ (1 พื้นที่ 1 ระบบ)

1. โครงการกรุงเทพมหานคร 2 ระบบ
 - ระบบบำบัดน้ำเสียรวม ระยะที่ 1 350,000 ลบ.ม./วัน
 - ระบบบำบัดน้ำเสียรวม ระยะที่ 4 150,000 ลบ.ม./วัน
2. จ.สมุทรปราการ (ชะลอกว.) (EAAS) 525,000 ลบ.ม./วัน
3. ทม.สุพรรณบุรี (ขยายระบบรวบรวมน้ำเสีย)
4. ทม.สระบุรี (ยกเลิก) (ยธ.)(OD) 24,000 ลบ.ม./วัน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ (11 พื้นที่ 12 ระบบ)

1. ทม.สกลนคร, สกลนคร
 - คูหมากเลื้อ(กรมประมง+ยธ.)(SP+Wetland) 16,000 ลบ.ม./วัน
 - บ้านหนองสนม (SP +Wetland) 600 ลบ.ม./วัน
2. ทน.ขอนแก่น (ขยายระบบ) (วว.) (AL) 78,000 ลบ.ม./วัน
3. ทต.หัวขวาง, มหาสารคาม (วว.)(SP) 6,400 ลบ.ม./วัน
4. ทม.ชัยภูมิ, ชัยภูมิ (SP) 6,000 ลบ.ม./วัน
5. ทต.บัวใหญ่, นครราชสีมา(กรมการปกครอง)(SP) 1,500 ลบ.ม./วัน
6. ทน.นครราชสีมา, นครราชสีมา (ยธ.)(SP) 32,000 ลบ.ม./วัน
รวมกับต้นขยายระบบโดยงบ วว 13,000 ลบ.ม./วัน
7. ทน.อุบลราชธานี, อุบลราชธานี (ยธ.)(AL) 22,000 ลบ.ม./วัน
8. ทต.ท่าแร่, จ.สกลนคร (วว.)(SP) 2,054 ลบ.ม./วัน
9. ทม.บุรีรัมย์ (ยธ.) (AL) 13,000 ลบ.ม./วัน
10. ทต.ปากช่อง, นครราชสีมา (วว.)(SP) 11,885 ลบ.ม./วัน
11. ทม.วารินชำราบ, อุบลราชธานี (วว.)(SP) 22,300 ลบ.ม./วัน

ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังก่อสร้าง (2 พื้นที่ 2 ระบบ)

1. ทม.ยโสธร (วว.)(SP) 10,800 ลบ.ม./วัน
2. ทม.อำนาจเจริญ (วว.)(SP) 7,032 ลบ.ม./วัน

ภาคตะวันออก

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ (12 พื้นที่ 14 ระบบ)

1. ทม.ฉะเชิงเทรา, ฉะเชิงเทรา (ยธ.)(OD) 12,000 ลบ.ม./วัน
 2. ทม.พนังสนธิคม, ชลบุรี (ยธ.)(SP) 2,000 ลบ.ม./วัน
 3. ทม.แสนสุข, ชลบุรี (ยธ.)
 - พื้นที่ด้านเหนือ (OD) 14,000 ลบ.ม./วัน
 - พื้นที่ด้านใต้ (OD) 9,000 ลบ.ม./วัน
 4. ทต.ศรีราชา, ชลบุรี (ยธ.)(OD) 18,000 ลบ.ม./วัน
 5. ทต.แหลมฉบัง, ชลบุรี (ยธ.)(OD) 25,000 ลบ.ม./วัน
 6. เมืองพัทยา, ชลบุรี
 - จอมเทียน (ยธ.)(CFPAS) 20,000 ลบ.ม./วัน
 - โครงการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา (วว.)(AS) 65,000 ลบ.ม./วัน
 7. ทต. บ้านพ, ระยอง (ยธ.)(OD) 8,000 ลบ.ม./วัน
 8. ทม.จันทบุรี, จันทบุรี (ยธ.)(SP) 17,000 ลบ.ม./วัน
 - *9. ทม.ระยอง, ระยอง (ยธ.)(AL) 41,000 ลบ.ม./วัน
 10. ทม.ชลบุรี, ชลบุรี (ยธ.)(OD) 22,500 ลบ.ม./วัน
 11. ทม.ชลบุรี, จันทบุรี (วว.)(SP) 5,400 ลบ.ม./วัน
 12. ทต.มาบตาพุด, ระยอง (ยธ.)(AL) 15,000 ลบ.ม./วัน
- กำลังก่อสร้างระยะที่ 2/ขยายระบบ (1 พื้นที่ 1 ระบบ)**
1. ทม.ฉะเชิงเทรา (วว.)(OD)(ระยะที่ 2) 24,000 ลบ.ม./วัน

หมายเหตุ : *ระบบบำบัดน้ำเสีย ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ แต่อยู่ระหว่างรอส่งมอบ

(แหล่งงบประมาณก่อสร้างระบบ

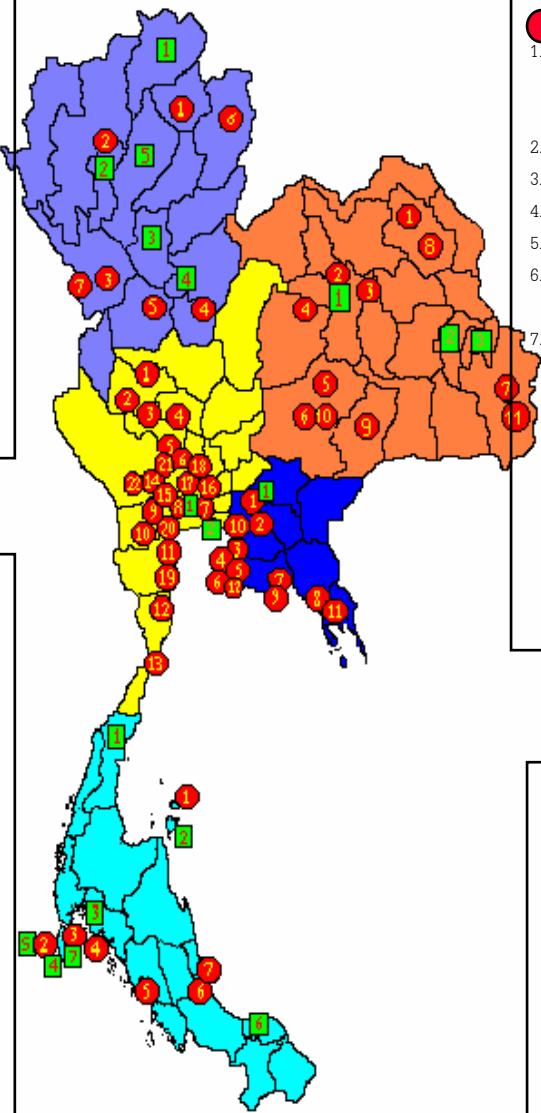
- วว. หมายถึง กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ (เดิม)
- ยธ. หมายถึง กรมโยธาธิการ
- ททท. หมายถึง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ทน. หมายถึง เทศบาลนคร
- ทม. หมายถึง เทศบาลเมือง
- ทต. หมายถึง เทศบาลตำบล

สรุป: ก่อสร้างเสร็จแล้ว 68 ระบบ

ชะลอ/ยกเลิกโครงการ 3 ระบบ

กำลังก่อสร้าง (ใหม่) 16 ระบบ

รวมทั้งหมด 87 ระบบ 75 พื้นที่

ภาคใต้

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ (7 พื้นที่ 7 ระบบ)

1. อบต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน, สุราษฎร์ธานี (ททท.) (AF+AS) 200 ลบ.ม./วัน
2. ทต.ป่าตอง, ภูเก็ต (ยธ.)(OD) 5,250 ลบ.ม./วัน
3. ทม.ภูเก็ต, ภูเก็ต (ยธ.)(OD) 12,000 ลบ.ม./วัน
4. อบต.อ่าวนาง หมู่เกาะพีพี, กระบี่ (วว.)(SP) 400 ลบ.ม./วัน
5. ทน.ตรัง, ตรัง (ยธ.)(AL) 22,000 ลบ.ม./วัน
6. ทน.หาดใหญ่, สงขลา (วว.)(SP+Wetland) 138,000 ลบ.ม./วัน
7. ทน.สงขลา, สงขลา (ยธ.)(AL) 35,630 ลบ.ม./วัน

ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังก่อสร้าง (6 พื้นที่ 8 ระบบ)

ระยะที่ 2/ขยายระบบ (2 พื้นที่ 2 ระบบ)

1. ทม.ชุมพร, ชุมพร (ยธ.)(SP) 12,000 ลบ.ม./วัน
2. ทต.เกาะสมุย, สุราษฎร์ธานี (3 ระบบ) (ยธ.)(OD) 17,100 ลบ.ม./วัน
3. ทม.กระบี่, กระบี่ (ยธ.)(AL) 12,000 ลบ.ม./วัน
4. ทม.ภูเก็ต, ภูเก็ต (วว.)(OD) (ระยะที่ 2) 24,000 ลบ.ม./วัน
5. ทต.ป่าตอง, ภูเก็ต (วว.) (OD) (ระยะที่ 2) 9,000 ลบ.ม./วัน
6. ทม.ปัตตานี, ปัตตานี (ยธ.)(SP) 28,920 ลบ.ม./วัน
7. ทต.กระเน, ภูเก็ต (วว.)(AS) 6,000 ลบ.ม./วัน
8. ทต.ปากแพรก, นครศรีธรรมราช(ยกเลิก)(วว.)(SP) 9,700 ลบ.ม./วัน

รูปที่ 1-1 ที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ

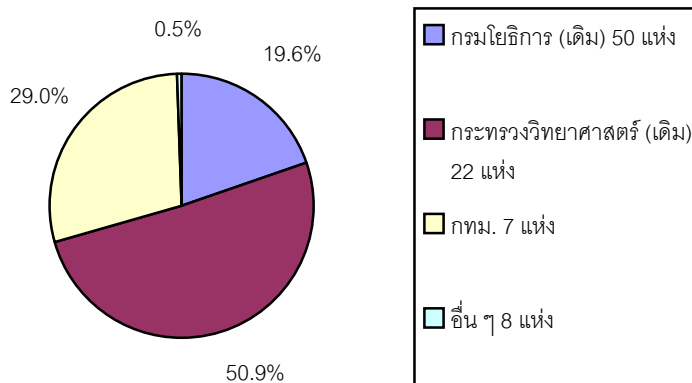
บทที่ 2

การดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

2.1 สถานภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ 62 ล้านคน คิดเป็นปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นประมาณ 14 ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน โดยน้ำเสียดังกล่าวเกิดจากชุมชนขนาดใหญ่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และเทศบาล ประมาณ 4 ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน และชุมชนขนาดกลางและเล็ก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล และพื้นที่นอกเขตเทศบาล ประมาณ 10 ลูกบาศก์เมตร/วัน

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียไปแล้วรวมทั้งสิ้น 67,290 ล้านบาท จนกระทั่งในปัจจุบันประเทศไทยมีระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั้งสิ้น 87 แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศ สามารถรองรับน้ำเสียได้ 2.8 ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน แบ่งเป็น การก่อสร้างโดยกรมโยธาธิการ (เดิม) 13,250 ล้านบาท จำนวน 50 แห่ง การก่อสร้างโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ (เดิม) โดยผ่านแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด 34,220 ล้านบาท จำนวน 22 แห่ง ดำเนินการโดยกรุงเทพมหานคร 19,508 ล้านบาท จำนวน 7 แห่ง และงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ อาทิ กรมประมง กรมการปกครอง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และท้องถิ่น อีก 312 ล้านบาท จำนวน 8 แห่ง ดังรูปที่ 2-1 (หมายเหตุ : ในจำนวนระบบบำบัดน้ำเสีย 87 แห่ง มี 3 แห่ง ที่ถูกระงับ/ชะลอโครงการ คือ ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองสระบุรี ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลตำบลปากแพรง จังหวัดนครศรีธรรมราช และระบบบำบัดน้ำเสียรวมจังหวัดสมุทรปราการ)

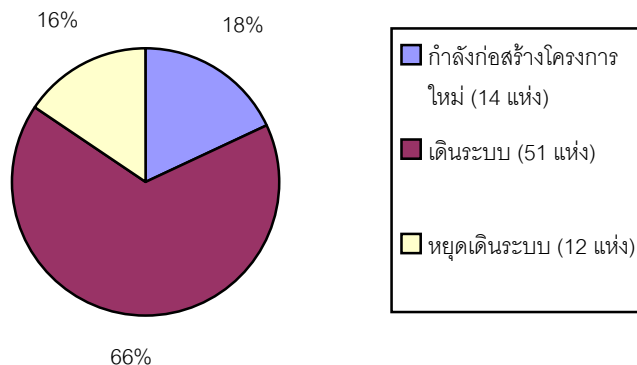
รูปที่ 2-1 สัดส่วนงบประมาณก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจากแหล่งเงินต่าง ๆ

2.2 ผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยหน่วยตรวจสอบและฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศจำนวน 77 แห่ง ดังตารางที่ 2-1 (ไม่รวมระบบบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง จังหวัดสมุทรปราการซึ่งถูกชะลอกองการ 1 แห่ง เทศบาลตำบลปากแพรง 1 แห่ง และเทศบาลเมืองสระบุรี 1 แห่ง ซึ่งทั้งสองแห่งหลังถูกยกเลิกโครงการ) เพื่อหาแนวทางการดำเนินการฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ผลการสำรวจในภาคผนวก ง.) สรุปได้ดังนี้

2.2.1 สถานภาพของระบบ

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่ทำการสำรวจ 77 แห่ง แบ่งเป็น ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อฝัง (Stabilization Pond) จำนวน 39 แห่ง ระบบบ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon) จำนวน 13 แห่ง ระบบจวนหมุนชีวภาพ จำนวน 1 แห่ง และระบบเอเอสชนิดต่าง ๆ เช่น ระบบคลองวนเวียน (Oxidation Ditch) ระบบเอสบีอาร์ (Sequencing Batch Reactor) และอื่น ๆ จำนวน 24 แห่ง โดยระบบที่ทำการสำรวจทั้งหมดเป็นระบบที่กำลังก่อสร้างโครงการใหม่ 14 แห่ง และระบบที่ก่อสร้างเสร็จแล้ว 63 แห่ง ซึ่งทำการเดินระบบ 51 แห่ง และไม่เดินระบบ 12 แห่ง ได้แก่ 1) ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองแม่สอด จังหวัดตาก 2) เทศบาลเมืองอุทัยธานี 3) เทศบาลเมืองสิงห์บุรี 4) เทศบาลเมืองปทุมธานี 5) เทศบาลตำบลสลกบาตร จังหวัดกำแพงเพชร 6) เทศบาลเมืองราชบุรี (หยุดชั่วคราวเพื่อซ่อมแซมระบบ) 7) เทศบาลตำบลหัวหิน ระยะที่ 2 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หยุดเพื่อซ่อมแซมระบบ) 8) เทศบาลเมืองชัยภูมิ 9) เทศบาลตำบลบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 10) เทศบาลนครระยอง (อยู่ระหว่างการรอส่งมอบ) 11) เทศบาลตำบลมาบตาพุด จังหวัดระยอง (รอจ้างเอกชนเข้ามาดูแลระบบ) และ 12) องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง เกาะพีพี จ.กระบี่ ดังรูปที่ 2-2 และ 2-3

รูปที่ 2-2 สถานะภาพระบบที่ทำการสำรวจ 77 แห่ง

ตารางที่ 2-1 สรุปผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 77 แห่ง

ลำดับ	สสภ.	ท้องถิ่น	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	น้ำเสียเข้าระบบปัจจุบัน		ค่าเดินระบบ ที่ผ่านมา (ล้านบาท/ปี)	สถานภาพ	
							น้ำเสียเข้า (ลบ.ม./วัน)	ร้อยละของ ความสามารถ		เดินระบบ	หยุดเดินระบบ
1	1	ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)	760.09	ยธ.+ วว.	AL	55,000	15,000	27	14.37	√	-
2		ทม.เชียงราย *	602.88	ยธ.+ วว.	AL	27,200	-	-	-	-	-
3		ทม.ลำพูน *	582.69	วว.	AS	10,000	-	-	-	-	-
4	2	ทม.พะเยา	200.00	ยธ.	SP	9,700	3,598	37	1.86	√	-
5		ทม.สุโขทัย *	287.23	วว.	SP	8,400	-	-	-	-	-
6		ทน.ลำปาง *	631.85	วว.	SP	12,300	-	-	-	-	-
7	3	ทม.พิจิตร	180.00	ยธ.	AL	12,000	3,000	25	5.22	√	-
8		ทม.น่าน	475.00	วว.	SP	8,259	1,400	17	0.81	√	-
9		ทน.พิษณุโลก *	371.29	ยธ.	SP	15,000	-	-	-	-	-
10	4	ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	52.42	วว.	SP	1,650	487	30	0.81	√	-
11		ทม.ตาก	66.49	วว.	SP	5,400	2,903	54	0.83	√	-
12		ทม.แม่สอด จ.ตาก	305.00	วว.	SP	40,000	-	-	-	-	√
13		ทม.กำแพงเพชร	230.00	วว.	SP	13,500	2,500	19	0.60	√	-
14		ทม.อุทัยธานี	15.90	ภูมิภาค+ ท้องถิ่น	SP	2,590	-	-	-	-	√
15		ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร	230.00	ยธ.	SP	500	-	-	-	-	√
16	5	ทน.นครปฐม	219.16	ยธ.	SP	60,000	15,000	25	2.80	√	-
17		ทม.ชัยนาท	203.80	ยธ.	SP	3,469	2,500	72	0.70	√	-
18		ทต.อุทอง จ.สุพรรณบุรี	135.51	ยธ.	SP	5,500	3,500	64	0.39	√	-
19		ทม.สุพรรณบุรี	363.21	ยธ.	SP	11,400	2,000	18	0.80	√	-

ตารางที่ 2-1 สรุปผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 77 แห่ง

ลำดับ	สสภ.	ท้องถิ่น	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	น้ำเสียเข้าระบบปัจจุบัน		ค่าเดินระบบ ที่ผ่านมา (ล้านบาท/ปี)	สถานภาพ	
							น้ำเสียเข้า (ลบ.ม./วัน)	ร้อยละของ ความสามารถ		เดินระบบ	หยุดเดินระบบ
20	6	ทน.นนทบุรี (ประชานิเวศน์)	616.50	ยธ	AS	38,500	20,000	52	7.93	√	-
21		ทม. สิงห์บุรี	249.50	ยธ.	SP	4,500	1,900	42	-	-	√
22		ทม.อ่างทอง	179.00	ยธ.	AL	8,200	900	11	2.95	√	-
23		ทน.พระนครศรีอยุธยา	496.92	ยธ.+ ทส.	AS	25,000	1,500	6	2.00	√	-
24		ทต.พระอินทราชา จ.อยุธยา	148.30	วว.	AS	4,500	1,900	42	0.96	√	-
25		ทม.ปทุมธานี	340.00	ยธ.	AS	11,000	-	-	6.45	-	√
26	7	ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี	4.68	ภูมิภาค+ ท้องถิ่น	SP	1,000	600	60	0.15	√	-
27	8	ทม.ราชบุรี	359.00	ยธ.	SP	20,000	17,000	85	2.19	-	√
28		ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	82.74	ยธ.	SP	5,000	-	-	0.37	√	-
29		ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	55.92	ยธ.	AS	5,000	2,500	50	2.59	√	-
30		ทม.กาญจนบุรี	574.25	วว.+ ยธ.	AS	24,000	12,000	50	8.20	√	-
31		ทม.เพชรบุรี	117.60	กรมการปกครอง	SP	10,000	3,500	35	3.55	√	-
32		ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	359.50	ยธ.	AL	17,000	2,306	14	1.54	√	-
33		ทม.ประจวบคีรีขันธ์	200.00	ยธ.	AL	8,000	2,480	31	1.91	√	-
34		ทต.หัวหิน ระยะที่ 1 จ.ประจวบฯ	53.00	ยธ.	RBC	8,000	8,000	100	4.16	√	-
35		ทต.หัวหิน ระยะที่ 2 จ.ประจวบฯ	310.00	ยธ.	AS	8,500	-	-	-	-	√
36-37	9	คูหมากเสือ / หนองสนม	630.00	ยธ.+ ประมง กรมชลประทาน	SP	16,000	7,295	46	3.84	√	-
38		ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร	60.76	วว.	SP	2,054	952	46	0.22	√	-

ตารางที่ 2-1 สรุปผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 77 แห่ง

ลำดับ	สสภ.	ท้องถิ่น	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	น้ำเสียเข้าระบบปัจจุบัน		ค่าเดินระบบ ที่ผ่านมา (ล้านบาท/ปี)	สถานภาพ	
							น้ำเสียเข้า (ลบ.ม./วัน)	ร้อยละของ ความสามารถ		เดินระบบ	หยุดเดินระบบ
39	10	ทน.ขอนแก่น	533.00	ยธ.+ วว.	AL	50,000	50,000	100	3.00	√	-
40		ทต.หัวขวาง จ.มหาสารคาม	21.39	วว.	SP	1,500	600	40	0.51	√	-
41		ทม.ชัยภูมิ	0.10	ท้องถิ่น	SP	2,000	< 1,000	< 50	0.83	-	√
42	11	ทน.นครราชสีมา	655.00	ยธ.	SP	32,000	50,884	159	9.79	√	-
43		ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	255.66	วว.	SP	12,000	2,000	17	1.25	√	-
44		ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	1.54	กรมการปกครอง	SP	1,500	1,306	87	0.05	-	√
45		ทม.บุรีรัมย์	249.30	ยธ.	AL	13,000	6,500	50	2.02	√	-
46	12	ทน.อุบลราชธานี	370.00	ยธ.	AL	22,000	5,500	25	2.92	√	-
47		ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	309.00	วว.	SP	22,200	2,896	13	0.40	√	-
48		ทม.ยโสธร *	502.99	วว.	SP	7,246	-	-	-	-	-
49		ทม.อำนาจเจริญ *	650.00	วว.	SP	13,185	-	-	-	-	-
50	13	ทม.ชลบุรี	565.00	ยธ.	AS	22,500	10,315	46	7.69	√	-
51		ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	30.00	ยธ.	SP	5,000	2,000	40	0.65	√	-
52		ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี	115.52	ยธ.	AS	18,000	1,444	8	12.05	√	-
53		ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี	179.60	ยธ.	AS	25,000	1,450	6	0.78	√	-
54		ซอยวัดบุญย์กัญจนาราม พัทยา	359.11	ยธ.	AS	20,000	6,000	30	2.57	√	-
55		เมืองพัทยา (นาเกลือ)	1,786.88	วว.	AS	65,000	50,000	77	28.44	√	-
56-57		แสนสุขเหนือ / แสนสุขใต้	800.00	ยธ.	AS	14,000	17,131	122	15.00	√	-
58		ทน.ระยอง	318.00	ยธ.	AL	41,000	4,000	10	-	-	√
59		ทต.บ้านเพ จ.ระยอง	230.00	ยธ.	AS	8,000	941	12	0.27	√	-

ตารางที่ 2-1 สรุปผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 77 แห่ง

ลำดับ	สสภ.	ท้องถิ่น	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	น้ำเสียเข้าระบบปัจจุบัน		ค่าเดินระบบ ที่ผ่านมา (ล้านบาท/ปี)	สถานภาพ	
							น้ำเสียเข้า (ลบ.ม./วัน)	ร้อยละของ ความสามารถ		เดินระบบ	หยุดเดินระบบ
60		ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง	286.70	ยธ.	AL	15,000	-	-	-	-	√
61		ทม.จันทบุรี	300.00	ยธ.	SP	17,000	2,591	15	0.86	√	-
62		ทม.ขลุง จ.จันทบุรี	128.24	ยธ.	SP	5,400	2,591	48	0.10	√	-
63		ทม.ฉะเชิงเทรา	240.00	ยธ.+ วว.	AS	24,000	3,000	13	2.11	√	-
64	14	อบต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน	10.00	ททท.	Biofiler	200	>200	> 100	0.27	√	-
65-67		จ.สุราษฎร์ธานี									
		ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี * (หน้าทอน)	420.00	ยธ.	AS	2,400	-	-	-	-	-
		ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี * (หาดเฉวง)			AS	6,000	-	-	-	-	-
		ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี * (หาดละไม)			AS	8,560	-	-	-	-	-
68		ทม.ชุมพร *	199.90		SP	12,000	-	-	-	-	-
69	15	ทต.ป่าตอง จ.ภูเก็ต	360.19	ยธ.+ วว.	AS	14,250	7,000	49	3.15	√	-
70		ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1	912	ยธ.	AS	36,000	20,443	57	12.00	√	-
71		ทต.กะรน จ.ภูเก็ต *	161.90	วว.	Biofiler-AS	6,000	-	-	-	-	-
72		ทน.ตรัง	480.80	ยธ.+ วว.	AL	17,700	8,000	45	1.63	√	-
73		หมู่เกาะพีพี จ.กระบี่	15.95	วว.	SP	400	-	-	-	-	√
74		ทม.กระบี่ *	200.00	ยธ.	AL	12,000	-	-	-	-	-
75	16	ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา	1,784.38	วว.+ ท้องถิ่น	SP	69,000	60,000	87	17.52	√	-

ตารางที่ 2-1 สรุปผลการสำรวจระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 77 แห่ง

ลำดับ	สสภ.	ท้องถิ่น	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	น้ำเสียเข้าระบบปัจจุบัน		ค่าเดินระบบ ที่ผ่านมา (ล้านบาท/ปี)	สถานภาพ	
							น้ำเสียเข้า (ลบ.ม./วัน)	ร้อยละของ ความสามารถ		เดินระบบ	หยุดเดินระบบ
76		ทน.สงขลา	298.70	ยธ.	AL	24,000	5,000	21	36.00	√	-
77		ทม.ปัตตานี *	348.00	ยธ.	SP	28,920	-	-	-	-	-

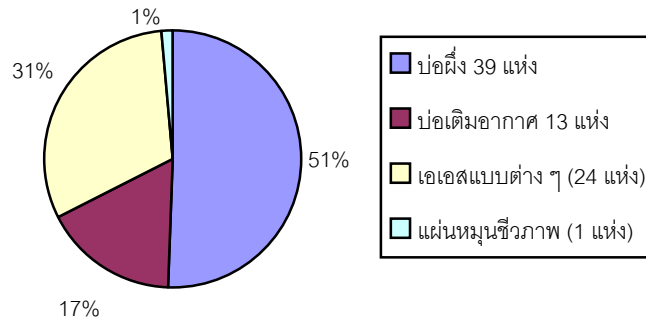
หมายเหตุ - * กำลังก่อสร้าง

- ยธ. หมายถึง กรมโยธาธิการ

- วว. หมายถึง กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม)

- ททท. หมายถึง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

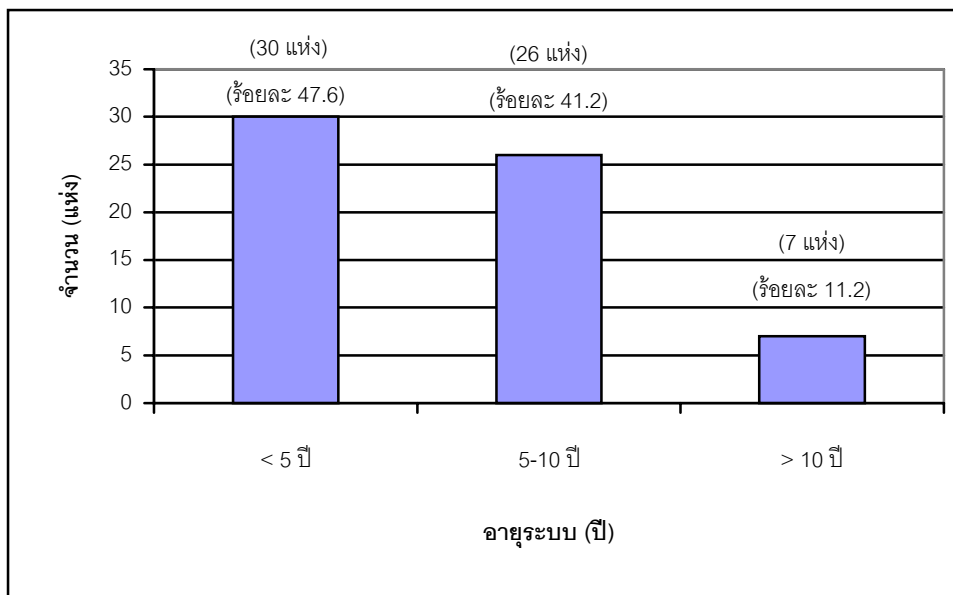
- ยธ. + วว. หมายถึง การก่อสร้างระยะที่ 1 ใช้งบประมาณของ ยธ. และ การก่อสร้างระยะที่ 2 เพื่อขยายระบบฯ ใช้งบประมาณของ วว.

รูปที่ 2-3 ประเภทของระบบที่ทำการสำรวจ จำนวน 77 แห่ง

2.2.2 อายุการใช้งานระบบบำบัดน้ำเสีย

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ได้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วง 10 ปีหลังซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้อายุของระบบบำบัดน้ำเสียส่วนใหญ่อยู่ในช่วงไม่เกิน 10 ปี ดังรูปที่ 2-4

รูปที่ 2-4 อายุการใช้งานระบบบำบัดน้ำเสียเทียบกับจำนวนระบบทั้งหมด

2.2.3 ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบในปัจจุบัน

ระบบที่สามารถดำเนินการได้จำนวน 51 แห่ง (ไม่รวมระบบที่กำลังก่อสร้าง 14 แห่ง และระบบที่หยุดเดินระบบ 12 แห่ง) มีระบบซึ่งปัจจุบันมีน้ำเสียเข้าระบบไม่เกินร้อยละ 50 ของความสามารถในการรองรับน้ำเสีย จำนวน 32 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นระบบที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 10 ปี ทั้งสิ้น ตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุการใช้งานระบบกับร้อยละของปริมาณน้ำเสียเข้าระบบต่อ
ความสามารถในการรองรับน้ำเสียของระบบ

อายุการใช้งานของระบบ	จำนวนระบบบำบัดน้ำเสียที่มีน้ำเสียเข้าระบบ (แห่ง)			
	ปริมาณน้ำเสียเข้าระบบต่อความสามารถในการรองรับน้ำเสีย			
	< ร้อยละ 30	ร้อยละ 30-50	ร้อยละ 50-70	ร้อยละ >70
< 5 ปี	9	4	7	2
5-10 ปี	10	8	3	4
> 10 ปี		1		3
รวม	19 (37 %)	13 (25 %)	10 (20 %)	9 (18 %)
รวมทั้งสิ้น	51 แห่ง ที่มีน้ำเสียเข้าระบบฯ			

2.2.4 พื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสีย

พื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการรวบรวม
น้ำเสียที่เกิดขึ้น แต่ในสภาพความเป็นจริงจะต้องพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบด้วย เนื่องจากท้องถิ่นบางแห่งจะ
มีเพียงระบบที่รวบรวมหลักเท่านั้น ไม่มีการต่อเชื่อมท่อแขนงจากบ้านเรือนเข้ามายังที่รวบรวมหลัก ส่งผลให้
น้ำเสียที่รวบรวมได้ต่ำ รวมถึงประชากรในพื้นที่ให้บริการด้วย ซึ่งพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียมีค่าเฉลี่ยร้อยละ
34 ของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

2.2.5 การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย

(1) ค่าใช้จ่ายในการเดินระบบ ผลการสำรวจสามารถจำแนกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเดิน
ระบบและดูแลรักษาระบบ ตามประเภทของระบบหลักๆ ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จได้ดังนี้

- ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อฝัง มีค่าใช้จ่ายในการเดินระบบโดยเฉลี่ย 1.03 บาท/ลูกบาศก์เมตร
- ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมอากาศ มีค่าใช้จ่ายในการเดินระบบโดยเฉลี่ย 1.65 บาท/ลูกบาศก์เมตร
- ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส มีค่าใช้จ่ายในการเดินระบบโดยเฉลี่ย 1.91 บาท/ลูกบาศก์เมตร

(2) การดำเนินงานระบบ ปัจจุบันมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ท้องถิ่นดูแลเอง จำนวน 57 แห่ง ว่าจ้างเอกชนดำเนินการ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี เมืองพัทยา (ระบบใหม่) เทศบาลเมืองภูเก็ต เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครสงขลา และให้องค์การการจัดการน้ำเสีย (อจน.) ดูแล จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลแสนสุข จ.ชลบุรี

(3) การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ปัจจุบันมีท้องถิ่นที่มีการดำเนินการจัดเก็บค่าบริการแล้ว 4 พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลตำบลแสนสุข เทศบาลเมืองป่าตอง จ.ภูเก็ต และเมืองพัทยา ซึ่งทั้งนี้ มีท้องถิ่นที่ได้มีการดำเนินการวางแผนในการบริหารจัดการรวมถึงการจัดเก็บค่าบริการทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น เทศบาลตำบลหัวหิน เทศบาลเมืองชะเชิงเทรา และเทศบาลตำบลปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

2.3 ปัญหาของการดำเนินงานระบบ

ปัญหาส่วนใหญ่ที่ทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียทำงานไม่มีประสิทธิภาพ เกิดจากสาเหตุหลัก 4 ประเด็น ดังนี้

1. ขาดบุคลากรที่ชำนาญด้านการเดินระบบและควบคุมดูแลรักษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีปัญหาขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงในการดูแลและควบคุมระบบ นอกจากนี้บุคลากรที่มารับหน้าที่มักจะมีปัญหาไม่มีความรู้และทักษะด้านการจัดการน้ำเสียและควบคุมดำเนินงานระบบฯ
2. ขาดความชัดเจนในด้านการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายหรือข้อบังคับด้านการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่ควรเป็นนโยบายที่ชัดเจนจากภาครัฐเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
3. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และข้อเท็จจริงแก่ชุมชนและประชาชน รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและร่วมตัดสินใจดำเนินการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน
4. ขาดงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากไม่มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ ทำให้ท้องถิ่นละเลยไม่ดำเนินงานระบบอย่างจริงจัง

2.4 การประเมินผลการดำเนินงานระบบ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียของเทศบาล จำนวน 63 แห่ง (ไม่รวมที่กำลังก่อสร้าง 14 แห่ง) โดยแบ่งออกเป็น กลุ่มที่มีการ

ดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต่ำ เพื่อใช้ในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญเพื่อดำเนินการฟื้นฟู ปรับปรุง ระบบบำบัดน้ำเสีย

2.4.1) เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานระบบ

การประเมินผลการดำเนินงานของระบบ ได้พิจารณาโดยอาศัยเกณฑ์ประเมิน 4 ด้าน คือ การเดินระบบ ความพร้อมในการดำเนินการ บุคลากร และงบประมาณ ตามน้ำหนักความสำคัญของแต่ละด้าน ดังนี้

1) งบประมาณการดำเนินงานระบบ น้ำหนักความสำคัญ = 2 โดยกำหนดการให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ค่า ได้แก่ 0, 5 และ 10

คะแนน 0 = ไม่มี

คะแนน 5 = มีบ้าง แต่ไม่เพียงพอ

คะแนน 10 = เพียงพอ

2) บุคลากร น้ำหนักความสำคัญ = 3 โดยกำหนดการให้คะแนนแบ่งเป็น 4 ค่า ได้แก่ 0, 5, 7 และ 10

คะแนน 0 = ไม่มี

คะแนน 5 = มีน้อย ไม่เพียงพอ

คะแนน 7 = มีเพียงพอ แต่ขาดประสบการณ์ คะแนน 10 = มีเพียงพอและมีประสบการณ์

3) ความพร้อมในการดำเนินการ น้ำหนักความสำคัญ = 4 โดยกำหนดการให้คะแนนแบ่งเป็น 4 ค่า ได้แก่ 0, 5, 7 และ 10

คะแนน 0 = ไม่มีความพร้อม และไม่มีแผนการดำเนินการ

คะแนน 5 = มีแผนที่จะดำเนินการ แต่ยังไม่ได้ปฏิบัติ

คะแนน 7 = มีแผนดำเนินการ ปฏิบัติแล้วแต่ยังไม่สมบูรณ์

คะแนน 10 = ดำเนินการแล้วอย่างสมบูรณ์

4) การเดินระบบ น้ำหนักความสำคัญ = 5 โดยกำหนดการให้คะแนนแบ่งเป็น 4 ค่า ได้แก่ 0, 5, 7 และ 10

คะแนน 0 = ไม่มีการเดินระบบ

คะแนน 5 = มีการเดินระบบ แต่ไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

คะแนน 7 = มีการเดินระบบ แต่ยังไม่สมบูรณ์

คะแนนที่ได้ 10 : ระบบเดินได้อย่างสมบูรณ์

ร้อยละที่ใช้ในการจัดกลุ่มการดำเนินงานของระบบ

ร้อยละ 0-49 ระดับต่ำ

ร้อยละ 50-75 ระดับพอใช้

ร้อยละ 76-89 ระดับดี

ร้อยละ 90-100 ระดับดีมาก

ตารางที่ 2-3 การคำนวณเพื่อประเมินผลการดำเนินงานระบบ

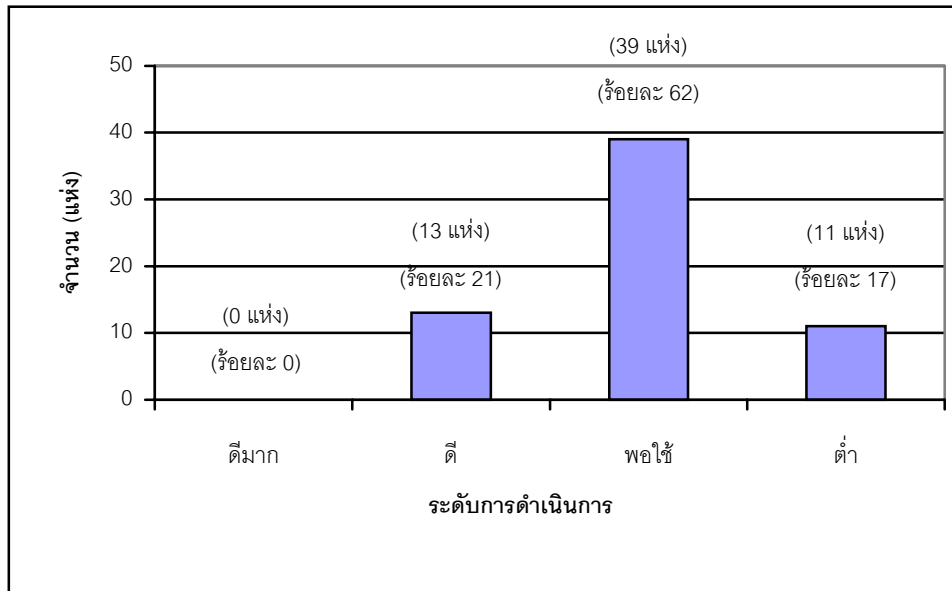
หัวข้อพิจารณา	คะแนนเต็ม	น้ำหนัก (1)	ชื่อเทศบาล	
			คะแนน (2)	คะแนนที่ได้รับ $I = (1) * (2)$
1. งบประมาณ	10	2	A	2A
2. บุคลากร	10	3	B	3B
3. ความพร้อมในการ ดำเนินการ	10	4	C	4C
4. การเดินระบบ	10	5	D	5D
รวม				$n=4$ $\sum (I_1 + I_2 \dots n) \times 100$ $i-1$
ร้อยละ (I) * (100/140)				$n=4$ $\sum (I_1 + I_2 \dots n) \times 100$ $i-1$ <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 140

ตัวอย่าง การคำนวณเพื่อประเมินผลการดำเนินงานระบบ

หัวข้อพิจารณา	คะแนนเต็ม	น้ำหนัก (1)	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลเมืองศรีราชา	
			คะแนน (2)	คะแนนที่ได้รับ (1) * (2)	คะแนน (2)	คะแนนที่ได้รับ (1) * (2)
1. งบประมาณ	10	2	10	20	5	10
2. บุคลากร	10	3	10	30	5	15
3. ความพร้อมในการ ดำเนินการ	10	4	5	20	5	20
4. การเดินระบบ	10	5	10	50	7	35
รวม				120		80
ร้อยละ				86		57
ระดับ			เกณฑ์ดี		เกณฑ์พอใช้	

2.3.2) ผลการประเมินจัดกลุ่มการดำเนินงานระบบ

จากเกณฑ์การประเมินผลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ไม่มีระบบที่จัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จะมีเฉพาะที่จัดอยู่ในเกณฑ์ดี จำนวน 13 แห่ง เกณฑ์พอใช้ จำนวน 39 แห่ง และเกณฑ์ต่ำ จำนวน 11 แห่ง ซึ่งผลการจัดกลุ่มแสดงดังตารางที่ 2-4 รูปที่ 2-5 และรูปที่ 2-6

รูปที่ 2-5 การจัดแบ่งกลุ่มการดำเนินการระบบ

ตารางที่ 2-4 สถานภาพการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่อยู่ในเกณฑ์ต่าง ๆ

เกณฑ์	พื้นที่	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ	
เกณฑ์ดี	1	ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา	SP	69,000	1,784.38	วว.+ ท้องถิ่น	ทน.หาดใหญ่	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	2	ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1	AS	36,000	912	ยธ.	ยธ.	
	3-4	แสนสุขเหนือ / แสนสุขใต้	AS	14,000	800.00	ยธ.	ยธ.+ อจน.	
	5	เมืองพัทยา (นาเกลือ)	AS	65,000	1,786.88	วว.	เมืองพัทยา	
	6	ทน.สงขลา	AL	24,000	298.70	ยธ.	ยธ.	
	7	ทม.ชลบุรี	AS	22,500	565.00	ยธ.	ยธ.	
	8	ทน.ขอนแก่น	AL	50,000	533.00	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทน.ขอนแก่น	
	9	ทน.นครราชสีมา	SP	32,000	655.00	ยธ.	ยธ.	
	10	ทม.ชลจ. จ.จันทบุรี	SP	5,400	128.24	ยธ.	ยธ.	
	11	ทน.นนทบุรี (ประชานิเวศน์)	AS	38,500	616.50	ยธ.	ยธ.	
	12	ทม.กำแพงเพชร	SP	13,500	230.00	วว.	วว.	
	13	ทม.เพชรบุรี	SP	10,000	117.60	กรมการปกครอง	ทม.เพชรบุรี	
	เกณฑ์พอใช้	1	ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)	AL	55,000	760.09	ยธ.+ วว.	
2		ทม.พะเยา	SP	9,700	200.00	ยธ.	ยธ.	
3		ทม.พิจิตร	AL	12,000	180.00	ยธ.	ยธ.	
4		ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	SP	1,650	52.42	วว.	ทม.ชุมแสง	
5		ทม.ตาก	SP	5,400	66.49	วว.	ทม.ตาก	
6		ทน.นครปฐม	SP	60,000	219.16	ยธ.	ยธ.	

ตารางที่ 2-4(ต่อ)

เกณฑ์	พื้นที่	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ	
เกณฑ์พอใช้ (ต่อ)	7	ทม.ชัยนาท	SP	3,469	203.80	ยธ.	ยธ.	
	8	ทต.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี	SP	5,500	135.51	ยธ.	ยธ.	
	9	ทม.สุพรรณบุรี	SP	11,400	363.21	ยธ.	ยธ.	
	10	ทม.อ่างทอง	AL	8,200	179.00	ยธ.	ยธ.	
	11	ทน.พระนครศรีอยุธยา	AS	25,000	496.92	ยธ.+ ทส.	ยธ.+ ทน.พระนครศรีอยุธยา	
	12	ทต.พระอินทราชา จ.อยุธยา	AS	4,500	148.30	วว.	ทต.พระอินทราชา	
	13	ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี	SP	1,000	4.68	ยธ.	ทม.บ้านหมี่	
	14	ทม.ราชบุรี	SP	20,000	359.00	ยธ.	ยธ.	
	15	ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	SP	5,000	82.74	ยธ.	ยธ.	
	16	ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	AS	5,000	55.92	ยธ.	ยธ.	
	17	ทม.กาญจนบุรี	AS	24,000	574.25	ยธ.+ วว.	ยธ. + ทม.กาญจนบุรี	
	18	ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	AL	17,000	359.50	ยธ.	ยธ.	
	19	ทม.ประจวบคีรีขันธ์	AL	8,000	200.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	20	ทต.หัวหิน ระยะที่ 1 จ.ประจวบฯ	RBC	8,000	53.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
21	ทต.หัวหิน ระยะที่ 2 จ.ประจวบฯ	AS	8,500	310.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว	

ตารางที่ 2-4(ต่อ)

เกณฑ์	พื้นที่	ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ	
เกณฑ์พอใช้ (ต่อ)	22-23	คู่มากเสีย / หนองสนม	SP	16,000	630.00	ยธ.+ ประมง กรมชลประทาน	ยธ.+ ประมง กรมชลประทาน	
	24	ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร	SP	2,054	60.76	วว.	ทต.ท่าแร่	
	25	ทต.หัวขวาง จ.มหาสารคาม	SP	1,500	21.39	วว.	ทต.หัวขวาง	
	26	ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	SP	12,000	255.66	วว.	ทต.ปากช่อง	
	27	ทม.บุรีรัมย์	AL	13,000	249.30	ยธ.	ยธ.	
	28	ทน.อุบลราชธานี	AL	22,000	370.00	ยธ.	ยธ.	
	29	ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	SP	22,200	309.00	วว.	ทม.วารินชำราบ	
	30	ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	SP	5,000	30.00	ยธ.	ยธ.	
	31	ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี	AS	18,000	115.52	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	32	ซอยวัดบุญยัถยจนาราม พัทยา	AS	20,000	359.11	ยธ.	ยธ.	
	33	ทต.บ้านเพ จ.ระยอง	AS	8,000	230.00	ยธ.	ยธ.	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	34	ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง	AL	15,000	286.70	ยธ.	ยธ.	
	35	ทม.จันทบุรี	SP	17,000	300.00	ยธ.	ยธ.	
	36	ทม.ฉะเชิงเทรา	AS	24,000	240.00	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทม.ฉะเชิงเทรา	
	37	อบต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	Biofilter	200	10.00	ททท.	ททท.	
	38	ทต.ป่าตอง จ.ภูเก็ต	AS	14,250	360.19	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทม.ป่าตอง	- อจน. มีแผนฯ แล้ว
	39	ทน.ตรัง	AL	17,700	480.80	ยธ.+ วว.	ยธ.+ ทน.ตรัง	

ตารางที่ 2-4 (ต่อ)

เกณฑ์	พื้นที่		ชนิดระบบ	ความสามารถ ของระบบฯ (ลบ.ม./วัน)	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ ควบคุม การก่อสร้าง	หมายเหตุ
เกณฑ์ต่ำ	1	ทม. สิงห์บุรี	SP	4,500	249.50	ยธ.	ยธ.	
	2	ทม.ปทุมธานี	AS	11,000	340.00	ยธ.	ยธ.	
	3	ทม.แม่สอด จ.ตาก	SP	40,000	305.00	วว.	ทม.แม่สอด	
	4	ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี	AS	25,000	179.60	ยธ.	ยธ.	
	5	ทม.น่าน	SP	8,259	475.00	วว.	ทม.น่าน	
	6	ทน.ระยอง	AL	41,000	318.00	ยธ.	ยธ.	
	7	ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	SP	1,500	1.54	กรมการปกครอง		
	8	ทม.ชัยภูมิ	SP	2,000	0.10	ท้องถิ่น	ทม.ชัยภูมิ	
	9	หมู่เกาะพีพี จ.กระบี่	SP	400	15.95	วว.		
	10	ทม.อุทัยธานี	SP	2,590	15.90	ภูมิภาค+ ท้องถิ่น	ทม.อุทัยธานี	
	11	ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร	SP	500	230.00	ยธ.	ยธ.	

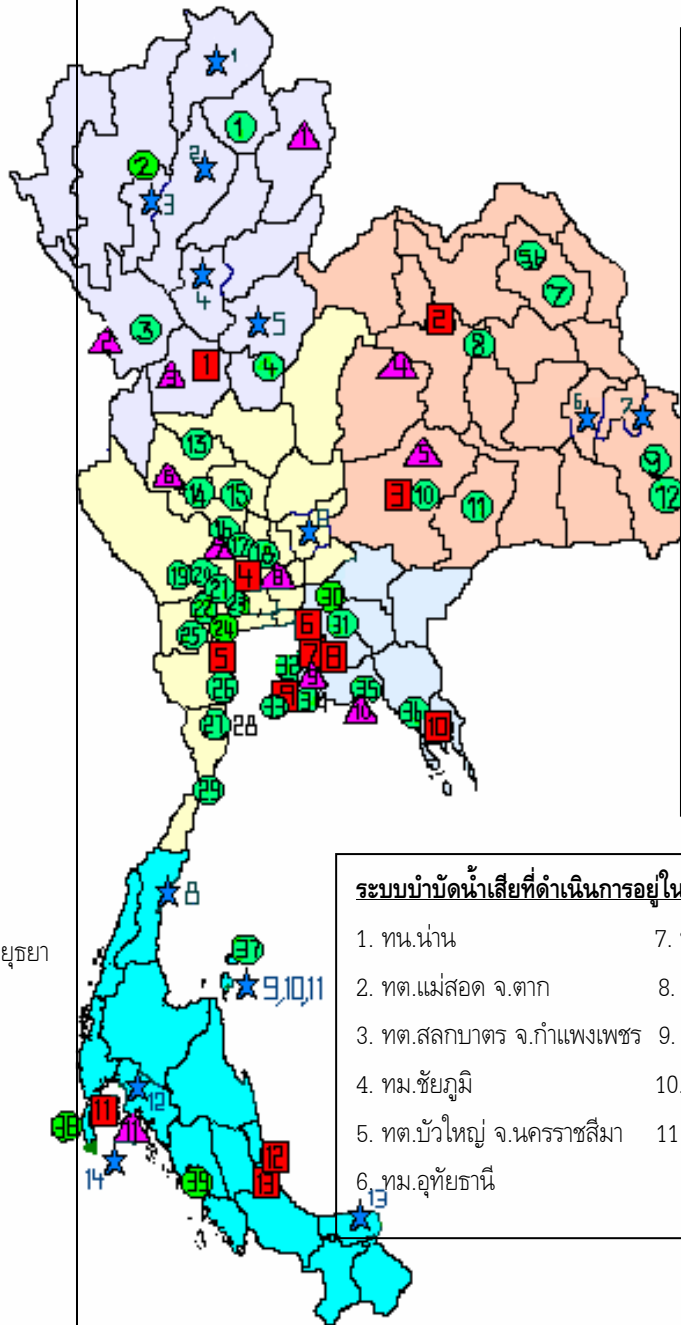
หมายเหตุ

- ยธ. หมายถึง กรมโยธาธิการ
- วว. หมายถึง กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม)
- ททท. หมายถึง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ยธ. + วว. หมายถึง การก่อสร้างระยะที่ 1 ใช้งบประมาณของ ยธ. และ การก่อสร้างระยะที่ 2 เพื่อขยายระบบฯ ใช้งบประมาณของ วว.

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ดำเนินการ

อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ●

1. ทม.พะเยา
2. ทน.เชียงใหม่
3. ทม.ตาก
4. ทม.พิจิตร
5. ทม.สกลนคร (คูหมากเลื้อ)
6. ทม.สกลนคร (หนองสนม)
7. ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร
8. ทต.หัวขวาง จ.มหาสารคาม
9. ทน.นครอุบลราชธานี
10. ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
11. ทม.บุรีรัมย์
12. ทม.วารินชำราบ จ.อุบลฯ
13. ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์
14. ทม.ชัยนาท
15. ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี
16. ทม.อ่างทอง
17. ทน.นครศรีอยุธยา
18. ทต.พระอินทราชา, พระนครศรีอยุธยา
19. ทม.กาญจนบุรี
20. ทต.อุ้มทอง ,สุพรรณบุรี
21. ทม.สุพรรณบุรี
22. ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
23. ทน.นครปฐม
24. ทม.ราชบุรี
25. ทม.โพธาราม, ราชบุรี
26. ทต.ชะอำ, เพชรบุรี
27. ทต.หัวหิน(ระยะที่ 1)
28. ทต.หัวหิน(ระยะที่ 2)
29. ทม.ประจวบคีรีขันธ์
30. ทม.ฉะเชิงเทรา
31. ทม.พนัสนิคม
32. ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี
33. เมืองพัทยา (ช.วัดบุญญ์)
34. ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง
35. ทต.บ้านแพ จ.ระยอง
36. ทม.จันทบุรี
37. หาดรืน เกาะพะงัน
38. ทม.ป่าตอง จ.ภูเก็ต
39. ทน.ตรัง

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ดำเนินการ

อยู่ในเกณฑ์ดี ■

1. ทม.กำแพงเพชร
2. ทน.ขอนแก่น
3. ทน.นครราชสีมา
4. ทน.นนทบุรี
5. ทม.เพชรบุรี
6. ทต.แสนสุข (เหนือ) จ.ชลบุรี
7. ทต.แสนสุข (ใต้) จ.ชลบุรี
8. อบจ.ชลบุรี
9. เมืองพัทยา (ระบบใหม่)
10. ทม.ชลบุรี จ.จันทบุรี
11. ทม.ภูเก็ต
12. ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา
13. ทน.สงขลา

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

▲

1. ทน.น่าน
2. ทต.แม่สอด จ.ตาก
3. ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร
4. ทม.ชัยภูมิ
5. ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา
6. ทม.อุทัยธานี
7. ทม.สิงห์บุรี
8. ทม.ปทุมธานี
9. ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี
10. ทน.ระยอง
11. เกาะพีพี จ.กระบี่

ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังก่อสร้าง

★

1. ทม. เชียงราย
2. ทม.ลำปาง
3. ทม.ลำพูน
4. ทม.สุโขทัย
5. ทม.พิษณุโลก
6. ทม.ยโสธร
7. ทม.อำนาจเจริญ
8. ทม.ชุมพร
- 9, 10, 11 ทต.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี
12. ทม.กระบี่
13. ทม.ปัตตานี
14. ทต.กระรน

รูปที่ 2-6 ระบบบำบัดน้ำเสียตามเกณฑ์การดำเนินการ

บทที่ 3

การวิเคราะห์และกำหนดแนวทางจัดทำ แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

ในการจัดทำแผนฟื้นฟู ปรับปรุง ระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสีย ได้ใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณาทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยเฉพาะข้อมูลจากการสำรวจภาคสนามของหน่วยตรวจสอบและฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ เพื่อนำมาแจกแจงประเด็นปัญหาและทำการวิเคราะห์ผลสำหรับกำหนดทิศทางหรือแนวทางดำเนินการฟื้นฟูสภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้นในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนฟื้นฟู นั้นจึงได้อิงแนวทางการบริหารจัดการเป็นหลัก ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ตามลำดับ ดังนี้

3.1 สภาพการดำเนินงานของระบบและปัญหา

โดยภาพรวมแล้วพบว่า เป็นปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ และขาดความเข้าใจและการดำเนินงานอย่างจริงจังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้การดำเนินงานระบบตลอดจนการดูแลบำรุงรักษาไม่ดีพอ และขาดความต่อเนื่องซึ่งรายละเอียดได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2

3.2 การจัดกลุ่มระดับการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย

จากเกณฑ์การจัดระดับการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียสามารถจัดแบ่งระบบบำบัดน้ำเสีย ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 : จัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีระดับการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพถึงร้อยละ 90-100 ปราบกว่า ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียใด ๆ ที่อยู่ในเกณฑ์นี้เลย

กลุ่มที่ 2 : จัดอยู่ในเกณฑ์ดี มีระดับการดำเนินงาน ร้อยละ 76-89 พบว่า มีระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 13 แห่ง ที่สามารถจัดอยู่ในเกณฑ์นี้ ซึ่งในกลุ่มนี้ระบบส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้ดีอยู่แล้ว แต่ควรมีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพการบริหารงานต่อเนื่องเพื่อยกระดับให้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

กลุ่มที่ 3 : จัดอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มีระดับการดำเนินงาน ร้อยละ 50-75 พบว่า มีระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 39 แห่ง ที่จัดอยู่ในเกณฑ์นี้ โดยกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงซ่อมแซมเพื่อฟื้นฟูสภาพการดำเนินงานระบบตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการ

กลุ่มที่ 4 : จัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีระดับการดำเนินงาน ร้อยละ 0-49 พบว่า มีระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 11 แห่ง ที่จัดอยู่ในเกณฑ์นี้ เนื่องจาก กลุ่มนี้มีการดำเนินงานระบบที่ขาดประสิทธิภาพมาก จึงจำเป็นต้องสำรวจในรายละเอียดมากขึ้น เพื่อวางแผนดำเนินงานและวิเคราะห์ความพร้อมของท้องถิ่น พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการบริหารจัดการและการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียก่อน และจึงดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซมภายหลัง

ผลจากการจัดกลุ่มและวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะฟื้นฟูสภาพของระบบสามารถจัดแบ่งระบบบำบัดน้ำเสียที่จะดำเนินการฟื้นฟู โดยการปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งสิ้น 36 แห่ง

(1) กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์ดี 4 แห่ง ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสียของ เมืองพัทยา (ระบบใหม่) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เทศบาลเมืองกำแพงเพชร และเทศบาลเมืองเพชรบุรี (ตารางที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 การวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะฟื้นฟูสภาพสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการดำเนินการอยู่ใน
เกณฑ์ดี

ระบบ	งบประมาณที่ขอ สำหรับการฟื้นฟู ซ่อมแซม (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. เทศบาลนครหาดใหญ่ จ.สงขลา	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	-
2. เทศบาลเมืองภูเก็ต	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย
3. เทศบาลตำบลแสนสุข จ.ชลบุรี	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	-
4. เทศบาลตำบลแสนสุข จ.ชลบุรี	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	-
5. เมืองพัทยา (ระบบใหม่)	15,491,268	- ตะกอนอุดตันในบ่อ Primary	- ขยายการต่อท่อเชื่อมดักน้ำเสีย - ควรมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

ระบบ	งบประมาณที่ขอ สำหรับการฟื้นฟู ซ่อมแซม (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
6. เทศบาลเมืองสงขลา	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากระบบรวบรวมที่กำลังก่อสร้างในระยะที่ 2 เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 90 แต่มีพื้นที่ส่วนหนึ่งบริเวณริมคลองลำโรงจึงได้เสนอโครงการพัฒนาและป้องกันน้ำเสียจากคลองลำโรงลงสู่ทะเลสาบสงขลา มาด้วย - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
7. องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	8,766,933.92	<ul style="list-style-type: none"> - ชยะและทรายอุดตันในท่อรวบรวม/น้ำทะเลซึมเข้าท่อ - อุปกรณ์ชำรุด 	<ul style="list-style-type: none"> - ซ่อมแซมอุปกรณ์และเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมน้ำเสีย - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
8. เทศบาลนครขอนแก่น	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
9. เทศบาลนครนครราชสีมา	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
10. เทศบาลเมืองขลุง จ.จันทบุรี	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

ระบบ	งบประมาณที่ขอ สำหรับการฟื้นฟู ซ่อมแซม (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
11. เทศบาลนครนนทบุรี	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย
12. เทศบาลเมืองกำแพงเพชร	195,000		
13. เทศบาลเมืองเพชรบุรี	9,283,300	- ท่อรวบรวมชำรุด บางพื้นที่ ที่ขนาดท่อไม่เหมาะสม	- เพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมน้ำเสีย - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย
รวมงบประมาณที่ปรับปรุงฟื้นฟูฯ (4 แห่ง)	33,736,501.92		

(2) กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ 21 แห่ง ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสียของ เมืองพัทยา (ช.วัดบุญญ์
กัญจนาราม) เทศบาลเมืองบ้านหมี่ จ.ลพบุรี เทศบาลตำบลหัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ (ระยะที่ 1) เทศบาล
ตำบลคูทอง จ.สุพรรณบุรี เทศบาลเมืองโพธาราม จ.ราชบุรี เทศบาลเมืองพิจิตร เทศบาลตำบลพระอินทราชา
จ.พระนครศรีอยุธยา เทศบาลเมืองสกลนคร (คูหมากเสือ) เทศบาลเมืองศรีราชา จ.ชลบุรี เทศบาลตำบลชะอำ
จ.เพชรบุรี เทศบาลเมืองอ่างทอง เทศบาลตำบลบ้านแพ จ.ระยอง เทศบาลนครนครปฐม เทศบาลเมือง
ประจวบคีรีขันธ์ เทศบาลนครนครศรีอยุธยา เทศบาลเมืองพะเยา เทศบาลเมืองชุมแสง จ.นครสวรรค์ เทศบาล
นครอุบลราชธานี เทศบาลเมืองชัยนาท เทศบาลเมืองบ้านโป่ง จ.ราชบุรี และเทศบาลเมืองพนัสนิคม จ.ชลบุรี
ส่วนอีก 1 แห่งไม่พิจารณา เนื่องจาก ได้รับงบประมาณปรับปรุงซ่อมแซมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ท
ทท.) แล้ว คือ หาดรีน อบต.บ้านใต้ เกาะพัง จ.สุราษฎร์ธานี (ตารางที่ 3-2)

ตารางที่ 3-2 การวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะฟื้นฟูสภาพสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการดำเนินการอยู่ใน
เกณฑ์พอใช้

ระบบ	งบประมาณที่ขอ สำหรับการฟื้นฟู ซ่อมแซม (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. เมืองพัทยา (ช.วัดบุญญ์)	16,672,552	- มีความยุ่งยากในการ ซ่อมแซมเครื่องเติม อากาศ	- ซ่อมแซมอุปกรณ์
2. เทศบาลตำบลมาบตาพุด จ.ระยอง	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- อยู่ระหว่างจ้างเอกชน เดินระบบเดือน มิ.ย.46	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย
3. เทศบาลเมืองบ้านหมี่ จ.ลพบุรี	955,390	- อุปกรณ์ในระบบฯ ชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย
4. เทศบาลตำบลหัวหิน (ระยะที่ 1)	3,277,560	- อุปกรณ์ชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย
5. เทศบาลตำบลหัวหิน (ระยะที่ 2)	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ท่อชำรุด	- กำลังให้ผู้รับเหมาซ่อมแซม - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย
6. เทศบาลตำบลคูทอง จ.สุพรรณบุรี	2,063,000	- อุปกรณ์ชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดการน้ำเสีย

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

ระบบ	งบประมาณที่ขอ สำหรับการฟื้นฟู ซ่อมแซม (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
7. เทศบาลเมืองโพธาราม จ.ราชบุรี	2,656,912	- การเดินระบบขาดประสิทธิภาพ	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
8. เทศบาลตำบลท่าแร่ จ.สกลนคร	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย	- ของบประมาณขยายระยะที่ 2 (82 ล้านบาท)
9. เทศบาลเมืองพิจิตร	494,120	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย/ อุปกรณ์ชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ให้บ้านเรือนต่อท่อเชื่อมดักน้ำเสีย
10. เทศบาลตำบลพระอินทราชา จ.พระนครศรีอยุธยา	2,050,100	- อุปกรณ์สูบน้ำชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
11. เทศบาลเมืองสกลนคร (คู่มากเสีย)	2,015,000	- ขาดความพร้อมในการเดินระบบ	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
12. เทศบาลเมืองสกลนคร (หนองสนม)	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	-
13. เทศบาลเมืองศรีราชา จ.ชลบุรี	10,810,307	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
14. เทศบาลตำบลชะอำ จ.เพชรบุรี	1,298,440	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย	- ขยายท่อรวบรวมให้ครอบคลุม - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

ระบบ	งบประมาณที่ขอ สำหรับการฟื้นฟู ซ่อมแซม (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
15. เทศบาลเมืองอ่างทอง	3,528,474	- ท่อรวบรวมชำรุด	- เร่งซ่อมแซมท่อ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
16. เทศบาลตำบลบ้านแพ จ.ระยอง	3,785,080	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย	- ขยายท่อรวบรวมให้ครอบคลุม
17. เทศบาลนครปฐม	66,000,000	- ท่อรวบรวม/อุปกรณ์ชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
18. เทศบาลเมืองบุรีรัมย์	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ขาดงบประมาณในการเดินระบบ	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
19. เทศบาลเมืองจันทบุรี	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย	- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนต่อท่อเชื่อมตักน้ำเสีย
20. เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์	1,358,500	- อุปกรณ์ชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
21. เทศบาลนครนครศรีอยุธยา	10,819,215	- ท่อรวบรวมชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

ระบบ	งบประมาณ ปรับปรุงฟื้นฟู ระบบฯ (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
22. เทศบาลเมืองพะเยา	3,284,701	- อุปกรณ์/ท่อรวบรวม ชำรุด	- ซ่อมแซมอุปกรณ์ - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ การจัดการน้ำเสีย
23. เทศบาลเมืองตาก	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย/ ขาดงบประมาณ	- ของงบประมาณขยายเส้นท่อระยะที่ 2 (337 ล้านบาท) - ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ การจัดการน้ำเสีย
24. เทศบาลเมืองบ้านโป่ง จ.ราชบุรี	559,374	- ชาวบ้านต่อต้านการ สร้างท่อรวบรวม	- ควรมีการเตรียมความพร้อมในการ บริหารระบบฯ การจัดเก็บค่าบริการ บำบัดฯ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ การจัดการน้ำเสีย
25. เทศบาลตำบลหัวขวาง จ.มหาสารคาม	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ระบบฯ ใช้งานไม่เต็มประ สิทธิภาพ - บุคลากรขาดความรู้	- จัดทำแผนการบริหารจัดการ - อบรมบุคลากร
26. เทศบาลเมืองชุมแสง จ.นครสวรรค์	1,115,400	- ท่อรวบรวมน้ำเสียชำรุด	- เร่งซ่อมแซมท่อรวบรวมน้ำเสีย
27. เทศบาลนครอุบลราชธานี	2,687,100	- อุปกรณ์ในระบบฯชำรุด - ขาดการติดตามตรวจ สอบการดำเนินงานระบบ	- จัดทำแผนการบริหารจัดการ
28. เทศบาลเมืองวารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	-
29. เทศบาลเมืองชัยนาท	645,154	- ท่อรวบรวมชำรุด	- เร่งซ่อมแซมและให้อจจน.ดำเนินงาน ต่อไป
30. เทศบาลเมืองพนัสนิคม	148,993	- ท่อรวบรวมชำรุด	- เร่งซ่อมแซมและให้อจจน.ดำเนินงาน ต่อไป

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

ระบบ	งบประมาณ ปรับปรุงฟื้นฟู ระบบฯ (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
31. บ้านหาดรีน อบต.บ้านใต้ จ.สุราษฎร์ธานี	309,426 (ได้รับงบประมาณ จาก วท. แล้ว)	- เครื่องสูบน้ำชำรุด -ท่อระบายน้ำเสียอุดตัน - ระบบบำบัดน้ำเสียประ สิทธิภาพต่ำ	เนื่องจากได้รับงบประมาณสนับสนุน จาก วท. แล้ว จึงไม่ได้สนับสนุนฟื้นฟู แต่จะอยู่ในแผนเสริมสร้างความพร้อม
32. เทศบาลตำบลปากช่อง จ.นครราชสีมา	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย	- อยู่ระหว่างระยะประกันผลงาน
33. เทศบาลเมืองกาญจนบุรี	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ท่อรวบรวมท่อดักตัวบาง ช่วง	-อยู่ระหว่างระยะประกันผลงาน
34. เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- อุปกรณ์ในระบบชำรุด	- รอส่งมอบ
35. เทศบาลเมืองราชบุรี	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	-	- รอส่งมอบ
36. เทศบาลนครเชียงใหม่	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ท่อรวบรวมชำรุด	-กำลังก่อสร้างระบบท่อรวบรวมฯ (ระยะที่2)
37. เทศบาลนครตรัง	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย	- กำลังก่อสร้างระยะที่ 2
38. เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ระบบรวบรวมยังไม่ ครอบคลุมทั้งพื้นที่	- กำลังก่อสร้างระบบท่อรวบรวม (ระยะที่ 2)
39. เทศบาลตำบลปาดอง จ.ภูเก็ต	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ขาดงบประมาณและ บุคลากร	- กำลังก่อสร้างระยะที่ 2
รวมงบประมาณที่ปรับปรุงฟื้นฟู (21 แห่ง)	136,225,372		

(3) กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ 11 แห่ง จะยังไม่ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมในช่วงแรก แต่จะสำรวจรายละเอียดและวางแผนดำเนินงานก่อน แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูระบบภายหลัง แม้ว่าจะมีการของบประมาณเพื่อขอปรับปรุง จำนวน 6 แห่งวงเงิน 53,974,442 บาท ก็ตาม (ตารางที่ 3-3)

ตารางที่ 3-3 การวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะฟื้นฟูสภาพสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการดำเนินการอยู่ใน
เกณฑ์ต่ำ

ระบบ	งบประมาณ ปรับปรุงฟื้นฟูระบบฯ (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. เทศบาลเมืองสิงห์บุรี	370,500	- สถานีสูบน้ำเสียชำรุด	- เร่งซ่อมแซมสถานีสูบน้ำ - ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
2. เทศบาลเมืองปทุมธานี	3,939,650	- หยุดเดินระบบ เนื่อง จากอุปกรณ์ชำรุด จำนวนมาก - สถานีสูบน้ำเสียชำรุด - ขาดบุคลากรและงบประมาณ	- ให้คำแนะนำด้านเทคนิควิชาการใน การตรวจสอบและควบคุมระบบอย่าง ต่อเนื่อง - ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
3. เทศบาลตำบลแม่สอด จ.ตาก	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- ไม่เปิดเครื่องสูบน้ำเสีย เข้าระบบ เนื่องจากขาด งบประมาณ	- เตรียมแผนการจัดหางบประมาณเพื่อ เดินระบบ - ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
4. เทศบาลตำบลแหลมฉบัง จ.ชลบุรี	14,802,285	- น้ำเสียเข้าระบบน้อย เนื่องจากท่อรวบรวมยังไม่ ครอบคลุมทั้งพื้นที่	- ซ่อมแซมท่อรวบรวมน้ำเสีย - ก่อสร้างท่อให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ - ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
5. เทศบาลนครน่าน	182,000	- บ่อบำบัดน้ำเสียรั่วซึม/ ตะแกรงดักขยะชำรุด - ระดับเวียร์ไม่สัมพันธ์ กับปริมาณน้ำในบ่อ	- เร่งรัดให้ผู้รับเหมามาแก้ไข เนื่องจาก อยู่ในระยะประกันผลงาน - ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
6. เทศบาลนครระยอง	ไม่ของงบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- หยุดเดินระบบ (กรม โยธาธิการเป็นผู้ดูแล)	- เตรียมความพร้อมให้เทศบาลดำเนิน งานระบบหลังส่งมอบ - ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
7. เทศบาลตำบลบัวใหญ่	7,156,414	- หยุดเดินระบบ/เครื่อง สูบน้ำและวางระบายน้ำ ชำรุด - บ่อบำบัดน้ำเสียตันขึ้น - ไม่มีถนนเข้าระบบ	- ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย - เตรียมความพร้อมในการเดินระบบ - ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

ระบบ	งบประมาณ ปรับปรุงพื้นฟูระบบฯ (บาท)	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
8. เทศบาลเมืองชัยภูมิ	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- บ่อบำบัดน้ำเสียต้นเขิน/ มีฝักตบชวาทึบบ่อ	- ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
9. เกาะพีพี จ.กระบี่	26,693,342	- ไม่เดินระบบ	- ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
10. เทศบาลเมืองอุทัยธานี	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- หยุดเดินระบบ เนื่อง จากท่อหลุดตัว และบาง ช่วงอุดตัน - ของบประมาณจำนวน 1,155 ล้านบาท เพื่อ ก่อสร้างระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสียใหม่	- ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
11. เทศบาลตำบลสกลบาตร จ.กำแพงเพชร	ไม่ของบประมาณ ฟื้นฟูซ่อมแซม	- หยุดเดินระบบ ไม่มีน้ำ เสียเข้าระบบเนื่องจากท่อ รวบรวมและระบบไม่ สัมพันธ์กัน - ของบประมาณจำนวน 363 ล้านบาท เพื่อ ก่อสร้างระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสียใหม่	- ควรมีการสำรวจรายละเอียด วางแผน ก่อนดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟู
รวมงบประมาณที่ปรับปรุงฟื้นฟู (11 แห่ง)	53,974,442		

3.3 การดำเนินงานเดินระบบและดูแลบำรุงรักษา

ปัญหาสำคัญในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย คือ ท้องถิ่นไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและดูแลบำรุงรักษา ทำให้การเดินระบบขาดความต่อเนื่อง และการซ่อมแซมบำรุงเครื่องจักรอุปกรณ์ทำได้ไม่เต็มที่ ในการพิจารณาจึงเห็นว่า ในช่วงแรกของการฟื้นฟูปรับปรุงระบบฯ อาจจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือท้องถิ่นด้านงบประมาณสำหรับการเดินระบบ ทั้งนี้โดยพิจารณาแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ใช้งบประมาณของท้องถิ่นเอง แนวทางนี้จะมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นอยู่เนื่อง ๆ เนื่องจากท้องถิ่นขาดงบประมาณเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามในอนาคต เมื่อท้องถิ่นมีความพร้อมในการบริหารจัดการน้ำเสียแล้วก็ต้องปฏิบัติตามแนวนี้ เนื่องจากท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการเดินระบบและดูแลบำรุงรักษาโดยตรงอยู่แล้ว

แนวทางที่ 2 รัฐบาลสนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่ท้องถิ่น แนวทางนี้ค่อนข้างจะขัดกับหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย และไม่ใช่นโยบายของรัฐตั้งแต่ต้น เนื่องจากจะต้องให้ท้องถิ่นดูแลรับผิดชอบระบบบำบัดน้ำเสียตนเองให้ได้ ส่วนภาครัฐจะสนับสนุนเฉพาะการลงทุนก่อสร้างเท่านั้น

แนวทางที่ 3 รัฐบาลสนับสนุนเงินงบประมาณแบบถดถอยเป็นเวลา 4 ปี โดยในปีแรกรัฐบาลสนับสนุน ร้อยละ 100 และลดลงตามสัดส่วนรัฐ : ท้องถิ่น ใน 3 ปี ถัดไป เป็น ร้อยละ 75, 50 และ 25 ตามลำดับ ทั้งนี้ให้จัดสรรงบประมาณโดยผ่านแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี โดยกำหนดภาระหน้าที่และวงเงินงบประมาณสำหรับการเดินระบบดูแลบำรุงรักษาไว้ในหมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจแบบมีเงื่อนไข เพื่อท้องถิ่นจะได้นำเงินงบประมาณที่จัดสรรไปใช้เพื่อการนี้โดยเฉพาะ วิธีนี้ท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนที่จะต้องสมทบตามสัดส่วนโดยท้องถิ่นจะต้องจัดหาสมทบจากงบประมาณท้องถิ่น ซึ่งในระหว่างนี้จะต้องเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการด้วยเพื่อให้สามารถจัดหาค่าใช้จ่ายเองได้ในปีที่ 5 เป็นต้นไป (ดังตารางที่ 3-4)

ตารางที่ 3-4 ข้อเสนอแนวทางสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานระบบและดูแลบำรุงรักษาในลักษณะถดถอยเป็นเวลา 4 ปี ภายใต้แผนฟื้นฟูระบบฯ

จัดสรรงบประมาณในลักษณะ	ปีที่				แหล่งเงิน
	1	2	3	4	
ถดถอย					
รัฐ : ท้องถิ่น	100%	75 : 25	50 : 50	25 : 75	
รัฐสนับสนุน	100%	75%	50%	25%	1. งบประมาณ – อจน.ใช้แนวทางนี้ดำเนินการในปัจจุบัน 2. งบอุดหนุนท้องถิ่นประจำปีจัดสรรให้โดยผ่านแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น – ยังไม่มีการนำแนวทางนี้ไปใช้
ท้องถิ่นร่วมรับผิดชอบ	0	25%	50%	75%	งบของท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่า แนวทางที่ 1 และ 3 ควรนำมาพิจารณาเป็นแนวทางดำเนินการได้ ทั้งนี้ในระยะยาวควรดำเนินการตามแนวทางที่ 1 คือ ท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายดำเนินงานระบบดูแลบำรุงรักษาทั้งหมด แต่ในส่วนของการทำงานฟื้นฟูและปรับปรุงสภาพระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งมีปัญหาการดำเนินงานสะสมมานานแล้ว และขาดความพร้อมทั้งด้านบริหารจัดการและงบประมาณ จึงเห็นว่าการจัดทำแผนฟื้นฟูปรับปรุงระบบฯ นี้ จะเสนอแนวทางการจัดสรรงบประมาณแนวทางที่ 3 เป็นการทำงานชั่วคราว 4 ปี เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือท้องถิ่นในการเตรียมความพร้อมในระหว่างดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมระบบ นั่นคือ รัฐบาลควรสนับสนุนแบบถดถอย 4 ปี โดยจัดสรรงบประมาณในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี ทั้งนี้ต้องระบุให้ชัดเจนว่า งบประมาณที่จัดสรรนี้ท้องถิ่นจะต้องนำไปใช้ในการจัดการน้ำเสีย โดยอาจจัดไว้ในงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนทั่วไปในลักษณะงบลงทุนที่มีเงื่อนไขที่จะต้องดำเนินการตามภารกิจตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของงานจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ ภายใต้ภารกิจด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าท้องถิ่นมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติด้านน้ำเสียตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีแล้ว

3.4 การบริหารจัดการ

ในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนฟื้นฟู ได้พิจารณาจากมุมมอง 4 ด้าน ที่เห็นว่าน่าจะมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันเพื่อให้ได้แนวทางนำไปสู่การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ประชาชน จัดว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือแม้แต่นหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะต้องคำนึงถึงเสมอ นั่นคือ เมื่อมีการฟื้นฟูปรับปรุงแล้วชุมชนและประชาชนจะต้องได้รับประโยชน์สูงสุด โดยชุมชนเมืองมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตดีขึ้น
2. กระบวนการทำงาน กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนฟื้นฟูที่ชัดเจน ตรวจสอบวัดและประเมินผลได้ ทั้งนี้ต้องรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความพร้อมที่จะดำเนินงานด้านการบริหารและจัดการระบบบำบัดน้ำเสียด้วย
3. การพัฒนาบุคลากรและการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และการเดินระบบ รวมทั้งการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนในเรื่องการบำบัดน้ำเสีย มลพิษจากน้ำเสีย การเอาใจใส่ในการอนุรักษ์น้ำและปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบำบัดน้ำเสียและการรับผิดชอบในหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายด้วย

4. การเงิน ในการดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ซึ่งโดยหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายแล้ว เช่น พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และ พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบดำเนินงานจัดการน้ำเสียและใช้เงินงบประมาณของท้องถิ่นเอง ซึ่งในแง่การบริหารจัดการจึงควรดำเนินงานให้มีรายได้เพิ่มขึ้นมา เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบดูแลบำรุงรักษาและตามหลักการแล้วท้องถิ่นควรดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียและให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายด้วย แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากขาดความชัดเจนในด้านการบังคับใช้กฎหมาย และไม่มีมาตรการบังคับผู้ฝ่าฝืน

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้สรุปแนวทางดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพระบบบำบัดน้ำเสียได้ 3 แนวทางที่เห็นว่าควรพิจารณาเร่งดำเนินการ คือ

1. การปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยเฉพาะระบบบำบัดน้ำเสียที่จัดอยู่ในกลุ่มการดำเนินงานในเกณฑ์ดี และพอใช้ ควรเร่งรัดดำเนินการก่อน
2. สนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลและบำรุงรักษา ควรพิจารณาสนับสนุนเพื่อให้มีการดำเนินงานระบบต่อเนื่องหลังการฟื้นฟูปรับปรุงแล้ว โดยเสนอให้ใช้แนวทางการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนแบบถดถอยเป็นเวลา 4 ปี ผ่านแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี เพื่อให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วยตามสัดส่วน
3. การดำเนินงานหลังการฟื้นฟู และสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการให้ท้องถิ่นสามารถรับผิดชอบบริหารงานรายได้ต่อไปและอย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

บทที่ 4

แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย และ สร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นในการบริหารจัดการ

4.1 บททั่วไป

ผลการวิเคราะห์และวางแนวทางการจัดการและดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ซึ่งได้วิเคราะห์ถึงปัญหาและแนวทางที่จะดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนฟื้นฟู ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 รวมทั้งยังได้นำเอาข้อพิจารณาจากผลการศึกษารองรับการจัดการน้ำเสียชุมชน โดยคลังสมอง วปอ. เพื่อสังคม กลุ่มวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม มาพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการด้วยทำให้ได้ข้อสรุปกำหนดแนวทางการดำเนินการตามประเด็นสำคัญหลัก 3 ประเด็น คือ

- (1) การเร่งรัดฟื้นฟูปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่ก่อสร้างเสร็จแล้วและมีปัญหาไม่สามารถดำเนินงานระบบฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
- (2) การสนับสนุนด้านงบประมาณการเดินระบบฯ ให้ท้องถิ่นในระยะแรก เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ท้องถิ่นในระหว่างเตรียมความพร้อม
- (3) การสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นในการบริหารจัดการ

ทั้งนี้ โดยได้นำแนวทางดำเนินการดังกล่าวมาจัดทำแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันของแต่ละประเด็นและหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานรับผิดชอบที่จะต้องดำเนินการตามแผนฟื้นฟูเพื่อให้เกิดความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกันในการปฏิบัติงานและเป็นการบูรณาการการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ

แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน นอกจากจะสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแง่การป้องกัน รักษา และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น การบริหารและจัดการสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการและการกำกับดูแล ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และลดมลพิษแล้ว การจัดทำแผนฯและการดำเนินการยังเป็นกิจกรรมหรือแผนงานที่กำหนดขึ้นภายใต้แผนการจัดการน้ำเสียชุมชนแห่งชาติที่กระทรวงทรัพยากรฯ โดยกรมควบคุมมลพิษดำเนินการจัดทำขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์

- 1.) เพื่อฟื้นฟู ปรับปรุง ระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.) เพื่อเสริมสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่น สามารถบริหารงานและรับผิดชอบการเดินระบบฯ ได้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง

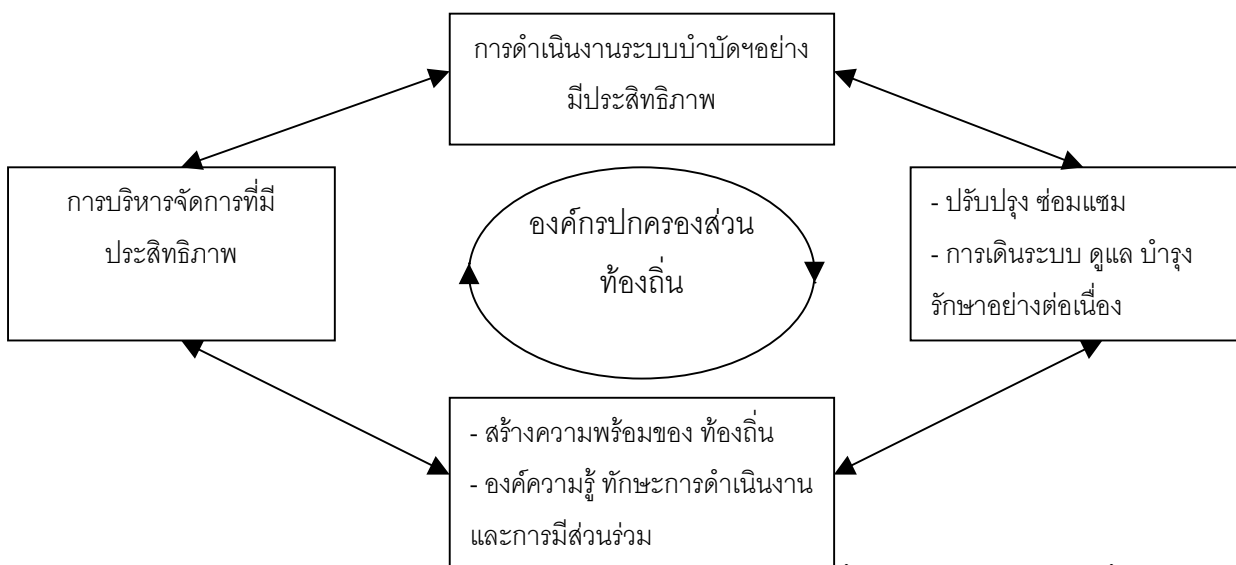
เป้าหมาย

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนจำนวน 77 แห่ง ทั่วประเทศ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อดำเนินการและมีความพร้อมในการบริหารงานและดูแลบำรุงรักษาระบบฯ ได้อย่างต่อเนื่องภายในปี พ.ศ. 2549

4.2 องค์ประกอบของแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

ประกอบด้วย 3 แผนงานย่อย ดังนี้

1. การฟื้นฟู ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์การบำบัดน้ำเสียและฟื้นฟูสภาพระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 2. สนับสนุนการเดินระบบและการดูแลบำรุงรักษา เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงระยะแรกของการฟื้นฟูในลักษณะทยอยเป็นเวลา 4 ปี เป็นการเสริมศักยภาพของท้องถิ่นในระหว่างเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณของท้องถิ่นในระยะยาว
 3. การดำเนินงานภายหลังการฟื้นฟู เพื่อดำเนินการช่วยเหลือท้องถิ่นในการเตรียมความพร้อมทั้งด้านการบริหารจัดการและการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย และสามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเองในอนาคต
- ในการดำเนินงานจะมุ่งเน้นให้เกิดความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันของการดำเนินงาน โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบร่วมสนับสนุนการดำเนินการที่สอดคล้องกัน ดังนี้

ทั้งนี้ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งหน่วยงานดำเนินการหลัก และหน่วยงานสนับสนุนตามกิจกรรมที่เหมาะสมและเกี่ยวข้องที่สามารถสอดคล้องประสานการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ดังนี้

(1) กิจกรรมด้านการปรับปรุงซ่อมแซม หน่วยงานหลักคือ ท้องถิ่น และ/หรือ องค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) หน่วยงานสนับสนุน คือ กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสภ.) และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)

(2) กิจกรรมด้านการดำเนินงานระบบและการดูแลบำรุงรักษา หน่วยงานหลัก คือ ท้องถิ่น และ/หรือองค์การจัดการน้ำเสีย หน่วยงานสนับสนุน คือ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

(3) กิจกรรมดำเนินงานภายหลังการฟื้นฟูฯ

- ติดตามตรวจสอบประเมินผล หน่วยงานหลักคือ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ และองค์การจัดการน้ำเสีย
- สร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการด้วย หน่วยงานหลักคือ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์การจัดการน้ำเสีย
- การประชาสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานหลักคือ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

4.3 การดำเนินงานภายใต้แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

4.3.1 การดำเนินงานและงบประมาณภายใต้แผนฟื้นฟูฯ

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ จำนวน 87 แห่ง แต่การดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพระบบบำบัดน้ำเสียตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน จะดำเนินการ จำนวน

77 แห่ง และไม่พิจารณารวมในแผนฟื้นฟู อีก 10 แห่ง เนื่องจาก จำนวน 7 แห่ง เป็นของกรุงเทพมหานครที่สามารถดูแลบำรุงรักษาได้เองอยู่แล้ว และอีก 3 แห่ง ถูกยกเลิกหรือไม่สามารถก่อสร้างได้

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่จะดำเนินการตามแผนฟื้นฟู จำนวน 77 แห่ง แบ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างเสร็จแล้ว 63 แห่ง (ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานระบบได้อยู่ในเกณฑ์ดี จำนวน 13 แห่ง อยู่ในเกณฑ์พอใช้ 39 แห่ง และอยู่ในเกณฑ์ต่ำ 11 แห่ง) และอยู่ในระหว่างการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ จำนวน 14 แห่ง

การดำเนินงานภายใต้แผนฟื้นฟู นี้ ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 แผนงานย่อย ประกอบด้วย (1) การปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบบำบัดน้ำเสียรวม (2) สนับสนุนการเดินระบบ ดูแลและบำรุงรักษา และ (3) การดำเนินการภายหลังการฟื้นฟู และสร้างความพร้อมให้ท้องถิ่น รวมงบประมาณดำเนินการทั้งสิ้น 1,138.00 ล้านบาท โดยเป็นงบประมาณสมทบจากท้องถิ่น 342.60 ล้านบาท และงบประมาณกลาง 795.40 ล้านบาท (รายละเอียดของแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน แสดงในตารางที่ 4-1 และ 4-2) ดังนี้

1. การปรับปรุงซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียรวม ซึ่งถือเป็นการดำเนินงานเร่งด่วน ในปี 2547 จำนวน 36 แห่ง แบ่งเป็น การปรับปรุงซ่อมแซมทันทีในปี 2547 จำนวน 25 แห่ง สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่จัดอยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ และจำนวน 11 แห่ง เป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการดำเนินการจัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จะดำเนินการสำรวจรายละเอียดและวางแผนการฟื้นฟูสภาพ รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการและการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียในปี 2547 แล้วจึงปรับปรุงซ่อมแซมตามแผนที่วางไว้ในปี 2548 ทั้งนี้ในการดำเนินการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินงาน แต่หากไม่ประสงค์จะดำเนินการเอง อาจมอบหมายให้องค์กรจัดการน้ำเสีย (อจน.) เข้ามาดำเนินการแทนได้ (ดังรายละเอียดในรูปที่ 4-1 และรูปที่ 4-2 และตารางที่ 4-3)

รวมงบประมาณดำเนินการสำหรับแผนปรับปรุงซ่อมแซม ทั้งสิ้น 185.00 ล้านบาท ดังนี้

1.1 การปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 25 แห่ง จำนวน 170.0 ล้านบาท

1.2 การสำรวจรายละเอียดและวางแผนปรับปรุงซ่อมแซมสำหรับระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 11 แห่ง จำนวน 15.0 ล้านบาท เพื่อให้ได้แผนงานรายละเอียดและวงเงินดำเนินการที่ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมต่อไป ดังนั้นการประมาณวงเงินปรับปรุง ซ่อมแซม จะขึ้นอยู่กับผลการสำรวจรายละเอียดในช่วงแรกก่อน

2. สนับสนุนงบประมาณสำหรับการเดินระบบและดูแลบำรุงรักษา ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จจำนวน 46 แห่ง (ไม่รวมระบบบำบัดน้ำเสียที่ถูกยกเลิกหรือชะลอโครงการ ระบบบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร ระบบบำบัดน้ำเสียที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง ระบบบำบัดน้ำเสียที่เก็บค่าบริการแล้ว พื้นที่ที่องค์กรจัดการน้ำเสีย หรือพื้นที่ที่จ้างเอกชนเข้าดำเนินการ) ซึ่งคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการเดินระบบฯ ในช่วงระหว่างปี 2547-

2552 ทั้งสิ้นประมาณ 914.00 ล้านบาท แต่หากมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินระบบฯ แบบถดถอยให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งเป็นเวลาแห่งละ 4 ปี (ลดลงร้อยละ 25 ต่อปี) เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานเดินระบบฯ ภายหลังจากฟื้นฟู และเป็นการเตรียมการให้ท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการด้วยตนเองต่อไปในระยะยาว จะเป็นงบประมาณที่ท้องถิ่นจะต้องจ่าย 342.60 ล้านบาท และเป็นงบประมาณสนับสนุน 571.40 ล้านบาท โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหาค่าใช้จ่ายได้จากการจัดเก็บค่าบริการโดยตรง หรืองบประมาณของท้องถิ่น หรือเงินอุดหนุนภายใต้แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากแหล่งงบประมาณอื่นๆ โดยงบประมาณในส่วนของ การเดินระบบนี้คิดเฉพาะค่าไฟฟ้า ค่าบุคลากร ค่าสารเคมีในการฆ่าเชื้อโรค และค่าสารเคมีสำหรับวิเคราะห์ผลในห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้ งบประมาณในการเดินระบบ 4 ปีนี้ ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักรอุปกรณ์ต่างๆ ในระบบตามสภาพการใช้งาน ซึ่งท้องถิ่นจะต้องจัดสรรเงินงบประมาณในส่วนนี้เป็นการเฉพาะ ซึ่งสรุปภาพรวมการดำเนินการได้ดังนี้

2.1 สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี เริ่มปี 2547 ถึงปี 2550 สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 17 วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 259.00 ล้านบาท แบ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดี 3 แห่ง และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 14 แห่ง ซึ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่มีรายการขอปรับปรุงซ่อมแซม จึงสามารถดำเนินการได้ทันทีในปี 2547 (ตารางที่ 4-4)

2.2 สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี เริ่มปี 2548 ถึงปี 2551 สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 18 แห่ง วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 180.40 ล้านบาท แบ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่อยู่ในเกณฑ์ดี 2 แห่ง และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 16 แห่ง เป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่เสนอรายการขอปรับปรุง ซ่อมแซมเพื่อฟื้นฟูสภาพ จึงต้องกำหนดแผนดำเนินงานสนับสนุนการเดินระบบภายหลังจากฟื้นฟู โดยเริ่มในปี 2548 (ตารางที่ 4-5)

2.3 สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี เริ่มปี 2549 ถึงปี 2552 สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำทั้งหมด จำนวน 11 แห่ง วงเงินรวมทั้งสิ้น 132.00 ล้านบาท (ตารางที่ 4-6)

(ดังรายละเอียดแสดงในรูปที่ 4-1 และรูปที่ 4-2)

ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงและค่าทดแทนเครื่องจักรอุปกรณ์ (Maintenance & Replacement) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบเองซึ่งได้ประมาณค่าใช้จ่ายเบื้องต้นไว้ดังตารางที่ 4-7

3. การดำเนินการหลังการฟื้นฟูระบบฯ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่จัดให้มีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตรา 77 แห่ง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียรวม อาทิเช่น พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการ

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะรวมถึงการกำจัดน้ำเสียด้วย ดังนั้น จะเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน รวมทั้งการจัดหางบประมาณเองสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและดูแลบำรุงรักษา แต่การดำเนินการที่ผ่านมา ท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในการบริหารจัดการและการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงสร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนและประชาชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือดำเนินการ

ดังนั้นในการกำหนดแผนงานย่อยการดำเนินการหลังการฟื้นฟูระบบฯ จะเป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นให้สามารถรับผิดชอบเดินระบบฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง หลังจากได้รับการฟื้นฟูสภาพระบบฯ แล้ว โดยดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี (ปี พ.ศ. 2547-2549) สำหรับท้องถิ่น จำนวน 77 แห่ง ทั้งที่ก่อสร้างแล้วเสร็จและกำลังดำเนินการก่อสร้าง โดยหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการฟื้นฟูระบบฯ ของท้องถิ่น การสร้างความพร้อมให้กับท้องถิ่นในการบริหารจัดการและการประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการจัดการน้ำเสีย รวมงบประมาณดำเนินการ 39.0 ล้านบาท ดังรายละเอียดของแผนงานฯ แสดงในตารางที่ 4-2 ดังนี้

3.1 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานฟื้นฟู วงเงิน 9.0 ล้านบาท โดยมี สสภ. สผ. อจน. และคพ. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

3.2 สร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการได้ต่อไป อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ วงเงิน 10.0 ล้านบาท โดยมี สสภ. สส. และอจน. เป็นหน่วยงานหลัก ทั้งนี้ในการดำเนินการจะครอบคลุมทั้งการเตรียมการกำหนดอัตราค่าบริการและการจัดเก็บ รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ชุมชน การบริหารจัดการด้านน้ำเสีย การเดินระบบและดูแลบำรุงรักษา เป็นต้น

3.3 การประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนการให้ความร่วมมือดำเนินการ และจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย วงเงิน 20.0 ล้านบาท โดยมี สสภ. ทสจ. สส. เป็นหน่วยงานหลัก

4.3.2 เงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณ

การดำเนินการฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจะต้องมั่นใจว่าหลังจากที่ระบบบำบัดน้ำเสียได้รับการฟื้นฟูสภาพและเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบประเมินผลได้ ดังนั้นจึงควรสร้างหลักประกันว่า ระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้รับงบประมาณตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุง

ระบบฯ จะสามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มกับงบประมาณที่ลงทุน โดยมีเงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การจัดระบบงบประมาณ

การดำเนินการฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจะต้องมั่นใจว่าหลังจากที่ระบบบำบัดน้ำเสียได้รับการฟื้นฟูสภาพและเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบประเมินผลได้ ดังนั้นจึงควรสร้างหลักประกันว่า ระบบบำบัดน้ำเสียที่รับงบประมาณตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ จะสามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มกับงบประมาณที่ลงทุน โดยกรมควบคุมมลพิษเสนอมีเงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การจัดระบบงบประมาณ

1.1 สนับสนุนงบประมาณสำหรับการเดินระบบ (Operation Cost) ไม่รวมค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา และค่าทดแทนเครื่องจักรอุปกรณ์ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบเอง โดยจัดสรรงบประมาณในการเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี (ลดลงร้อยละ 25 ต่อปี) ให้แก่พื้นที่ขาดความพร้อมด้านการเงิน ทั้งนี้ไม่รวมพื้นที่ที่เก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้ว พื้นที่ที่ อจน. เข้าดำเนินการ หรือ พื้นที่ที่ว่างเอกชนดำเนินการแล้ว ทั้งนี้ในการสนับสนุนงบประมาณค่าเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี จะต้องดำเนินการจัดหาแหล่งงบประมาณเพื่อการดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรืองบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ประสานงานสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินระบบ และเกิดการดำเนินงานจัดการน้ำเสียแบบบูรณาการ

1.2 สนับสนุนงบประมาณสำหรับการสร้างความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการระบบฯได้ด้วยตนเอง โดยการติดตาม ประเมินผล สร้างความพร้อมด้านการจัดการ และการประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน มีกำหนดเวลา 3 ปี (2547-2549) โดยจัดสรรจากงบประมาณจากส่วนกลาง ทั้งนี้มีเป้าหมายว่าตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของระบบฯ ทั้ง 77 แห่ง จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและสามารถเดินระบบและดูแลบำรุงรักษาระบบทั้งหมดได้ด้วยตนเอง โดยใช้เงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจนำมาจากการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย หรือรายได้จากส่วนอื่น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล หรือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ สภาเมือง) จะต้องถือปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

2.1 จัดเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณให้เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษา โดยจัดสรรจากงบประมาณท้องถิ่น เงินอุดหนุนทั่วไปภายใต้แผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ/หรือ เงินรายได้จากการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย เพื่อใช้ในการสมทบเป็นค่าใช้จ่าย

จ่ายในการเดินระบบตามแผนสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี และใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินระบบของตนเองภายหลังการสนับสนุนงบประมาณตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ

2.2 ดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียภายใน 1 ปี ภายหลังจากฟื้นฟูสภาพระบบแล้วเสร็จหรือภายหลังจากได้รับการสนับสนุนงบประมาณการเดินระบบ 1 ปี โดยกำหนดอัตราค่าบริการให้อยู่ในช่วงค่าต่ำสุด-สูงสุดที่ได้เสนอแนะไว้ในเบื้องต้น โดยท้องถิ่นต้องจัดเก็บค่าใช้จ่ายให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงเมื่อรวมกับค่าใช้จ่ายที่ส่วนกลางสนับสนุนแบบถดถอยในแต่ละปี

2.3 รับผิดชอบในการบริหารงานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบประเมินผลได้ รวมทั้งแผนการเงิน เสนอต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกรมควบคุมมลพิษ

2.4 รายงานผลการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกรมควบคุมมลพิษทุก 4 เดือน

2.5 จัดเตรียมด้านองค์กร บุคลากร หรือว่าจ้างเอกชนหรือองค์การจัดการ น้ำเสีย เพื่อดำเนินการฟื้นฟู ปรับปรุงระบบฯ และ/หรือ ควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ดูแลบำรุงรักษาระบบ และ/หรือดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กรณีที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนการสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี อันได้แก่ ไม่สามารถเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้ น้ำเสียเข้าระบบน้อยกว่าปริมาณที่ควรจะเป็น และน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดไม่ได้มาตรฐาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยินยอมให้องค์การจัดการน้ำเสียเข้าดำเนินการแทน และส่งคืนงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้องค์การจัดการน้ำเสียเข้าดำเนินการบริหารจัดการแทน

4. กรณีที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพภายหลังจากสิ้นสุดเวลาตามแผนการสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี อันได้แก่ ไม่สามารถเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้ น้ำเสียเข้าระบบน้อยกว่าปริมาณที่ควรจะเป็น และน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดไม่ได้มาตรฐาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยินยอมให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การจัดการน้ำเสีย บริษัทเอกชนที่ได้รับมอบหมาย เข้าดำเนินการบริหารจัดการแทน โดยเรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเดินระบบกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ หากไม่สามารถเดินระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตลอดอายุของระบบ จะไม่สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างระบบเพื่อขยายขีดความสามารถของระบบในระยะต่อไปได้

6. กรมควบคุมมลพิษเสนอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำแนวทางการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (polluter pays principle) ที่กำลังดำเนินการและนำเสนอโดยคณะกรรมการพิจารณากร่างแนวทางการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย มาดำเนินการกำหนดอัตราค่าบริการและวิธีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียอย่าง

เป็นรูปธรรมทั่วประเทศให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ก่อนสิ้นสุดการสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ควรนำผลการเดินระบบที่ได้รับในช่วงสนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี มาใช้ประกอบในการคิดอัตราค่าบริการด้วย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำแนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักผู้ก่อมลพิษเสียดภาระกรรมกรสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2546 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2547 และที่ประชุมคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบในหลักการกับแนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสีย : เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ในการลงทุนก่อสร้างและขยายระบบในอนาคต

2. เป้าหมาย : ให้มีการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียในอัตราที่คุ้มทุน

3. หลักการคิดอัตราค่าจัดการน้ำเสียและกลยุทธ์ในการกำหนดอัตราค่าจัดการน้ำเสีย

3.1 ค่าจัดการน้ำเสียจัดเก็บในรูปของ “ค่าบำบัดน้ำเสีย” สำหรับผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้บริการระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการดังกล่าวจะต้องมีส่วนรับผิดชอบ

3.2 อัตราการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นให้คิดเฉพาะค่าเดินระบบและบำรุงรักษาของระบบแต่ละประเภท ดังนี้

1) ระบบบ่อผึ่ง 2-4 บาทต่อลูกบาศก์เมตร

2) ระบบบ่อเติมอากาศ 3-5 บาทต่อลูกบาศก์เมตร

3) ระบบเอเอส 3-8 บาทต่อลูกบาศก์เมตร

4) ระบบแผ่นหมุนชีวภาพ (Rotating Biological Contactor, RBC) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบกรองชีวภาพ (Biofilter) และระบบแบบบึงประดิษฐ์ (Constructed wetland) อัตราการจัดเก็บพิจารณาจากค่าเดินระบบและค่าบำรุงรักษาของแต่ละแห่ง

4. อัตราในการจัดเก็บ : กำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียเป็นช่วงจากต่ำสุด-สูงสุด เริ่มจัดเก็บ โดยใช้อัตราต่ำสุดก่อนและค่อยทยอยปรับขึ้นตามความเหมาะสมจนถึงอัตราสูงสุด และให้ทบทวนหลักการวิธีการและอัตราในการจัดเก็บเป็นระยะ

5. การจัดเก็บและการบริหารรายได้

5.1 การจัดเก็บ ; จัดเก็บในรูปค่าบำบัดน้ำเสียเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการบริการประปา ก่อนในระยะแรก โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บ เนื่องจากมีกฎหมายรองรับ และสามารถดำเนินการได้ทันที

5.2 การบริหารรายได้ : เงินค่าจัดการน้ำเสียที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บได้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งใช้ลงทุนก่อสร้างหรือขยายระบบ

6. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการและพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

6.1 อาศัยอำนาจตามมาตรา 16 (18) และ 17(10) ประกอบกับมาตรา 23(19) และ 24(12) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวม และระบบกำจัดของเสียรวมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองโดยมีอำนาจจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมได้

6.2 กำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นที่เหมาะสมตามอัตราที่กำหนด หรือตามค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาที่เกิดขึ้นจริง โดยอาจพิจารณารออัตราจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นตามลักษณะกิจกรรมประเภท ผู้ใช้น้ำ หรือวิธีการจัดเก็บอื่นที่ท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสม และให้มีการทบทวนอัตราที่จัดเก็บเป็นระยะ

6.3 พิจารณาการยกเว้นการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียกับบ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้น้ำรายย่อย

6.4 พิจารณาการขอคืนเงินค่าบำบัดน้ำเสียหรือยกเว้นค่าบำบัดน้ำเสียสำหรับแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่มีระบบบำบัดน้ำเสียของตนเองและสามารถพิสูจน์ได้ว่าน้ำทิ้งเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

6.5 พิจารณาจัดเก็บค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น ค่าบริการน้ำทิ้งหรือค่าใบอนุญาตให้ต่อเชื่อมน้ำเสีย

7. ในกรณีที่ท้องถิ่นได้มีการกำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียและจัดเก็บอยู่ให้พิจารณาดำเนินการต่อไปหรือจะพิจารณาทบทวนให้สอดคล้องกับแนวทางที่เสนอไว้ก็ได้

นอกจากนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย รวมถึงการให้หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมาย ให้สามารถดำเนินการได้อย่างใดอย่างหนึ่งในการแก้ไขปัญหากรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถหรือไม่รับผิดชอบเดินระบบให้มีประสิทธิภาพ โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องพิจารณา อาทิ พระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจําดการน้ำเสีย พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เป็นต้น ทั้งนี้รวมถึงกฎหมายในการให้อำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เช่น การประปา การไฟฟ้า หรืออื่นๆ

4.3.3 ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่เข้ามาร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น
2. ในการจัดสรรงบประมาณสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพิจารณากำหนดภาระหน้าที่ที่ท้องถิ่นจะต้องดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและน้ำเสีย พร้อมงบประมาณที่จัดสรรสำหรับการดำเนินการไว้ให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า เมื่อท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีไปแล้วท้องถิ่นจะต้องดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและด้านน้ำเสียด้วย
3. นำหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายมาใช้ปฏิบัติอย่างจริงจังและผลักดันให้มีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดความเป็นธรรมแก่ชุมชนและประชาชนด้วย ทั้งนี้โดยอาจจะเก็บรวมกับค่าน้ำประปา ซึ่งจะต้องมีการกำหนดกฎหมายขึ้นมารองรับด้วย รวมทั้งอาจพิจารณารวมหน่วยงานที่ผลิตน้ำใช้และหน่วยงานที่ดูแลด้านการบำบัดน้ำเสียเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากไม่ประสงค์จะดำเนินงานและดูแลบำรุงรักษาระบบเอง อาจจะช่วยเหตุผลข้อจำกัดบางประการก็สามารถว่าจ้างเอกชนหรือบริษัทที่ปรึกษาที่มีความชำนาญการควบคุมระบบฯ หรือมอบหมายให้องค์กรจัดการน้ำเสียมาดำเนินการแทนได้
5. เสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการ มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียและดูแลบำรุงรักษา

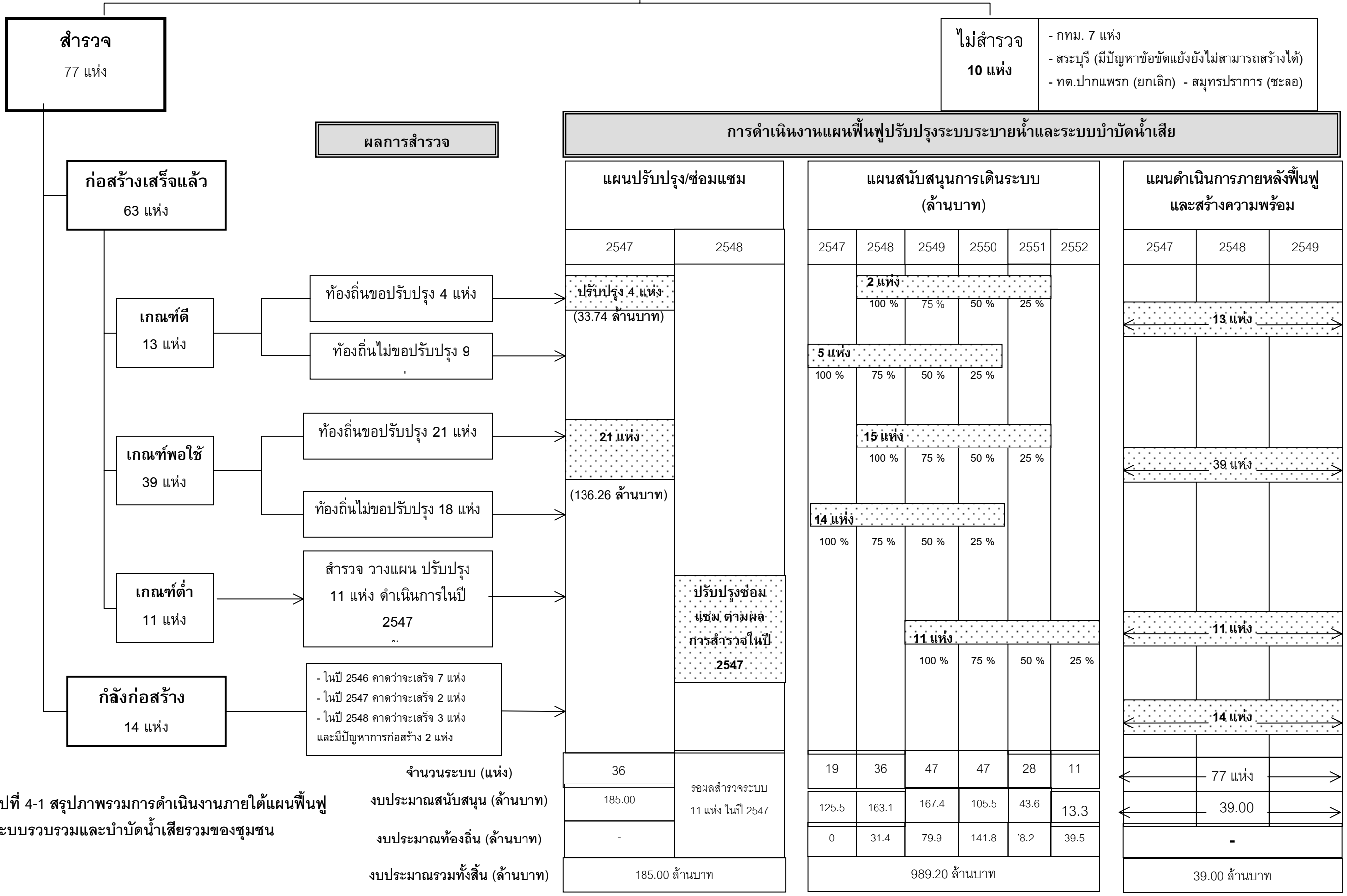
ตารางที่ 4-1 แผนงานการดำเนินงานฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

แผนงาน	ปีดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	แหล่งเงิน	หน่วยงานดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี พ.ศ.) (หน่วยล้านบาท)						หมายเหตุ
					2547	2548	2549	2550	2551	2552	
1. แผนฟื้นฟูปรับปรุงซ่อมแซม เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมระบบให้สามารถใช้งานได้ (1) ปรับปรุง/ซ่อมแซม ระบบฯ ระบบที่มีการดำเนินงานอยู่ในเขตที่ดี (4 แห่ง) และเขตที่พอใช้ (21 แห่ง) (2) สำรวจรายละเอียด วางแผน เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมระบบฯ ที่มีการดำเนินงานอยู่ในเขตที่ต่ำ - สำรวจรายละเอียดและวางแผน (1 ปี) - ดำเนินการปรับปรุง/ซ่อมแซม ระบบฯ (1 ปี)	25	170.00	งบประมาณ	หน่วยงานหลัก ท้องถิ่น	↔						
	11	15.00	งบประมาณ	หน่วยงานสนับสนุน คพ. สผ. สส. สสภ. ทสจ.		↔	↔				
รวมทั้งสิ้น	36	185.00									
2. แผนการสนับสนุนการเดินทางระบบเป็นการสนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย เป็นเวลา 4 ปี (1) ระบบที่ดำเนินการในปี 2547 (2) ระบบที่ดำเนินการในปี 2548 (3) ระบบที่ดำเนินการในปี 2549	17	259.00	รัฐ : ท้องถิ่น ในลักษณะถดถอย 4 ปี โดยรัฐจัดสรรให้ร้อยละ 100, 75, 50 และ 25 ตามลำดับ	หน่วยงานหลัก ท้องถิ่น และ/หรือ เอกชน.	←	(103.5 ล้าน)	(77.6 ล้าน)	(51.9 ล้าน)	(26.0 ล้าน)		
	18	180.40	โดยจัดสรรงบประมาณผ่านแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวดเงินเฉพาะกิจแบบมีเงื่อนไข	หน่วยงานสนับสนุน คพ. สผ. สส. สสภ. ทสจ.			(72.2 ล้าน)	(54.1 ล้าน)	(36.0 ล้าน)	(18.1 ล้าน)	
	11	132.00						(52.8 ล้าน)	(39.6 ล้าน)	(26.3 ล้าน)	(13.3 ล้าน)
รวมทั้งสิ้น	46	571.40				103.5 ล้านบาท	149.8 ล้านบาท	158.8 ล้านบาท	101.6 ล้านบาท	44.4 ล้านบาท	13.3 ล้านบาท

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสมทบค่าใช้จ่ายที่เหลือตามสัดส่วน

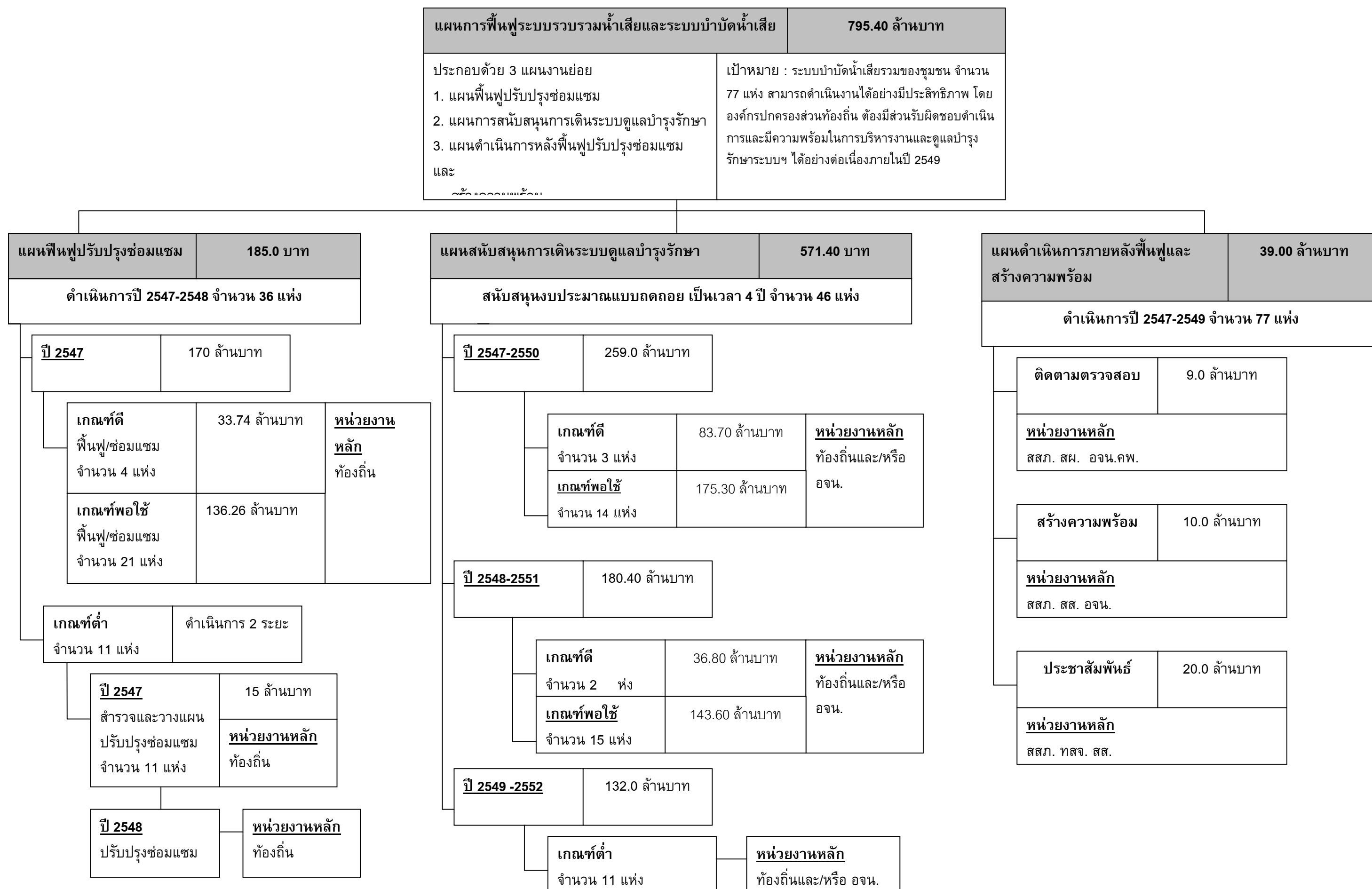
2) สำหรับค่าซ่อมบำรุงรักษาและเปลี่ยนเครื่องจักรอุปกรณ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ 87 แห่ง

รูปที่ 4-1 สรุปภาพรวมการดำเนินงานภายใต้แผนฟื้นฟูระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

จำนวนระบบ (แห่ง)
งบประมาณสนับสนุน (ล้านบาท)
งบประมาณท้องถิ่น (ล้านบาท)
งบประมาณรวมทั้งสิ้น (ล้านบาท)

รูปที่ 4-2 สรุปงบประมาณดำเนินการภายใต้แผนฟื้นฟูระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ

ตารางที่ 4-3 งบประมาณปรับปรุงซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียรวม ในปี 2547 จำนวน 36 แห่ง

ท้องถิ่น	งบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงซ่อมแซม (ล้านบาท)
1. ระบบที่มีการเดินระบบอยู่ในเกณฑ์ดี ที่ต้องปรับปรุงซ่อมแซม จำนวน 4 แห่ง	
1 เมืองพัทยา (ระบบใหม่)	15.49
2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	8.77
3 เทศบาลเมืองกำแพงเพชร	0.20
4 เทศบาลเมืองเพชรบุรี	9.28
รวมงบประมาณสำหรับระบบที่อยู่ใน เกณฑ์ดี	33.74
2. ระบบที่มีการเดินระบบอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ที่ต้องปรับปรุงซ่อมแซม จำนวน 21 แห่ง	
5 เมืองพัทยา (วัดบุญญ์กัญจนาราม)	16.67
6 เทศบาลเมืองบ้านหมี่ จ.ลพบุรี	0.56
7 เทศบาลตำบลหัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ (ระยะที่ 1)	3.28
8 เทศบาลตำบลคูทอง จ.สุพรรณบุรี	2.06
9 เทศบาลเมืองโพธาราม จ.ราชบุรี	2.66
10 เทศบาลเมืองพิจิตร	0.49
11 เทศบาลตำบลพระอินทราชา จ.พระนครศรีอยุธยา	2.05
12 เทศบาลเมืองสกลนคร	2.02
13 เทศบาลเมืองศรีราชา	10.81
14 เทศบาลตำบลชะอำ จ.เพชรบุรี	1.30
15 เทศบาลเมืองอ่างทอง	3.53
16 เทศบาลตำบลบ้านแพ จ.ระยอง	3.79
17 เทศบาลนครนครปฐม	66.00
18 เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์	1.36
19 เทศบาลนครนครศรีอยุธยา	10.82
20 เทศบาลเมืองพะเยา	3.28
21 เทศบาลเมืองชุมแสง จ.นครสวรรค์	1.12
22 เทศบาลนครอุบลราชธานี	2.69
23 เทศบาลเมืองชัยนาท	0.65

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ท้องถิ่น	งบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงซ่อมแซม (ล้านบาท)
24 เทศบาลเมืองพนัสนิคม	0.15
25 เทศบาลเมืองบ้านโป่ง จ.ราชบุรี	0.56
รวมงบประมาณที่ใช้ปรับปรุงซ่อมแซมสำหรับระบบที่อยู่ใน เกณฑ์พอใช้	136.26
รวมงบประมาณที่ใช้ปรับปรุงซ่อมแซม (จำนวน 16 แห่ง)	170.00
3. ระบบที่มีการเดินระบบอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จำนวน 11 แห่ง	
26 เทศบาลเมืองสิงห์บุรี	ดำเนินการสำรวจรายละเอียดและ วางแผนปรับปรุงซ่อมแซม ทั้ง 11 แห่ง
27 เทศบาลเมืองปทุมธานี	
28 เทศบาลตำบลแหลมฉบัง จ.ระยอง	
29 เทศบาลเมืองน่าน	
30 เทศบาลตำบลบัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	
31 เกาะพีพี จ.กระบี่	
32 เทศบาลตำบลแม่สอด จ.ตาก	
33 เทศบาลนครระยอง	
34 เทศบาลเมืองชัยภูมิ	
35 เทศบาลเมืองอุทัยธานี	
36 เทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์ จ.กำแพงเพชร	
รวมงบประมาณการสำรวจรายละเอียดและวางแผน	15.00
รวมงบประมาณสำหรับแผนปรับปรุงซ่อมแซม	185.00

ตารางที่ 4-4 งบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบ (ปี 2547-2550)

ลำดับ	ท้องถิ่น	ชนิดระบบ	ค่าดำเนินการเดินระบบ (บาท)					ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเดินระบบทยอย 4 ปี (ล้านบาท)				
			ค่าบุคลากร	ค่าไฟฟ้า	ค่าสารเคมี	ค่าบำรุงรักษา	รวม	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	รวม 4 ปี
								100%	75%	50%	25%	
4	ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา	SP	2,496,000	40,950,000	364,000	1,381,000	45,191,000	45.2	41.4	7.6	3.8	38.0
2	ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1	AS	2,215,200	9,198,000	4,963,000	1,637,620	18,013,820	18.0	13.5	9.0	4.5	45.0
3-4	ทต.แสนสุข จ.ชลบุรี (เหนือ/ใต้)	AS	2,215,200	7,884,000	4,306,000	1,440,520	15,845,720	15.8	11.9	7.9	4.0	39.6
5	ทน.สงขลา	AL	1,996,800	1,277,500	364,000	363,830	4,002,130	4.0	3.0	2.0	1.0	10.0
6	ทน.ขอนแก่น	AL	1,996,800	12,775,000	364,000	1,513,580	16,649,380	16.6	12.5	8.3	4.2	41.6
7	ทน.นครราชสีมา	SP	2,246,400	9,307,500	364,000	1,191,790	13,109,690	13.1	9.8	6.6	3.3	32.8
8	ทม.ชลบุรี จ.จันทบุรี	SP	2,496,000	547,500	364,000	340,750	3,748,250	3.7	2.8	1.9	0.9	9.4
9	ทน.นนทบุรี (ประชานิเวศน์)	AS	2,215,200	9,198,000	4,963,000	1,637,620	18,013,820	18.0	13.5	9.0	4.5	45.0
รวมงบประมาณค่าดูแลและบำรุงรักษาระบบสำหรับระบบเกณฑ์								33.4	25.1	16.8	8.4	83.7
1	ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)	AL	2,480,400	7,026,250	364,000	987,065	10,857,715	10.9	8.1	5.4	2.7	27.1
2	ทม.ตาก	SP	1,996,800	547,500	364,000	290,830	3,199,130	3.2	2.4	1.6	0.8	8.0
3	ทม.สุพรรณบุรี	SP	1,996,800	1,095,000	364,000	345,580	3,801,380	3.8	2.9	1.9	1.0	9.5
4	ทม.ราชบุรี	SP	1,996,800	3,102,500	364,000	546,330	6,009,630	6.0	4.5	3.0	1.5	15.0
5	ทม.กาญจนบุรี	AS	2,215,200	5,256,000	2,992,000	1,046,320	11,509,520	11.5	8.6	5.8	2.9	28.8
6	ทต.หัวหิน ระยะที่ 2 จ.ประจวบฯ	AS	1,731,600	1,752,000	1,240,000	472,360	5,195,960	5.2	3.9	2.6	1.3	13.0
7	ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร	SP	1,996,800	182,500	364,000	254,330	2,797,630	2.8	2.1	1.4	0.7	7.0
8	ทต.หัวขวง จ.มหาสารคาม	SP	1,731,600	109,500	364,000	220,510	2,425,610	2.4	1.8	1.2	0.6	6.1
9	ทต.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	SP	1,996,800	365,000	364,000	272,580	2,998,380	3.0	2.2	1.5	0.7	7.5
10	ทม.บุรีรัมย์	AL	1,747,200	1,660,750	364,000	377,195	4,149,145	4.1	3.1	2.1	1.0	10.4
11	ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	SP	2,246,400	547,500	364,000	315,790	3,473,690	3.5	2.6	1.7	0.9	8.7

ตารางที่ 4-4 งบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบ (ปี 2547-2550)

ลำดับ	ท้องถิ่น	ชนิดระบบ	ค่าดำเนินการเดินระบบ (บาท)					ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเดินระบบทยอย 4 ปี (ล้านบาท)				
			ค่าบุคลากร	ค่าไฟฟ้า	ค่าสารเคมี	ค่าบำรุงรักษา	รวม	ปี 2547 100%	ปี 2548 75%	ปี 2549 50%	ปี 2550 25%	รวม 4 ปี
12	ทต.มาบตาพุด จ.ระยอง	AL	1,747,200	1,533,000	364,000	364,420	4,008,620	4.0	3.0	2.0	1.0	10.0
13	ทม.จันทบุรี	SP	1,996,800	547,500	364,000	290,830	3,199,130	3.2	2.4	1.6	0.8	8.0
14	ทม.ฉะเชิงเทรา	AS	1,731,600	2,628,000	1,678,000	603,760	6,641,360	6.6	5.0	3.3	1.7	16.6
45	ทต.ป่าตอง จ.ภูเก็ต	AS	1,731,600	4,380,000	2,554,000	866,560	9,532,160	9.5	7.1	4.8	2.4	23.8
46	ทม.สกลนคร (หนองสนม)	SP										
17	ทน.ตรัง	AL	1,747,200	2,555,000	364,000	466,620	5,132,820	5.1	3.8	2.6	1.3	12.8
รวมงบประมาณค่าดูแลและบำรุงรักษาระบบสำหรับระบบเกณฑ์พอใช้								70.1	52.5	35.1	17.6	175.3
รวมงบประมาณทั้งสิ้น											259.0	

หมายเหตุ เส้นขีดค่างไม่สนับสนุนงบประมาณเนื่องจาก 1) พื้นที่ที่จอจน.เข้าดำเนินการแล้ว 2) พื้นที่ที่มีศักยภาพเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้ว 3) พื้นที่ที่มีศักยภาพว่าจ้างเอกชน

ดำเนินการ

ตารางที่ 4-5 งบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบภายหลังการฟื้นฟูระบบ (ปี 2548-2551)

ลำดับ	ท้องถิ่น	ชนิดระบบ	ค่าดำเนินการเดินระบบ					ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี				
			(บาท)					(ล้านบาท)				
			ค่าบุคลากร	ค่าไฟฟ้า	ค่าสารเคมี	ค่าบำรุงรักษา	รวม	ปี2548 100%	ปี 2549 75%	ปี 2550 50%	ปี 2551 25%	รวม 4 ปี
1	เมืองพญา (นาเกลือ)	AS	2,698,800	17,520,000	9,124,000	2,934,280	32,277,080	32.3	24.2	16.1	8.1	80.7
2	ทม.ชลบุรี	AS	2,215,200	5,256,000	2,992,000	1,046,320	11,509,520	11.5	8.6	5.8	2.9	28.8
3	ทม.กำแพงเพชร	SP	1,996,800	547,500	364,000	290,830	3,199,130	3.2	2.4	1.6	0.8	8.0
4	ทม.เพชรบุรี	SP	1,996,800	730,000	364,000	309,080	3,399,880	3.4	2.5	1.7	0.8	8.5
รวมงบประมาณดูแลและบำรุงรักษาระบบสำหรับระบบเกณฑ์ดี								14.7	11.0	7.4	3.7	36.8
1	ทม.พะเยา	SP	1,996,800	730,000	364,000	309,080	3,399,880	3.4	2.5	1.7	0.8	8.5
2	ทม.พิจิตร	AL	1,747,200	1,022,000	364,000	313,320	3,446,520	3.4	2.6	1.7	0.9	8.6
3	ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	SP	1,996,800	146,000	364,000	250,680	2,757,480	2.8	2.1	1.4	0.7	6.9
4	ทน.นครปฐม	SP	2,496,000	2,920,000	364,000	578,000	6,358,000	6.4	4.8	3.2	1.6	15.9
5	ทม.ชัยนาท	SP	1,996,800	547,500	364,000	290,830	3,199,130	3.2	2.4	1.6	0.8	8.0
6	ทต.อุทอง จ.สุพรรณบุรี	SP	1,996,800	730,000	364,000	309,080	3,399,880	3.4	2.5	1.7	0.8	8.5
7	ทม.อ่างทอง	AL	1,747,200	511,000	364,000	262,220	2,884,420	2.9	2.2	1.4	0.7	7.2
8	ทน.พระนครศรีอยุธยา	AS	2,215,200	876,000	802,000	389,320	4,282,520	4.3	3.2	2.1	1.1	10.7
9	ทต.พระอินทราชา จ.อยุธยา	AS	1,731,600	1,095,000	911,500	373,810	4,111,910	4.1	3.1	2.1	1.0	10.3
10	ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี	SP	1,996,800	109,500	364,000	247,030	2,717,330	2.7	2.0	1.4	0.7	6.8
11	ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	SP	1,996,800	456,250	364,000	281,705	3,098,755	3.1	2.3	1.5	0.8	7.7
12	ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	AS	1,731,600	1,314,000	1,021,000	406,660	4,473,260	4.5	3.4	2.2	1.1	11.2

ตารางที่ 4-5 งบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบภายหลังการฟื้นฟูระบบ (ปี 2548-2551)

ลำดับ	ท้องถิ่น	ชนิดระบบ	ค่าดำเนินการเดินระบบ (บาท)					ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี (ล้านบาท)				
			ค่าบุคลากร	ค่าไฟฟ้า	ค่าสารเคมี	ค่าบำรุงรักษา	รวม	ปี2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	รวม 4 ปี
								100%	75%	50%	25%	
13	ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	AL	1,747,200	1,022,000	364,000	313,320	3,446,520	3.4	2.6	1.7	0.9	8.6
14	ทม.ประจวบคีรีขันธ์	AL	1,747,200	766,500	364,000	287,770	3,165,470	3.2	2.4	1.6	0.8	7.9
15	ทต.หัวหิน ระยะที่ 1 จ.ประจวบฯ	RBC	1,731,600	1,460,000	2,116,000	530,760	5,838,360	5.8	4.4	2.9	1.5	14.6
16	ทม.สกลนคร (คูหมากเสือ)	SP	1,996,800	1,460,000	364,000	382,080	4,202,880	4.2	3.2	2.1	1.1	10.5
17	ทน.อุบลราชธานี	AL	1,996,800	1,533,000	364,000	389,380	4,283,180	4.3	3.2	2.1	1.1	10.7
18	ทม.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	SP	1,731,600	456,250	364,000	255,185	2,807,035	2.8	2.1	1.4	0.7	7.0
19	ทม.ศรีราชา จ.ชลบุรี	AS	1,731,600	876,000	984,500	359,210	3,951,310	4.0	3.0	2.0	1.0	9.9
20	ซอยวัดบุญชัฏกาญจนาภิเษก พัทธยา	AS	2,215,200	2,628,000	1,678,000	652,120	7,173,320	7.2	5.4	3.6	1.8	17.9
21	อบต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	Biofiler	1,731,600	87,600	407,800	222,700	2,449,700	2.4	1.8	1.2	0.6	6.1
22	ทต.บ้านเพ จ.ระยอง	AS	1,731,600	657,000	692,500	308,110	3,389,210	3.4	2.5	1.7	0.8	8.5
รวมงบประมาณค่าดูแลและบำรุงรักษาระบบสำหรับระบบเกณฑ์ดี								57.5	43.1	28.6	14.4	143.6
รวมงบประมาณทั้งสิ้น												180.4

ตารางที่ 4-6 ประมาณการงบประมาณค่าดำเนินการเดินระบบดูแลและบำรุงรักษาระบบที่มีการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ลำดับ	ท้องถิ่น	ชนิดระบบ	ค่าดำเนินการเดินระบบ					ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเดินระบบแบบถดถอย 4 ปี				
			(บาท)					(ล้านบาท)				
			ค่าบุคลากร	ค่าไฟฟ้า	ค่าสารเคมี	ค่าบำรุงรักษา	รวม	ปี 2549 100%	ปี 2550 75%	ปี 2551 50%	ปี 2552 25%	รวม 4 ปี
1	ทม. ลingsบุรี	SP	1,996,800	456,250	364,000	281,705	3,098,755	3.1	2.3	1.5	0.8	7.7
2	ทม.ปทุมธานี	AS	1,731,600	2,409,000	1,568,500	570,910	6,280,010	6.3	4.7	3.1	1.6	15.7
3	ทม.แม่สอด จ.ตาก	SP	2,246,400	3,650,000	364,000	626,040	6,886,440	6.9	5.2	3.4	1.7	17.2
4	ทต.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี	AS	2,215,200	5,475,000	3,101,500	1,079,170	11,870,870	11.9	8.9	5.9	3.0	29.7
5	ทม.น่าน	SP	1,996,800	365,000	364,000	272,580	2,998,380	3.0	2.2	1.5	0.7	7.5
6	ทน.ระยอง	AL	1,996,800	5,110,000	364,000	747,080	8,217,880	8.2	6.2	4.1	2.1	20.5
7	ทต.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	SP	1,996,800	136,875	364,000	249,768	2,747,443	2.7	2.1	1.4	0.7	6.9
8	ทม.ชัยภูมิ	SP	1,731,600	182,500	364,000	227,810	2,505,910	2.5	1.9	1.3	0.6	6.3
9	หมู่เกาะพีพี จ.กระบี่	wetland	1,996,800	116,800	364,000	247,760	2,725,360	2.7	2.0	1.4	0.7	6.8
10	ทม.อุทัยธานี	SP	1,996,800	237,250	364,000	259,805	2,857,855	2.9	2.1	1.4	0.7	7.1
11	ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร	SP	1,996,800	45,625	364,000	240,643	2,647,068	2.6	2.0	1.3	0.7	6.6
รวมทั้งสิ้น								52.8	39.6	26.3	13.3	132.0

ตารางที่ 4-7 ค่าบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ในช่วงเวลา 20 ปี

เกณฑ์	พื้นที่	ประเภทระบบ	ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ	ค่าซ่อมแซมฟื้นฟู	ค่าก่อสร้างที่ปรับปรุงปี 2546	ค่าบำรุงรักษาแบบรวมและบำบัดน้ำเสีย (บาท/ปี)																				
							ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20	
เกณฑ์ดี	1	ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา	SP	1,784.38	2542	2,047.62	15,357,128	15,664,271	15,977,556	16,297,107	83,115,247	16,955,510	17,294,621	17,640,513	17,993,323	91,765,949	18,353,190	18,720,254	19,094,659	19,476,552	102,540,773	19,866,083	20,263,405	20,668,673	21,082,046	110,993,431	
	2	ทม.ภูเก็ต ระยะที่ 1	AS	912	2541	1,083.17	8,123,774	8,286,250	8,451,975	8,621,014	43,967,173	8,969,303	9,148,689	9,331,663	9,518,296	48,543,312	9,708,662	9,902,836	10,100,892	10,302,910	54,243,091	10,508,968	10,719,148	10,933,531	11,152,201	58,714,466	
	3-4	แสนสุขเหนือ / แสนสุขใต้	AS	800.00	2538	1,053.45	7,900,854	8,058,871	8,220,049	8,384,450	42,760,694	8,723,181	8,897,645	9,075,598	9,257,110	47,211,261	9,442,252	9,631,097	9,823,719	10,020,194	52,754,636	10,220,597	10,425,009	10,633,510	10,846,180	57,103,314	
	5	เมืองพิทยา (นาเกลือ)	AS	1,786.88	2543	15,491.268	1,996.64	14,974,778	15,274,274	15,579,759	15,891,354	81,045,906	16,533,365	16,864,032	17,201,313	17,545,339	89,481,229	17,896,246	18,254,171	18,619,254	18,991,639	99,987,790	19,371,472	19,758,902	20,154,080	20,557,161	108,230,000
	6	ทน.สงขลา	AL	298.70	2543	331.17	2,483,805	2,533,481	2,584,151	2,635,834	13,442,753	2,742,322	2,797,168	2,853,111	2,910,174	14,841,886	2,968,377	3,027,745	3,088,300	3,150,066	16,584,566	3,213,067	3,277,328	3,342,875	3,409,732	17,951,668	
	7	ทม.ชลบุรี	AS	565.00	2544	8,766.934	614.01	4,605,068	4,697,169	4,791,113	4,886,935	24,923,368	5,084,367	5,186,054	5,289,776	5,395,571	27,517,412	5,503,482	5,613,552	5,725,823	5,840,340	30,748,407	5,957,146	6,076,289	6,197,815	6,321,771	33,283,065
	8	ทน.ขอนแก่น	AL	533.00	2545	551.66	4,137,413	4,220,161	4,304,564	4,390,655	22,392,342	4,568,038	4,659,398	4,752,586	4,847,638	24,722,955	4,944,591	5,043,483	5,144,352	5,247,239	27,625,834	5,352,184	5,459,228	5,568,412	5,679,781	29,903,091	
	9	ทน.นครราชสีมา	SP	655.00	2545	677.93	5,084,438	5,186,126	5,289,849	5,395,646	27,517,793	5,613,630	5,725,902	5,840,420	5,957,229	30,381,867	6,076,373	6,197,901	6,321,859	6,448,296	33,949,196	6,577,262	6,708,807	6,842,983	6,979,843	36,747,701	
	10	ทม.ชลบุรี จ.จันทบุรี	SP	128.24	2543	142.18	1,066,365	1,087,692	1,109,446	1,131,635	5,771,338	1,177,353	1,200,900	1,224,918	1,249,416	6,372,024	1,274,405	1,299,893	1,325,891	1,352,408	7,120,203	1,379,457	1,407,046	1,435,187	1,463,890	7,707,137	
	11	ทน.นนทบุรี (ประชาชนโคก)	AS	616.50	2544	660.41	4,953,077	5,052,138	5,153,181	5,256,245	26,806,847	5,468,597	5,577,969	5,689,528	5,803,319	29,596,925	5,919,385	6,037,773	6,158,528	6,281,699	33,072,089	6,407,333	6,535,479	6,666,189	6,799,513	35,798,292	
	12	ทม.กำแพงเพชร	SP	230.00	2542	195,000	264.13	1,980,940	2,020,558	2,060,970	2,102,189	10,721,164	2,187,117	2,230,860	2,275,477	2,320,987	11,837,031	2,367,406	2,414,754	2,463,049	2,512,310	13,228,893	2,562,557	2,613,808	2,666,084	2,719,406	14,317,214
	13	ทม.เพชรบุรี	SP	117.60	2537	9,283.300	169.56	1,271,700	1,297,134	1,323,077	1,349,538	6,882,646	1,404,060	1,432,141	1,460,784	1,489,999	7,598,997	1,519,799	1,550,195	1,581,199	1,612,823	8,491,244	1,645,080	1,677,981	1,711,541	1,745,772	9,191,196
	เกณฑ์พอใช้	1	ทน.เชียงใหม่ (ฝั่งตะวันตก)	AL	760.09	2540	934.34	7,007,576	7,147,727	7,290,682	7,436,496	37,926,128	7,736,930	7,891,669	8,049,502	8,210,492	41,873,509	8,374,702	8,542,196	8,713,040	8,887,301	46,790,145	9,065,047	9,246,348	9,431,275	9,619,900	50,647,157
2		ทม.พะเยา	SP	200.00	2541	3,284,701	240.82	1,806,165	1,842,288	1,879,134	1,916,716	9,775,254	1,994,152	2,034,035	2,074,716	2,116,210	10,792,670	2,158,534	2,201,705	2,245,739	2,290,654	12,059,906	2,336,467	2,383,196	2,430,860	2,479,477	13,054,030
3		ทม.พิจิตร	AL	180.00	2540	494,120	221.76	1,663,201	1,696,465	1,730,394	1,765,002	9,001,509	1,836,308	1,873,034	1,910,495	1,948,705	9,938,393	1,987,679	2,027,432	2,067,981	2,109,341	11,105,323	2,151,527	2,194,558	2,238,449	2,283,218	12,020,759
4		ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	SP	52.42	2540	1,115,400	65.55	491,647	501,480	511,510	521,740	2,660,874	542,818	553,675	564,748	576,043	2,937,820	587,564	599,315	611,302	623,528	3,282,768	635,998	648,718	661,692	674,926	3,553,374
5		ทม.ตาก	SP	66.49	2542	76.30	572,241	583,686	595,360	607,267	3,097,060	631,800	644,436	657,325	670,472	3,419,405	683,881	697,559	711,510	725,740	3,820,899	740,255	755,060	770,161	785,564	4,135,864	
6		ทน.นครปฐม	SP	219.16	2537	66,000,000	364.69	2,735,174	2,789,877	2,845,675	2,902,588	14,803,201	3,019,853	3,080,250	3,141,855	3,204,692	16,343,930	3,268,786	3,334,162	3,400,845	3,468,862	18,262,975	3,538,239	3,609,004	3,681,184	3,754,808	19,768,432
7		ทม.ชัยนาท	SP	203.80	2541	645,154	242.70	1,820,217	1,856,622	1,893,754	1,931,629	9,851,308	2,009,667	2,049,860	2,090,857	2,132,675	10,876,640	2,175,328	2,218,835	2,263,211	2,308,475	12,153,736	2,354,645	2,401,738	2,449,773	2,498,768	13,155,594
8		ทต.คูทอง จ.สุพรรณบุรี	SP	135.51	2544	2,063,000	147.22	1,104,185	1,126,269	1,148,794	1,171,770	5,976,028	1,219,110	1,243,492	1,268,362	1,293,729	6,598,018	1,319,604	1,345,996	1,372,916	1,400,374	7,372,733	1,428,381	1,456,949	1,486,088	1,515,810	7,980,484
9		ทม.สุพรรณบุรี	SP	363.21	2546	363.21	2,724,090	2,778,572	2,834,143	2,890,826	14,743,213	3,007,615	3,067,768	3,129,123	3,191,706	16,277,699	3,255,540	3,320,651	3,387,064	3,454,805	18,188,967	3,523,901	3,594,379	3,666,266	3,739,592	19,688,323	
10		ทม.ช้างทอง	AL	179.00	2541	3,528,474	216.12	1,620,932	1,653,351	1,686,418	1,720,146	8,772,747	1,789,640	1,825,433	1,861,942	1,899,181	9,685,821	1,937,164	1,975,908	2,015,426	2,055,734	10,823,095	2,096,849	2,138,786	2,181,562	2,225,193	11,715,267
11		ทน.พระนครศรีอยุธยา	AS	496.92	2541	10,819,215	601.00	4,507,532	4,597,683	4,689,637	4,783,429	24,395,489	4,976,680	5,076,213	5,177,738	5,281,292	26,934,591	5,386,918	5,494,657	5,604,550	5,716,641	30,097,153	5,830,974	5,947,593	6,066,545	6,187,876	32,578,126
12		ทต.พระอินทราชา จ.อยุธยา	AS	148.30	2542	2,050,100	172.23	1,291,708	1,317,542	1,343,893	1,370,771	6,990,933	1,426,150	1,454,673	1,483,767	1,513,442	7,718,554	1,543,711	1,574,585	1,606,077	1,638,198	8,624,839	1,670,962	1,704,382	1,738,469	1,773,239	9,335,803
13		ทม.บ้านใหม่ จ.ลพบุรี	SP	4.68	2536	955,390	7.56	56,677	57,811	58,967	60,147	306,747	62,576	63,828	65,105	66,407	338,674	67,735	69,089	70,471	71,881	378,440	73,318	74,785	76,280	77,806	409,635
14		ทม.ราชบุรี	SP	359.00	2544	384.57	2,884,273	2,941,959	3,000,798	3,060,814	15,610,151	3,184,471	3,248,160	3,313,123	3,379,386	17,234,868	3,446,974	3,515,913	3,586,231	3,657,956	19,258,524	3,731,115	3,805,737	3,881,852	3,959,489	20,846,045	
15		ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	SP	82.74	2541	559,374	98.83	741,214	756,038	771,159	786,582	4,011,570	818,360	834,727	851,422	868,450	4,429,097	885,819	903,536	921,606	940,039	4,949,145	958,839	978,016	997,577	1,017,528	5,357,114
16		ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	AS	55.92	2541	2,656,912	69.07	518,042	528,403	538,971	549,751	2,803,729	571,961	583,400	595,068	606,969	3,095,544	619,109	631,491	644,121	657,003	3,459,011	670,143	683,546	697,217	711,161	3,744,145
17		ทม.กาญจนบุรี	AS	574.25	2544	615.15	4,613,632	4,705,905	4,800,023	4,896,023	24,969,719	5,093,823	5,195,699	5,299,613	5,405,605	27,568,588	5,513,718	5,623,992	5,736,472	5,851,201	30,805,591	5,968,225	6,087,590	6,209,341	6,333,528	33,344,962	
18		ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	AL	359.50	2544	1,298,440	386.40	2,898,029	2,955,989	3,015,109	3,075,411	15,684,597	3,199,658	3,263,651	3,328,924	3,395,503	17,317,063	3,463,413	3,532,681	3,603,334	3,675,401	19,350,369	3,748,909	3,823,887	3,900,365	3,978,372	20,945,462
19		ทม.ประจวบคีรีขันธ์	AL	200.00	2541	1,358,500	238.90	1,791,718	1,827,553	1,864,104	1,901,386	9,697,067	1,978,202	2,017,766	2,058,121	2,099,283	10,706,346	2,141,269	2,184,094	2,227,776	2,272,332	11,963,446	2,317,779	2,364,134	2,411,417	2,459,645	12,949,618
20		ทต.หัวหิน ระยะที่ 1 จ.ประจวบฯ	RBC	53.00	2534	3,277,560	83.36	625,231	637,736	650,491	663,501	3,383,853	690,306	704,112	718,194	732,558	3,736,048	747,210	762,154	777,397	792,945	4,174,721					